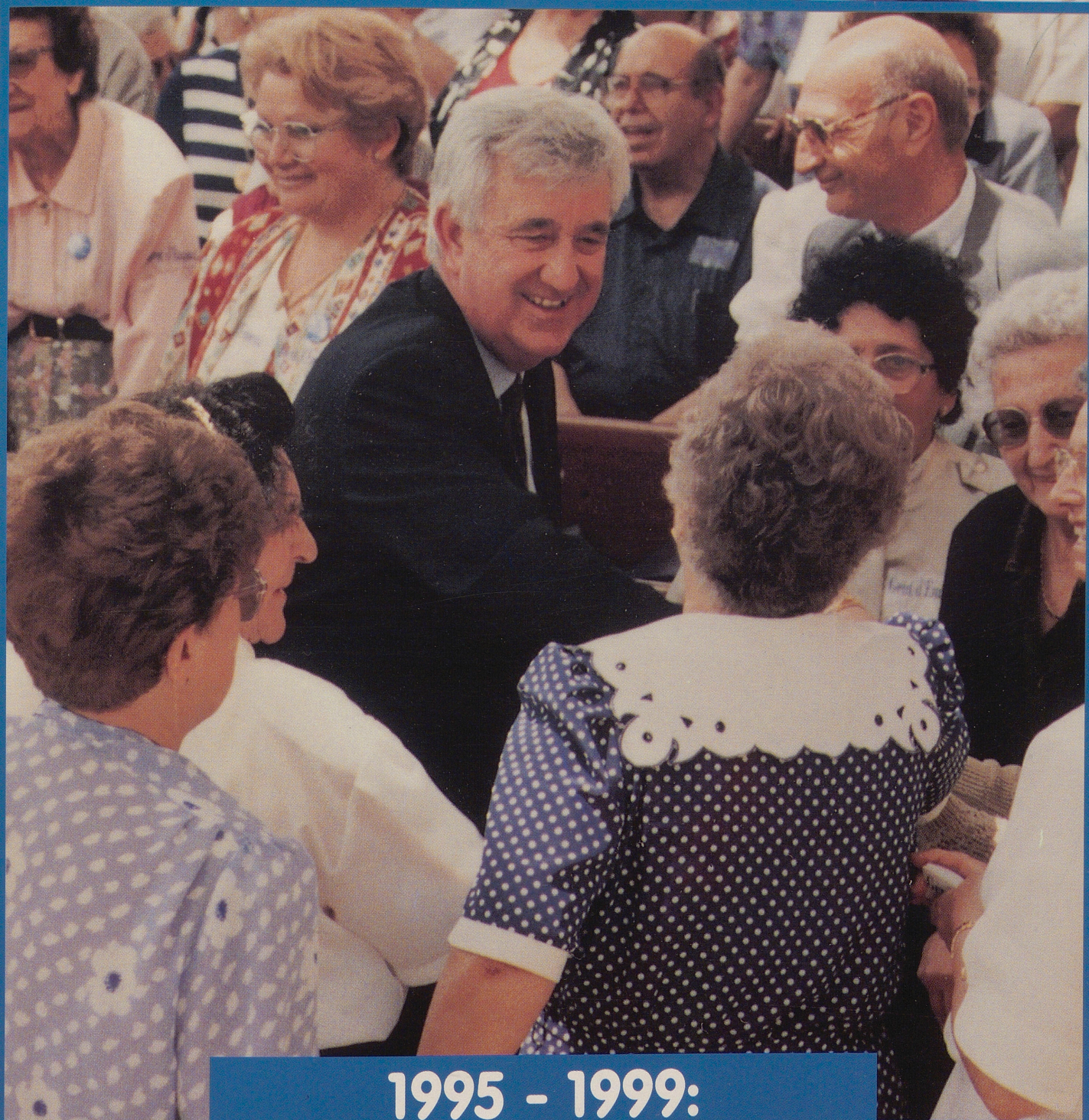

ona

Quadern de debat

30 - estiu 1995 - 500 ptes.

**1995 - 1999:
La darrera oportunitat**

MAJORICA®

Joyas y Perlas Jewellery & Pearls

Visite Factoría y exposición en Manacor
MALLORCA

n. 30, estiu 1995

Edita: Fundesba, S.L.

Directora gerent: Sinfo García Gómez.

Director: Sebastià Verd.

Consell assessor: Pedro Calvo (administratiu).
Miquel Capellà (advocat).
Mateu Carrió (arquitecte).
Antoni Fleixes (economista).
Jaume Garau (psicòleg).
Sinfo García (dtra. gerent Fundesba).
Pere Mascaró (economista).
Francesc Obrador (tècnic turístic).
Empar Rocabruna (economista).

Secretària de redacció: Magdalena F. Mulet.

Redacció i col·laboradors: Constanza Forteza.
Gina Garcías.
Antoni Llompart.
Miquel Massutí.
Caterina Ortega.
Joana M. Roque.
Antoni Rosselló.

Disseny: A. Caro.

Impressió: Imp. Homar. Tel. 43 08 61 - Palma de Mallorca

Administració i Publicitat: Fundesba, S.L.
Joaquim Botia, 11, 1r, A
Tel. 71 16 61 - Fax 71 91 94
07012-Palma de Mallorca

Dipòsit legal: PM-608-1992

Preu: 500 pessetes

Subscripció: 4.500 ptes. per any (10 números)

(Miquel Massutí és l'autor de totes les fotografies no signades)

Un mapa polític diferent

Les passades eleccions han redissenyat el mapa polític a les Illes Balears. El PP té la majoria absoluta del Parlament, però ha perdut el Consell de Mallorca a mans d'un pacte de centre-esquerra format per PSOE, PSM i UM. Endemés el govern conservador ha de fer front a les denúncies de corrupció que apareixen en el sumari del túnel de Sóller. És un inici de legislatura complex i difícil, carregat de tensió. I, això no obstant, aquests anys que vénen, abans que no canviï el segle, són clau per al futur econòmic i social de les Illes Balears, perquè s'ha de rectificar tot un model de desenvolupament que és com dir que s'ha de canviar el model de societat. Són evidentment, temps molt difícils.

Í N D E X

Per una oposició responsable 4

Editorial

Mauristes i Regionalistes 6-11

Romà Piña Homs

El centrisme resisteix 12-17

Miquel Duran Pastor

El "Mestre" davant la negra pissarra 18-23

Andreu Ferret

Una anàlisi radical 24-29

Bel Moll

Aritmètica política 30-35

*Carles Manera, Antoni Marimon, Antoni Tarabini
i Valentí Puig*

L'eficàcia crea riquesa 36-40

Josep Llorenç Mulet

La clau d'Ona 41-50

Tarja de subscripció

En

Adreça

Ciutat Tel

C/c. Banc o Caixa d'Estalvis

Signatura:

Per a subscripcions, copiau aquesta tarja i adreçau-la a Fundesba, S.L.
Joaquim Botia, 11, 1r. A. 07012-Palma de Mallorca o telefonau al 71 16 61 (Fax 71 91 94)

Per una oposició responsable

Qualsevol persona ben informada pot endevinar que la pròxima legislatura serà la més complexa i difícil de totes les que ha viscut l'autonomia de les Illes Balears. I això per ben diferents motius: per una banda perquè hi ha el convenciment que a mesura que s'acaba el segle es tanca un cicle històric de la nostra economia i en comença un de nou, mentre que per l'altra, la victòria electoral del PP s'ha vist enterbolida per la pèrdua del Consell de Mallorca i, sobretot, per la crisi de credibilitat causada pel sumari del túnel de Sóller que, un cop s'ha conegut, ha relacionat el Govern balear i el PP amb el cobrament de presumptes comissions il·legals. El problema, per tant, és saber si un govern que torna a ser presidit per Gabriel Cañellas podrà dur a terme el programa de canvi que el temps i la societat requereixen. L'oposició ha acusat Cañellas de ser responsable d'un cas de corrupció i de no tenir credibilitat i per això, abans de la investidura, va demanar que el PP presentàs un altre candidat.

El cas Sóller, com ja se'l coneix arreu de l'Estat -mai les Balears no havien sortit tant a les pàgines polítiques estatals i als informatius de les televisions- ha sentenciat, d'entrada, el futur immediat del Consell de Mallorca, on UM, PSM i PSOE, amb el suport d'Esquerra Unida, han pres una difícil i complicada decisió: votar Maria Antònia Munar presidenta de la Institució o, el que és el mateix, llevar al PP un important instrument de poder. El pacte de centre-esquerra, té com a objectiu principal restar influència al Partit Popular, és a dir, convertir el Consell Insular de Mallorca en un instrument d'oposició al Govern balear en uns moments en els quals el seu prestigi és sota mínims. Però el Consell de Mallorca és, evidentment, qualche cosa més que una trinxera política des de la qual barrar el pas al conservadurisme. És, com a mínim, una institució que per les seves competències en urbanisme o en cultura pot ser un contrapès important a la política del Govern.

Un contrapès que podria ser útil, fins i tot, per al mateix govern, per fer front a algunes postures ultraconservadores que avui encara neguen la necessitat d'introduir canvis en el model econòmic de les Illes. El president Cañellas ha reconegut públicament -i així ho va exposar en el debat d'investidura- que el model de desenvolupament que ha vigit des de fa tres dècades presenta grietes molt greus i que, per tant, s'ha de canviar per un model sostenible si no volem que passi per ull. Sense anar més enfora l'afer del Móstoles exemplaritzava la situació molt pocs dies abans de les eleccions i aquest, justament, pot ser una de les lectures que de manera objectiva, i al marge dels temes de corrupció, es poden fer dels resultats de les urnes que, a pesar del triomf del PP, varen veure com no es complien totes les expectatives que tenien. No hi ha dubte que la responsabilitat del govern correspon als conservadors, però és indiscutible que ja no ho podran fer com fins ara o que, si més no, hauran de dur a la pràctica aquelles polítiques que tendeixin a ser més equilibradores i integradores. Un Consell de Mallorca en mans d'un centre-esquerra pot ajudar a catalitzar aquesta situació i contribuir a fer que el PP compleixi les seves promeses electorals.

Aquest és, sens dubte, el problema, l'enorme problema de fons, al qual ha de fer front el govern del president Cañellas si de veritat vol modificar l'estratègia de desenvolupament de les Illes Balears. No compta amb cap aliat fora del seu partit i, en canvi, és possible que tenguí molts d'enemics interiors. De fet una part important de l'entorn del PP és reàcia a qualsevol canvi i contra la pressió d'aquests sector ultraconservador serà necessari cercar un ample consens entre la resta de forces polítiques per apuntalar una majoria social suficient. El Consell Insular de Mallorca pot ajudar a aconseguir-la. Aquesta és, justament, la primera prioritat del Govern: presentar un programa i un calendari

d'actuacions que permeti un apropament de postures entre les diferents institucions i els partits que les gestionen.

Però per a això serà menester un clima de confiança que no existeix en aquests moments. La tensió política creix de cada vegada més i no es veu cap solució a curt termini, la qual cosa pot fer esperar moltes de les solucions que requereix la societat balear sobre temes tan diversos com és, entre molts d'altres, la gestió del territori. Cal, per tant, recuperar la confiança o, si més no, arribar a constituir àmbits de relació on el diàleg i el consens puguin ser possible al marge de la confrontació estrictament partidista. I és en aquest sentit que la crida a la responsabilitat del govern es fa extensiva als partits de l'oposició parlamentària que, a més a més, ara disposen d'un instrument tan important com el Consell de Mallorca per reforçar aquest diàleg.

El paper de control de l'oposició sobre l'executiu és fonamental per a un bon joc democràtic i, per tant, és de justícia la denúncia sistemàtica de qualsevol tema de corrupció o de comportament il·lícit, com presumiblement es dona en el cas del túnel. De la Justícia cal esperar una sentència exemplar si es troba que els inculpats són culpables dels delictes i de les irregularitats dels quals se'ls acusa en el sumari policial. Igualment cal exigir una resposta política de part del Partit Popular i, sobretot, del president Cañellas per, precisament, restablir el clima de confiança en les Institucions. Però també cal exigir a l'oposició que al mateix temps que fa un esforç de denúncia dels casos on hi veu corrupció no faci d'aquests l'única bandera de la seva actuació.

Si més no, com ja hem dit, el centre-esquerra té ara el Consell de Mallorca a les seves mans, la qual cosa suposa un bon intent d'entesa entre partits ideològicament molt diferents. No seria bo que l'únic punt de coincidència fos oposar-se al Partit Popular o més concretament al canyellisme. A Unió Mallorquina, PSM, PSOE i també a Esquerra Unida -a pesar que formalment només doni suport al pacte de govern però no hi participi directament- se'ls ha d'exigir el compliment del programa que han pactat i que, per si mateix, ja és defineix com un programa alternatiu. A nivell estatal assistim des de fa anys a un acorralament sistemàtic del PP contra el govern de Felipe González sense que importin ni mitjans ni conseqüències. Seria trist que aquesta mateixa estratègia fos reproduïda aquí per altres partits contra Gabriel Cañellas.

Insistim: no s'ha de renunciar a la lluita contra la corrupció "*venga de dónde venga*", com va dir José Maria Aznar quan Felipe González en el Congrés li recordà allò que passava a les Balears, però en el nostre cas -on no es preveu la possibilitat d'eleccions autonòmiques anticipades i el Partit Popular té majoria absoluta en el Parlament- és obligat que es cerquin vies de diàleg per damunt dels enfrontaments polítics i de la particular operació de "mans netes" que han de continuar fent els tribunals de Justícia. La responsabilitat de l'oposició és permetre que aquests ponts s'estableixin -el Consell Insular de Mallorca, en pot ser un bon instrument- perquè en els pròxims quatre anys (com ja hem dit en anteriors editorials d'ONA) s'han de prendre decisions molts transcendents si no es vol perdre definitivament el tren de la història.

Particularment hem de pensar que el president Cañellas faria bé si durant aquesta legislatura, com més aviat millor, propiciàs una altra investidura, és a dir, la seva substitució per un polític de la nova generació conservadora, per contribuir així a tranquil·litzar les turbulències de les darreres setmanes, però la resta de forces polítiques que avui formen l'oposició parlamentària no poden esperar que això passi per impulsar el redisseny del model econòmic i social de la nostra comunitat.

1995-1999: La darrera oportunitat

Cañellas: final de trajecte

Quan aquest número d'**ONA** ja era a impremta els fets s'han precipitat de manera vertiginosa. El president Cañellas ha estat obligat a dimitir dels seus càrrecs en el Govern i en el Partit Popular després que el cas Sóller saltàs a les primeres pàgines dels diaris estatals i que els informatius de les ràdios i de les televisions es fessin ressò de l'informe policial inclòs al sumari judicial. José María Aznar no ha volgut esperar la sentència dels tribunals i tot i que un informe intern del PP exculpava Gabriel Cañellas de tota responsabilitat penal li ha acceptat la dimissió, que abans li havia suggerit que presentàs per "responsabilitats polítiques", sense que no hagi servit de res la unànime protesta dels militants del PP balear.

D'aquesta manera, després de dotze anys de govern i un mes després de tornar a guanyar les eleccions autonòmiques, el president Cañellas

abandona el Consolat de la Mar. José María Aznar, cada vegada més a prop de la Moncloa, no ha dubtat a sacrificar un dels líders més carismàtics del seu partit per salvar la seva imatge.

Això fa que les entrevistes i les opinions que recull **ONA** en aquesta ocasió hagin quedat desfasades encara que només faci un parell de setmanes des de la seva realització. No obstant això des d'**ONA** hem cregut que reflecteixen un estat d'opinió que pot explicar algunes de les coses que han passat en els darrers anys, setmanes i dies. Queda, per tant, el testimoni dels nostres entrevistats per a una història que acaba de girar una de les seves darreres pàgines. El president Cañellas ha arribat, com a tal, al final del seu trajecte, però el PP ha d'elegir nou candidat a la presidència i governar quatre anys des del Consolat de la Mar. La següent pàgina ja és oberta.

que amb el final de segle ha d'arribar un altre canvi històric. L'actual model de desenvolupament de les Balears ha de donar pas a un model sostenible on els creixements deixin de ser especulatius. Això ho diu, fins i tot, el president que ha governat les Illes els darrers dotze anys i que, per tant, ha protagonitzat els darrers anys del "boom". Però el debat continua, perquè ningú no sap ben bé què es vol dir quan es parla de sostenibilitat. Per tant, **ONA** continua oberta a la confrontació ideològica.

Una confrontació que ara és més necessària que mai quan acabam d'estrenar la legislatura que ens ha de dur a la porta del

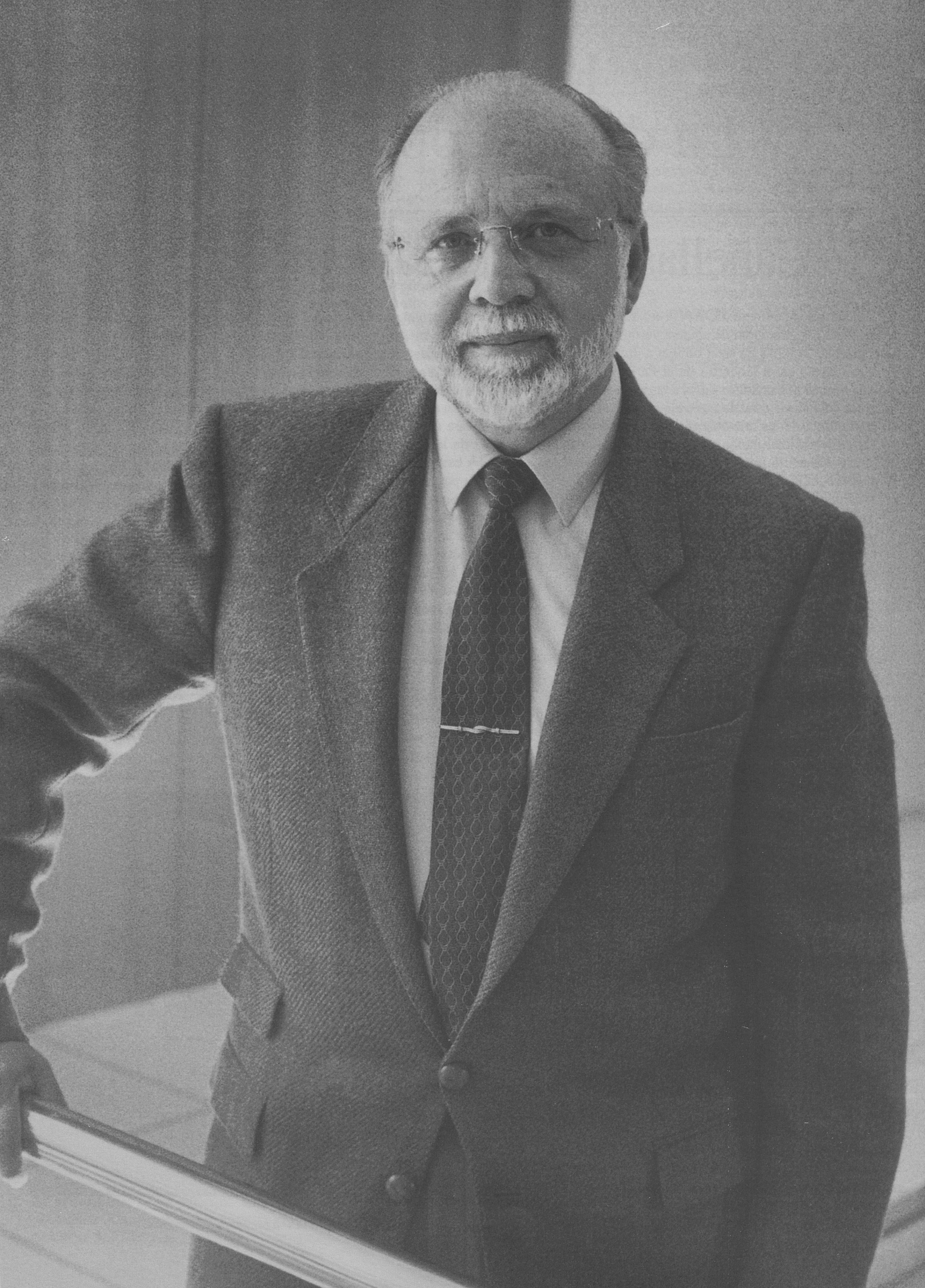
segle XXI. Som a 1995 i les pròximes eleccions autonòmiques no seran fins el 1999. Aquesta és, per tant, la darrera oportunitat per canviar les coses que faci falta. Almenys, és clar, és la darrera oportunitat del segle.

Al llarg dels trenta números d'**ONA** (amb aquest es compleixen els tres anys des de l'aparició del primer) han aparegut molts i diferents punts de vista sobre la situació política, econòmica i social que travessa les Illes Balears, la qual cosa ha posat al descobert un estat d'opinió prou ample. És curiós, això no obstant, observar com des de la perspectiva d'una diversitat ideològica hi ha un sentiment comú: la nostra societat ha sofert canvis sociològics molt importants i ha assolit un progrés econòmic que mai no s'havia somniat en el passat i al qual ningú tampoc no vol renunciar, però per això ha estat necessari sacrificar moltes coses. El territori i la identitat cultural, per exemple, se n'han ressentit fort i ferm. Per a uns aquest ha estat un mal necessari, per a altres és un mal irreparable que s'hagués pogut evitar amb previsió i solidaritat.

En qualsevol cas hi ha un altre punt de convergència: la major part dels més de dos-cents entrevistats admeten

Berastain, Cañellas i José Maria Aznar durant el míting central del PP a les passades eleccions.

Mauristes i Regionalistes

Entrevista a Romà Piña Homs

per Sebastià Verd

Els nacionalismes i el mal ús que es pot fer de l'enginyeria financera són alguns del temes que s'han tractat a la Universitat de la Mediterrània d'enguany, a Eivissa: uns cursos d'estiu que any rera any es dirigeixen molt especialment a la formació dels joves cadells conservadors. Són, els temes elegits, qüestions d'estricta actualitat que pot sorprendre trobar-los en aquests moments i a un fòrum com aquest, però que el seu rector, el catedràtic de la Història del Dret, Romà Piña, justifica com a exercici intel·lectual, perquè són, justament, assumptes del màxim interès social als quals no cal tenir por.

Romà Piña viu entre la Universitat i el seu refugi d'Esporles, entre la càtedra i una confortable casa als afores del poble, on ha acabat d'enllestir les darreres pàgines del seu darrer llibre, sobre el Consolat de la Mar, que encara no s'ha publicat: és un relat sobre la història recent, que ha convertit aquest vell edifici de Palma en el sancta sanctorum de la política balear. La història institucional de l'Autonomia s'hi veu reproduïda al costat d'un caramull de referències a l'arquitectura i a la raó de ser inicial d'aquestes pedres des d'on, el passat 28 de maig, es proclamà un nou triomf de la dreta, del Partit Popular, a les Illes Balears.

Però ara, des de ca seva, Romà Piña ens parla de la Universitat de la Mediterrània i dels resultats electorals, que creu coincidents amb la forma de ser i de pensar dels illencs. Segons ens diu la societat mallorquina ha canviat molt, però tot i això, com a principis de segle, mauristes i regionalistes continuen dominant la partida.

-A Eivissa s'ha fet una nova edició de la Universitat de la Mediterrània, uns cursos d'estiu dels quals vostè n'és el rector...

sobretot, al conseller de Cultura, Joan Marí, que, com vostè sap, també és professor d'universitat i, a més a més, filòleg...

-...Sí, efectivament, ja fa uns quants anys que la Fundació Antoni Maura i la Fundació Cánovas del Castillo m'encarregaren la rectoria d'aquesta universitat. Fa dotze anys que funciona i, en aquest temps, ha tngut diferents rectors: Ricardo de la Cierva, els professors Iturmendi i Astarloa, tots ells personalitats acadèmiques vinculades al món de la dreta conservadora espanyola i ho dic així, espanyola, perquè jo som el primer professor universitari de les Illes que l'ha dirigida i, pens, que per això mateix li ha donat un nou sentit. La Universitat de la Mediterrània es troba ara més arrelada que mai a la nostra comunitat i, sobretot, a Eivissa... Miri, jo li vaig demanar al president del Consell d'Eivissa, Antoni Marí, que és un dels patrocinadors de la institució, que la Universitat de la Mediterrània fos plural i que fes èmfasi en els valors culturals de la terra i, en aquest sentit, he de dir-li que sempre l'he tngut al meu costat, no només al president sinó,

EL PENSAMENT DE LA DRETA

Romà Piña Homs va néixer a Palma el 1937. És catedràtic d'Història del Dret de la Universitat de les Illes Balears. A més a més és el rector de la Universitat de la Mediterrània d'Eivissa que gestionen les fundacions Antonio Maura i Cánovas del Castillo i ha impartit cursos a les universitats de Berkeley (Califòrnia), Austin (Texas), Querétano (Mèxic), Lima (Perú), Buenos Aires (Argentina) i Palermo (Sicília). També és membre de l'Institut Internacional d'Història del Dret indià, president de la Societat Genealògica de les Balears i magister de la Maioricensis Schola Lullística.

Va ser secretari del Patronat d'Estudis Universitaris que impulsà la creació de la Universitat de les Illes Balears, i també -com a funcionari- cap del departament d'activitats culturals de l'Ajuntament de Palma, càrrec que abandonà per incorporar-se a la Universitat.

Com a investigador s'ha centrat en l'estudi del dret històric de les Balears i, igualment, del dret indià. Entre les seves obres destaca "Catalanes y mallorquines en la fundación de California", "El Gran i General Consell", "La debatuda exclusió catalano-aragonesa de la conquesta d'Amèrica" i "El derecho histórico en el reino de Mallorca".

-Se'l veu entusiasmat amb aquesta tasca, però volia fer-li aquesta pregunta, que no m'ha deixat acabar, perquè em digués si la Universitat de la Mediterrània és un projecte que sorgeix de la dreta, ja m'ha dit que sí, i si pretén ésser un cau de formació per a les futures generacions conservadores, per a les "Nuevas Generaciones" del Partit Popular, en definitiva.

-Per aquesta Universitat cada any hi passen dos-cents cinquanta alumnes, la meitat dels quals poden ser de les Illes i la resta de la Península, més o menys. Però, miri quant al contingut... li som sincer: la nostra oferta és pluralista. De veritat que sí. Miri, jo crec que tothom pot fer el que vulgui amb els seus doblers. I un partit polític, també. Pot organitzar cursos amb una determinada finalitat ideològica. Ara bé, jo tenc clar que aquesta Universitat de la Mediterrània es finança parcialment amb doblers públics, del Consell Insular i del Govern balear, a més de les aportacions de les matrícules i de les fundacions. I amb els impostos s'ha d'anar molt en compte. Ha de ser una universitat oberta, no d'un partit, no pot ser una universitat només per a les "Nuevas Generaciones," com vostè suggereix amb la seva pregunta.

-Enguany l'ha de clausurar Aznar. (1)

-Sí... hi fa tres anys Abel Matutes, però Matutes era en aquell moment comissari europeu i acabava de tornar d'un viatge importantíssim a l'ex-Iugoslàvia. La seva presència era testimonialment molt important. Va parlar durant tres quarts d'hora d'Europa i dels problemes europeus... no va ser un discurs partidista...

-I Aznar?

-Aznar és objecte d'interès. Això és indiscutible, crec. Endemés pens que qualsevol universitat que pogués comptar amb José María Aznar aquest estiu no desaprofitaria l'ocasió. Nosaltres no l'hem desaproveitada. Crec que no ho podíem fer i no per això som més partidistes. Un dia es convidava Aznar i l'altre es pot convidar Alfonso Guerra... A mi l'única cosa que em preocupa és que el missatge intel·lectual sigui rigorós.

EL NACIONALISME A MALLORCA

-En qualsevol cas sempre hi ha una tendència. Amb la meua pregunta no pretenia res més que identificar aquests cursos amb una forma del pensament que genera la dreta a les Illes. Però bé... si li sembla... deixem de banda la Universitat de la Mediterrània i anem al fons de la qüestió: des d'una perspectiva conservadora, què és el que preocupa la nostra societat? hi ha un pensament de dreta?

-És evident que en el pensament de la dreta mallorquina hi ha grans mancances. Per exemple: hi ha una manca de pensament polític vinculat al fenomen nacionalista a les Illes. Això és evident, no li sembla? Aquest és un dels temes que estudiarem a Eivissa. Però miri..., quan jo he fet conferències als cursos de l'Escorial sobre nacionalisme m'he vist forçat a acudir al nacionalisme català i no al mallorquí. I em refereixo al mallorquí perquè el nacionalisme s'ha de contemplar des de l'òptica de país -i Mallorca és un país, com ho és Eivissa o com ho és Menorca- o en qualsevol cas hauríem de parlar d'un nacionalisme amb tres caps, com un drac de tres caps encara que no sigui un drac tenebrós ni tregui foc per la boca. Doncs bé, a Catalunya hi ha un nacionalisme de dreta i un nacionalisme d'esquerra perfectament dibuixats i delimitats, una tradició que ja és més que centenària. A Mallorca no passa això i, per què? Hi ha una tota una sèrie de raons. En primer lloc perquè el nacionalisme s'articula enfront del poder colonitzador que té davant. És el cas del nacionalisme andalús

davant la, diguem-li, colonització castellana, però això a Mallorca no és així... no tendria cap sentit rebutjar, per exemple, tot allò que va significar la conquesta catalana i que significà la colonització de l'illa. Encara avui, a Granada, quan el dia 2 de gener es treu l'estendard reial de Castella a la balconada de l'ajuntament tot són xiulades i això, evidentment, no passa a Palma el dia 31 de desembre quan es treu l'estendard del rei En Jaume...

L'ANTICATALANISME NO ÉS PRAGMÀTIC

-Perdoni, però... si utilitzam aquesta línia argumental no creu que es contradiu amb allò que realment passa al carrer? No creu que la dreta mallorquina s'alimenta més de l'anticatalanisme que no de l'anticastellanisme?

-És evident que la figura de Jaume I és sagrada i que no es pot tocar i això vol dir qualche cosa, no li pareix?, encara que com a historiador he pogut constatar que Mallorca va ser anticatalana o que, millor dit, jugà a ser anticatalana durant els segles XIV i XV ...perquè clar: hi havia una corona d'Aragó que pressionava, hi havia uns interessos molt forts de la banca barcelonina... però a partir de la desaparició del poder econòmic i polític català, amb el predomini de la monarquia hispànica, també desapareix l'anticatalanisme. Fixi's que des de llavors, durant tot el segle XVII i el segle XVIII... fins a la Guerra de Successió es produeix un agermanament amb els catalans com mai no havia existit, per què? Doncs, perquè ja no hi havia centralisme barceloní sinó el centralisme de la "villa y corte" de Madrid. Què passa? Doncs que el centralisme sempre serà dolent vengui d'on vengui i que a Mallorca històricament ens hem mogut entre dos centralismes... quin és pitjor?

-Sent curiositat per saber què em dirà...

-Ah!... doncs no ho sé. L'altre dia qualcú em deia que sempre seria pitjor el centralisme de Madrid... No ho sé: el centralisme pitjor sempre és el de més a prop. Ara bé, li asseguro que jo també sent una gran curiositat per saber què passarà en el futur, encara que sé que aquesta no és una tasca d'historiador. Què passarà quan Barcelona aconseguixi ser la gran capital de la Mediterrània Occidental, d'aquest gran arc mediterrani europeu? Si Barcelona, i vegi que li dic Barcelona i no Catalunya, es mostra generosa, integradora, liberal... etcètera, ben segur que mallorquins, menorquins i eivissencs se sentiran integrats dins d'aquest arc. I això per què? perquè hi haurà una conjunció d'interessos.

-Per què ha dit Barcelona i no Catalunya?

-Si vol puc referir-me a Catalunya i si s'ho estima més als Països Catalans. No m'espanta gens parlar de Països Catalans, però el cas és que Barcelona és una realitat molt més tangible en aquests moments. Si més no, té un poder econòmic de cara a Europa que no té Madrid i això és quelcom que és capaç d'enlluernar els mallorquins, que sempre han estat i són molt pragmàtics. Si aquesta Barcelona moderna, dels Jocs Olímpics, d'avantguarda... ens interessa, i crec que sí, nosaltres hi serem al costat. Aquest pragmatisme dels mallorquins acabarà per desterrar tot l'anticatalanisme.

-Però...què em diu! Aquest no és el discurs que estam avesats a sentir des de la dreta mallorquina o, si més no, des de certs formadors d'opinió d'aquesta dreta, que no es cansen d'alimentar l'auto-odi cap a la nostra cultura o, almanco, odi cap als nostres veïns...

-Potser sigui com vostè diu. El que passa és que, per desgràcia, encara pensam massa des d'òptiques ideològiques o d'estratègia

de partit, des d' ideologies de caire molt estrictes. Quan va arribar la transició cap a la democràcia espantava molt l'etiqueta Països Catalans perquè significava una estructura supranacional, entenent com a nacions els diferents països de parla catalana, que rebutjaven l'Estat espanyol des d'una perspectiva de l'esquerra. Ningú no imaginava que els futurs governs autonòmics de Catalunya serien presidits per polítics conservadors i molt manco es podia pensar que un partit nacionalista català tendria la clau de la governabilitat d'Espanya, com ha passat, la qual cosa ha obligat els socialistes a fer una política més a la dreta del que segurament feien comptes... Vull dir amb això que les coses poden canviar en el futur, encara que sigui per pragmatisme.

CAÑELLAS REPRESENTA EL MAURISME

-Bé, crec que fins ara hem parlat massa d'Aznar i de Pujol, encara que no l'hem anomenat per res... què li sembla si parlàssim de Cañellas? Què representa aquest conservadurisme que ha governat les Balears els darrers dotze anys i que ara ha tornat a guanyar les eleccions, encara que hagi perdut la majoria absoluta del Consell de Mallorca?

-Crec que Cañellas representa l'antiga tradició mallorquina del maurisme. Per tant del conservadurisme. És clar que des de la fundació d'Alianza Popular fins al Partit Popular d'avui han passat moltes coses i s'hi han incorporat els democristians i els liberals, la qual cosa ha fet del PP un partit molt més centrat, però continua essent el partit conservador de sempre. Una força política, per tant, amb la qual s'hi ha trobat molt còmode Cañellas i, sobretot, els seus electors, encara que per poder governar ha necessitat d'una altra tradició, una altra força de la dreta mallorquina: el regionalisme polític, un regionalisme de centre, el regionalisme de Guillem Forteza, de "la Nostra Terra".

EL REGIONALISME REVISCU

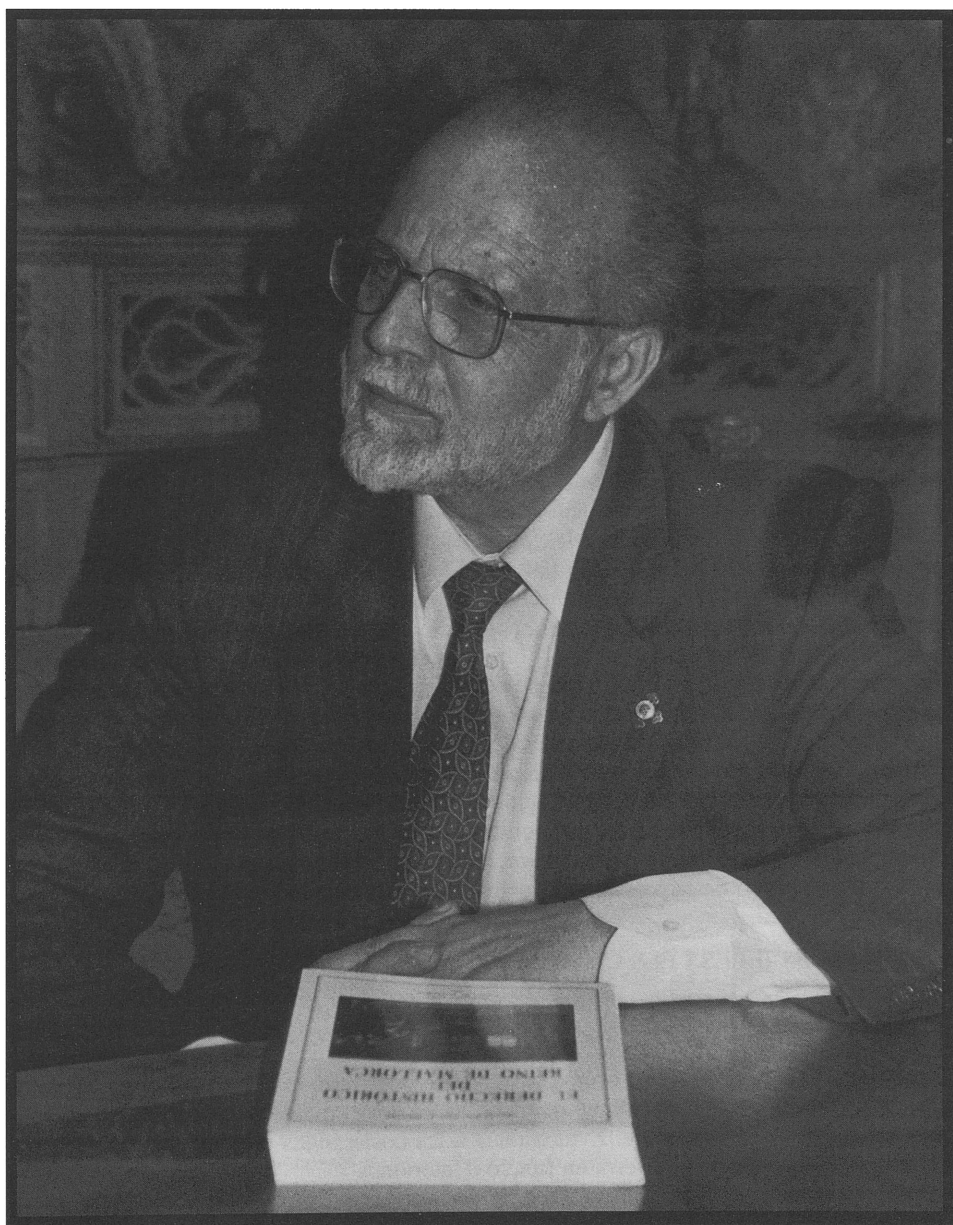
-Creu, per tant, que la situació actual és una reminiscència del passat, de la història?

-Home!, jo no diria tant... però les coses no canvien així com així. Fixi's que quan el Partit Popular ha volgut guanyar les eleccions per majoria absoluta, a Mallorca, no ho ha aconseguit i ha necessitat sempre d'aquest regionalisme. La meua, si més no, és una de les lectures possibles. Hi havia molta gent al Partit Popular que pensava que Unió Mallorquina era una fantasmada i que els vots d'UM eren del PP. Els fets han demostrat que encara que frontissa, que petita, hi ha una força regionalista de centre-dreta que ha perdurat al llarg de la història. Sincerament crec que la força d'Unió Mallorquina, que pot créixer més en el futur, no li ve donada per l'antiga UCD, sinó per la tradició regionalista que sempre ha existit.

EL FUTUR DEL CONSELL DE MALLORCA

-Quan feim aquesta entrevista encara no s'ha constituït ni el Parlament ni el Consell de Mallorca. Encara es parla de la possibilitat d'un pacte de progrés, entre l'esquerra -PSOE, PSM i EU- i Unió Mallorquina. Suposem que aquest pacte s'ha fet: quin significat li donaria vostè com a historiador?

-És, o seria, perquè em costa imaginar-lo, una experiència totalment nova. Per primera vegada a la història de Mallorca hi hauria un nacionalisme polític que es desmarcaria de la tradició conservadora per fer una aposta de futur amb unes forces anomenades progressistes. I això és un risc. Fixi's que fa uns anys quan Jeroni Albertí tengué la clau del govern i Fèlix Pons, que era el candidat del PSOE, li oferí un pacte molt generós, que significava un govern de centre-esquerra en el qual Unió Mallorquina hagués tenguut diverses conselleries, no acceptà. Vostè em dirà no va acceptar perquè va tenir moltes pressions de poders fàctics... Jo no ho sé. El que sí sé és que Jeroni Albertí tengué prou seny polític per saber que els seus votants no entendrien una entesa de centre-esquerra, a pesar que Jeroni Albertí mai no ha tenguut males relacions amb l'esquerra, com ho demostra la delicadesa que mantengué com a president de la pre-autonomia amb el batle socialista de Palma, amb Ramon Aguiló, una actitud que no va ser entesa mai pels

regidors centristes. En aquest sentit pot ser que l'esforç d'enteniment d'Albertí, o d'Unió Mallorquina, amb l'esquerra no sigui nou, però sí ho seria haver arribat a un pacte de govern. Seria, com dic, un risc, sobretot ara que els vents ideològics de l'esquerra no són els que dominen ni el mapa d'Europa ni el d'Espanya. Ara bé, com a historiador li confés que sent curiositat per saber què pot passar o, en cas contrari, què hagués pogut passar.

-I com a militant del Partit Popular?

-Miri, jo en aquests moments no li puc parlar com a militant, perquè jo només entenc la militància des de la coherència amb el meu pensament. Com a militant puc contribuir a difondre les idees, però no puc rebaixar-ne el contingut intel·lectual. Per això em sent més còmode parlant només com a historiador que de la mateixa manera que qualifica de risc un pacte de centre-esquerra no desitja un enfonsament de l'esquerra, perquè l'esquerra és necessària per a aquest país. Em cregui si li dic que m'alegro que sembli que el PSOE ja ha tocat fons a les Balears, perquè això vol dir que no s'enfonsarà més. Ara bé, de la mateixa manera que li dic això també reconec que m'és molt difícil pensar que una societat com la nostra, tan pragmàtica, tan racional, tan enemiga dels riscos, de les utopies o dels excessos d'imaginació, pugui ser en mans de l'esquerra.

LA DRETA I ELS PODERS ECONÒMICS

-Vostè ha dit abans que no sabia si els poders fàctics intervengueren per impedir el pacte UM-PSOE de 1983, però crec que a hores d'ara aquest és un dubte fora de lloc. Ningú ja no nega que Cañellas va ser president després del seu encontre amb Albertí a Madrid a Can March...

-Sí, però jo només li puc parlar d'allò que conec personalment, d'allò que hi ha testimonis directes.

-No em negarà, però, una connivència entre la dreta i el poder econòmic? Si vostè es remet al maurisme per explicar el present, no creu que també ens hem de remuntar al caciquisme per explicar algunes actituds actuals?

-Bé... bé... d'entrada em deixi matisar una cosa que vostè ha dit. Connivència del poder econòmic i la dreta? Sí, cert... però perquè la dreta ha governat pràcticament sempre l'Espanya contemporània, durant dos segles. I, clar: la dreta és poder, i per tant, la dreta pot ser corrupció i pot ser vinculació a interessos econòmics. Però, per poc que mani una altra opció, que pot ser d'esquerres, també hi haurà corrupció i també hi haurà poders econòmics al darrer. N'hi ha prou a pensar el que ha passat amb el PSOE que ha caigut en el parany de la corrupció i de les pressions del poder econòmic. Miri: un dels fonaments del món occidental és la religió, el pensament judeocristià, i tampoc cap religió, quan s'ha estructurat en poder, no se n'ha alliberat de la corrupció, ni sols el Pontificat. Sincerament crec que seria d'una imbecilitat molt grossa creure que un partit, sigui de dretes o d'esquerra, pugui aïllar-se ja no de la corrupció sinó de la pressió del poder econòmic, d'aquesta servitud.

LES ILLES I ELS CLANS FAMILIARS

-Com a historiador, vostè diria que Gabriel Cañellas o Abel Matutes són els cacics de finals de segle?

-Miri vostè: li sortiré amb una broma. L'altre dia vaig riure a Eivissa quan una persona em digué que Eivissa no era un poble sinó una secta. Em va fer riure. Evidentment a les nostres illes hi ha una configuració de la terra en funció d'interessos familiars, de grans clans familiars i jo comprenc que vostè, des del carrer, pensa amb els clans Matutes, amb els clans Cañellas,

amb els clans March, és comprensible. Però a mi em passa que he conegut de prop Cañellas o Matutes, he conegut les seves personalitats. Abel Matutes és un home de gran volada, no és cap au de corral, sinó una gran àguila que ha fet apostes molt importants que superen l'àmbit de les Balears. Ningú no li pot negar que al mateix temps que és un home de gran empena econòmica és també un gran home d'Estat. I Cañellas... en contra del que diuen, jo no el veig com un motor econòmic, jo crec que la imatge que millor li escau és la de l'home casolà, de l'home pragmàtic, de l'amo en Biel que vol anar passa a passa, que evidentment té lligams i té limitacions, com tothom... què vol que li digui... Mallorca encara és una illa petita, i que durí, i tots ens coneixem.

-Però no em contesta...

-Què vol que li digui? Jo supòs que Cañellas rep pressions. Jo supòs que ni Cañellas ni el seu entorn són angelets. Ningú no ho és. Però a Cañellas li sobresurten, al meu entendre, els valors positius del conservadurisme, del poble mallorquí, de la pagesia, fins al punt que faig una comparació que m'agrada entre Cañellas i Albertí: Albertí és un home que em pareix més identificat amb la mentalitat ciutadana, industrial, comercial, burgesa de Mallorca, encara que curiosament el vots d'Unió Mallorquina hagin vengut més de la part forana que no de ciutat.

-Sí, però....

-Ja li he dit, jo pens que el president del Govern, es digui Cañellas o no, sempre es veurà condicionat per molts de factors, entre els quals hi ha les pressions del poder econòmic. Però no crec que Gabriel Cañellas sigui diferent a... li anava a dir Eberhard Grosske...és igual, qualsevol altre polític d'esquerres. Les pressions existiran igual. No crec que ser de dretes signifiqui més pressió o menys resistència. És més, de vegades, històricament està demostrat, la dreta ha significat canvis, ha significat modernització i empena...mentre que l'esquerra ha romàs estancada.

LA CAPACITAT DE RECONVERSIÓ DE LA DRETA

-Podem continuar amb aquesta línia argumental, si vol...És cert que la societat mallorquina ha registrat grans canvis en els darrers trenta o quaranta anys i que això ha significat un avanç social important, però aquest progrés també ha pagat una factura molt cara i ara sembla haver arribat a tocar sostre. El model econòmic de les Illes Balears s'ha de reconvertir, s'ha de millorar, tothom hi està d'acord, teòricament. Vostè creu que la dreta, si contemplan la història, serà capaç de dur a terme aquesta reconversió?

-Jo crec, precisament, que el gran missatge que ens dóna la història de Mallorca és la capacitat de reconversió que sempre han tengut els mallorquins. Reconversió, en quin sentit? Les Illes sempre han tengut una gran mancança de recursos naturals: mai no hem tengut una gran pesca, ni una gran agricultura, ni una gran indústria...Els illencs sempre s'han hagut d'esforçar per superar les barreres naturals i ho han fet de l'única manera que era possible: mitjançant l'especulació, és a dir, mitjançant la imaginació, amb el comerç, per exemple, obrint portes cap a Amèrica, cap al nord d'Àfrica, cap al Mar Negre... És molt interessant aquest esforç permanent d'actualització que ens ha dut a aprofitar el turisme de masses per crear, en el moment oportú, un bon negoci. Però també en aquest terreny ens hem sabut actualitzar. Fixi's, per exemple, com hem superat la "balearització". Qualsevol persona que viatgi reconeixerà que l'oferta turística de les Illes és de qualitat molt superior a la d'altres destinacions turístiques. Les Balears

gaudeixen d'un nivell de vida que no és comparable, en absolut, a l'estancament econòmic que viuen les altres illes de la Mediterrània. Vull dir amb això que les coses s'han fet més o manco bé i que res fa pensar que es puguin fer malament d'ara endavant... per això no entenc molt bé què em volia dir amb la seva pregunta, reconversió... en quin sentit? per apostar per la qualitat? ja l'hem feta...

-Des de la Conselleria d'Economia s'ha llançat un missatge de modernització, que vol aprofitar les noves tecnologies per diversificar l'economia de les Illes, perquè, segons els experts econòmics, el monocultiu turístic pot arribar a ser perillós. Ara tenim sobre la taula el tema de l'aigua com a prova que s'han comès greus atemptats contra el medi natural. Això ho diu gent de la mateixa dreta... per això li deman si creu que la dreta és capaç de fer aquests canvis, de liderar-los.

-Sí, sí, però vostè, com jo mateix, haurà sentit als experts que no hi ha moltes polítiques econòmiques a fer, que no hi ha grans diferències entre una política de dretes o d'esquerres, que pot millorar o no el tema de la corrupció... bé, ja veim què passa quan l'esquerra és al poder... el que vull dir és que l'economia està internacionalment tan interrelacionada que no hi ha moltes peces a moure. Jo crec, efectivament, que les Illes tenen en aquest moment un gran repte i que aquest és el que vostè acaba de dir: la sensibilització cap al món de l'ecologia i cap al món de la innovació tecnològica, però vostè creu que la dreta pot ser tan imbècil que no sigui capaç d'assumir aquests valors? Jo crec que la dreta no és imbècil i per tant serà capaç de

la reconducció del seu pensament. Avui ja ningú no parla de l'economia de mercat en termes d'economia salvatge. Qualsevol pensa avui que el mercat lliure no pot viure desconnectat de la realitat social i que per tant són necessaris elements correctors. Això ho ha assumit la dreta, com l'esquerra ha assumit la realitat del mercat.

NACIONALISME I INTERNACIONALISME

-Vostè ha començat parlant de nacionalismes...

-Sí, és un tema que m'interessa molt, perquè...com li deia...així com la política econòmica no permet grans variacions entre dreta i esquerra, el mateix passa amb el nacionalisme. El nacionalisme, amb tot allò que té de defensa de la personalitat d'un país, de la seva llengua, de la seva cultura...és un element extraordinàriament positiu. Avui no és possible viure d'esquena al nacionalisme com tampoc no és possible viure d'esquena a l'internacionalisme. Ningú no dubta que el missatge nacionalista té de positiu la defensa d'una personalitat pròpia i que és perfectament compatible amb l'internacionalisme que lluita contra la xenofòbia. Ningú no dubta que avui, a Mallorca, el nacionalisme no té res a veure amb els tabús socials, amb certes formes d'"apartheid" que en el passat va patir la societat mallorquina. A mi, com a ciutadà del món, el nacionalisme em dóna una gran alegria, l'alegria de pensar que el poder sempre està condicionat per l'home. Al cap i a la fi no es poden posar portes a la llibertat humana. Vostè i jo hem viscut el final del franquisme i la caiguda dels règims totalitaris de l'Est... comprèn què li dic?

UNA SOCIETAT MODERNA

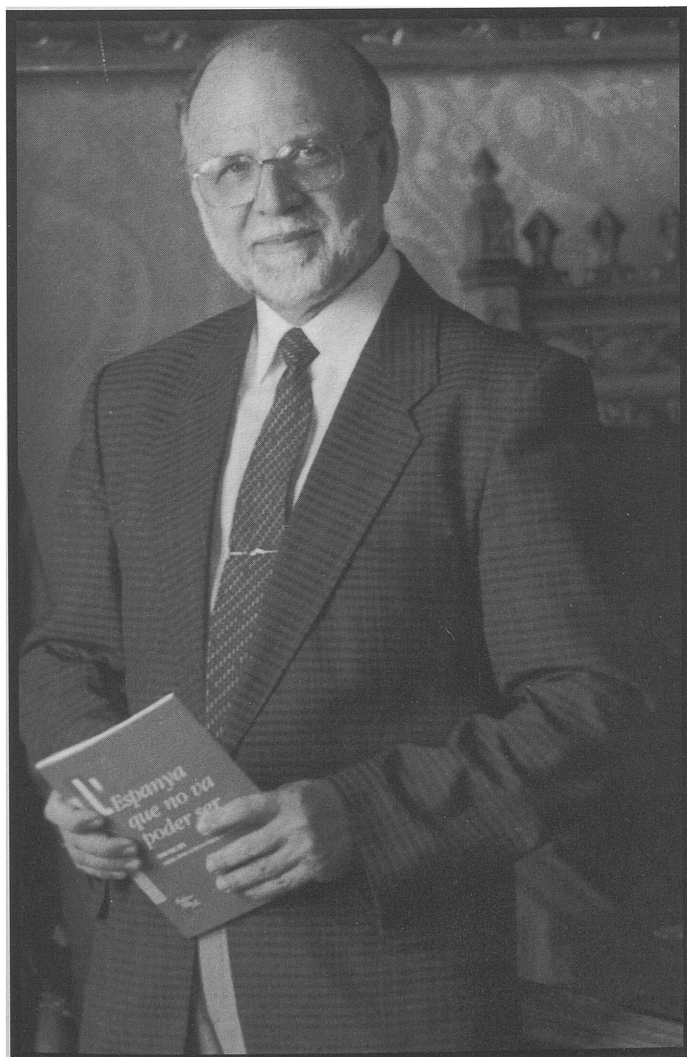
-Parla de posar portes...vostè va formar part del Patronat de la Universitat de les Illes Balears i va ser testimoni directe de les dificultats que hi va haver per a la seva creació. Què en pensa de la situació actual?

-Aleshores el poder tenia por a l'estament universitari, però això amb el temps i la democràcia es va superar, de manera que avui es pot discutir si hi ha d'haver o no numerus clausus o si aquest rector és bo o si no ho és, si la universitat ha de ser més humanista o més científica, però el fet indiscutible és que avui la Universitat és una realitat i és un motor de la nostra cultura, de la nostra economia i, per què no dir-ho, en el millor sentit de la paraula?, de la nostra política. Per tant, jo em sent molt orgullós d'haver col·laborat a posar aquelles primeres fites.

-En definitiva, vivim a una societat moderna?

-Jo crec que sí, sense cap dubte. La societat actual no té punt de comparació amb la societat de fa cinquanta anys. És una societat molt més oberta, interclassista i amb el predomini d'una amplíssima classe mitjana, que ha sabut conjugar amb èxit una excel·lent posició a l'economia occidental amb una herència orientalista... sí, sí... pens que els moros continuen existint a Mallorca, malgrat tot, i que aquesta herència islamista ens ha donat la imaginació per poder ser innovadors i pragmàtics al mateix temps, la qual cosa ens permet romandre darrera la roca sense renunciar al risc en els negocis. L'ànima de Mallorca té molts de matisos, però al capdavall és una ànima moderna, sí, sens dubte.

(1) Finalment, José María Aznar no presidí la cloenda de la Universitat de la Mediterrània, contràriament al que s'havia anunciat.

El centrisme resisteix

Entrevista a Miquel Duran Pastor

per Constanza Forteza

Quan s'asseu a la taula a l'hora de dinar les seves filles li recomanen que sigui més prudent, que no parli tant i tan clar. Però -diu- aquests joves d'ara són massa cautelosos. I continua parlant com sempre ho ha fet, en veu alta i amb tots els gestos possibles, disparant les paraules, els qualificatius i els braços. Periodísticament és un luxe: Miquel Duran és tot menys políticament correcte, de manera que ha de tenir més d'un valor per haver aconseguit sobreviure com a veu autoritzada -i tenir amics en tots els partits- essent un bocamoll. A les darreres eleccions del cel caigué un mannà de 20.000 vots per a UM i és en aquest nucli on Miquel Duran diposita tota una esperança resistent contra una relació d'enemics enumerats segons aquesta lògica: l'amo de la finca, l'amiguisme polític i el plat de lleties. I, el que és més vital per a ell, contra aquells que han engreixat després d'haver fet la creu sobre el centrisme.

-UM era a punt de desaparèixer i, de sobte, es converteix en la "prima donna" de l'espectacle i en la raó fonamental de la depressió postelectoral del PP a Mallorca.

-Hem de meditar molt sobre el vot d'aquestes vint mil persones que s'han decantat per una cosa molt curiosa. Perquè clar, aquí, amb els interessos de fer bipartidisme, es varen oblidar de la realitat: l'esquerra, com s'ha vist, no s'esgota en el PSOE i també és lògic que hi hagi centre-dreta. Jo, com a antic membre de la substància d'UCD, he de dir que del que em sent més hereu és dels actuals socialistes, llevat d'algunes cosetes. Si llevam aquestes minúcies, no són més que nosaltres, els d'UM. Crec que si Joaquim Garrigues s'aixecàs de la tomba, faria el mateix que va fer Paco Ordóñez.

Miquel Duran Pastor té 60 anys, dues filles, tres néts i un més en camí. És vidu des de fa cinc anys, circumstància a la que, segons indica, encara no s'ha pogut acostumar. Ha compaginat la seva activitat investigadora com a catedràtic d'Història Contemporània de la UIB amb una llarga trajectòria política. En el 76 era secretari del Partit Liberal a les Illes, en el 77 va ser diputat amb l'UCD durant l'època de les Corts Constituents, on va ser membre de la Diputació Permanent. A la segona legislatura va repetir com a diputat centrista i va ser president de la Comissió d'Educació i Cultura del Congrés. També va ser conseller d'Interior en l'època pre-autonòmica. És membre d'UM des de la constitució del partit, formà part del seu Consell polític i a les darreres eleccions es va presentar en un dels darrers llocs de la llista del partit a l'Ajuntament de Palma. És un amant de la música, del piano, i fundador, juntament amb Joan Moll, de les Joventuts Musicals de les Illes.

Perquè tots dos, dóna la punyetera casualitat, que quinze dies després de les eleccions del 77, se n'anaren a tenir conversacions amb Solana i amb Felipe. Aguantaren el suarisme perquè era part d'una situació sociològica que cohesionava el centre, però res pus. I, miri, el suarisme no va ser nociu perquè ni tan sols va lluitar per aguantar-se.

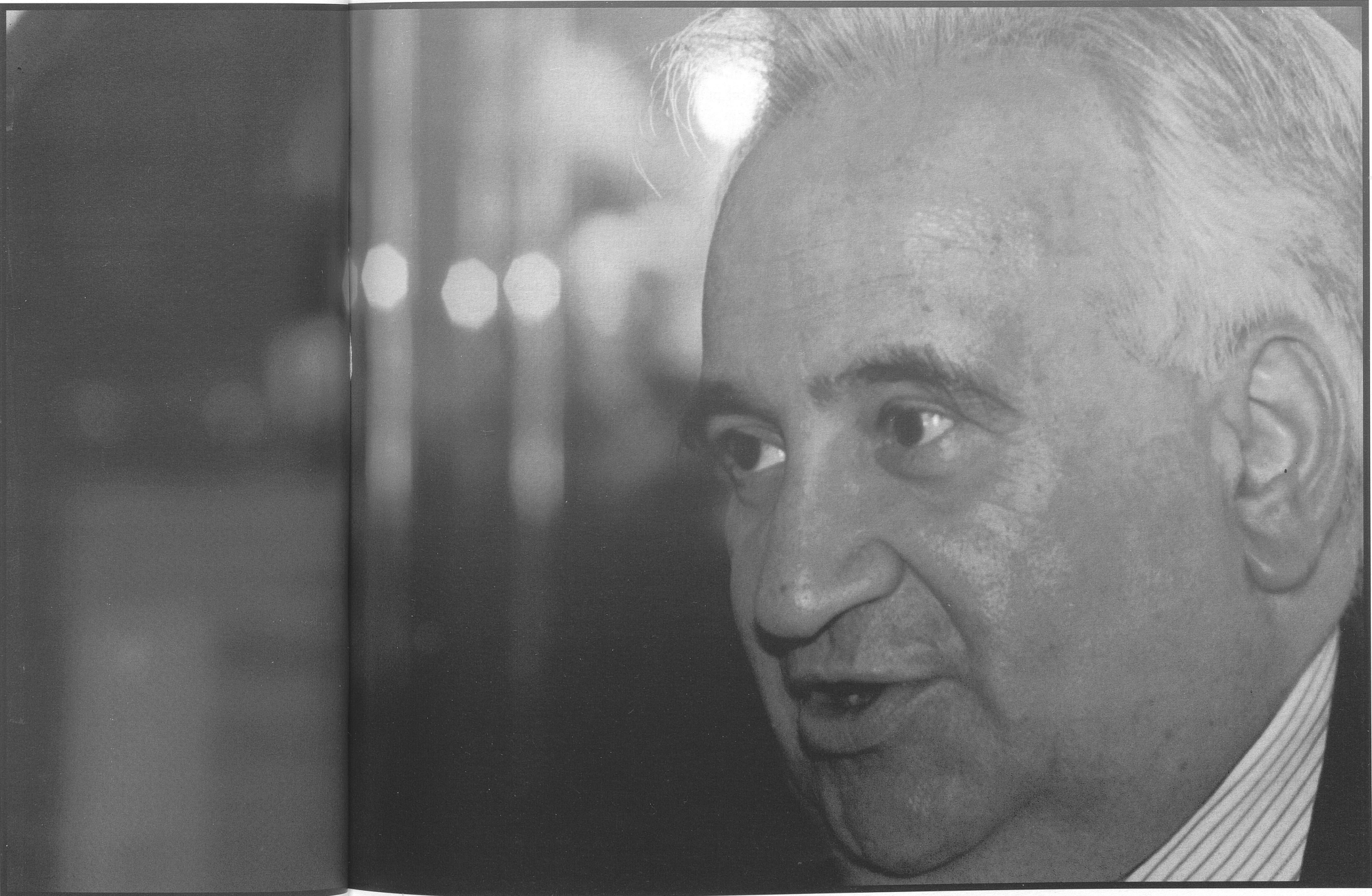
-Però no se'n vagi tan enfora. Li demanava l'opinió sobre el nou paper d'UM.

-Miri, jo el que crec és una cosa..., una vegada em demanaren: però, tu, encara ets a UM? I, escolta -li vaig contestar-, em pots dir on puc estar? Jo vaig estar a UCD i se'n va anar a norris; em vaig despenjar un altra vegada amb els liberals, que és d'on jo venia..., i molt bé, acabàrem que partírem, sobretot quan intentaren aquella operació bruta de banca de Segurado de vendre el liberalisme -així com havien venut la democràcia

cristiana a Cañellas-, així que fora. Què havia de fer? Convergència Balear era una altra barqueta..., perquè és el que jo deia, molt bé UCD, però sempre s'ha de tenir una barqueta preparada, eh! Clar, jo era molt pessimista, havia vist tanta mala idea; bé, era més optimista de cara a l'Ajuntament que no en relació a Mallorca. Idò no, la gent, el poble, és més intel·ligent del que sembla. De manera que la lliçó fonamental és que el poble no s'equivoca mai, perquè, en un moment de perill enorme, què ha fet el poble? Què ha fet davant aquest cinc per cent que volia llevar d'enmig tots els petits? Idò vint mil persones han dit: nosaltres no som d'esquerrres però tampoc no som de dretes, i això és molt important.

VINT MIL VOTS RESISTENTS

-Considera aquests resultats com una tendència?

-Sí, sí, natural, ben natural. Els vots d'UM s'han oblidat de Cort i ha anat a cercar el que era fonamental. I Albertí ha entès molt bé el que ha passat i no s'ha posat gens nerviós. És la prova més evident que els polítics han valorat aquests vint mil vots com el que són, tota una esperança.

-El sentiment d'UM no és ara el de servir la venjança ben freda?

-Noooo! Més aviat diria que UM ha viscut un procés en el qual ha desaparegut tot allò que havia de desaparèixer i que, al darrer instant, hi hem anat els que no hi havíem anat tot d'una, n'hi ha que hi hem anat al darrer moment. A UM hi ha una

serenitat, una tranquil·litat...; a més a més, ningú no ha de donar consells perquè s'ha demostrat que qui en necessitava menys és Maria Antònia Munar. S'ha demostrat que tenia les idees ben clares.

-I no tindrà cap influència en el que passi, l'enfrontament personal molt clar entre Maria Antònia Munar i Gabriel Cañellas?

-No. Jo veig que ella, en primer lloc, consulta molt. A mi particularment, que només tenc un càrrec en el Consell Polític d'UM, ve i em demana: tu que tens més visió que jo, què trobes d'això? I, en segon lloc, duu les reunions d'una manera exquisida, fins i tot Jeroni Albertí era més dèspota que ella.

-La imatge exterior que té no és aquesta...

-Jo no l'he vista mai imposar un criteri. Ara, aconseguir que el seu criteri guanyàs, sí. Cosa que vol dir que té dots persuasives.

-Per tant i al seu entendre, hi ha Maria Antònia Munar per a molt de temps.

-Sí. És una dona que no és egoista, si ho fos ja hagués partit perquè darrerament ha aguantat molts de mals de cap, ha envellit deu anys aquesta nina. Jo no li vaig voler dir la darrera vegada que la vaig veure, perquè això no s'ha de dir mai a una dona però, Déu meu, vaig pensar, quina passada que li han donat. Però..., té una capacitat enorme i, a més a més, sempre està fresca com una rosa, fins i tot en els moments més perillosos, sempre està tranquil·la; i, poble darrera poble i darrera poble..., ha aconseguit el miracle dels vint mil vots..., que ja sé que no són molts però, miri, miri el que ha passat amb el PSM, va començar així, a poc a poc, a poc a poc. Amb l'avantatge que té el PSM, que té dos exèrcits d'infanteria al seu servei, els professors de l'ensenyament públic i el clergat rural. Mentre que Maria Antònia no en té cap, només té aquesta classe mitjana mallorquina que no està d'acord amb el PP, que no pot ser mai del PP, i que tampoc no pot ser del PSM perquè té la "s". Si el PSM es presentàs simplement com a esquerra mallorquina tendria tots els botiguers de Mallorca. El PSM és un element dins l'engranatge electoral que encara pot produir confusions. L'única esquerra clara és la d'Esquerra Unida i, de fet, qui ha parlat més clar és Grosske. Ens hem de desanganyar, ha donat un missatge claríssim aquest al·lot, ha passat per l'experiència del PSM i parla clar, sap què és el PSM.

"EL PP FA AIGUA"

-El PP guanya a Balears, a Menorca, a Eivissa, a Palma i no arriba al que volia a Mallorca. Hi ha gent que confon els desitjos amb la realitat quan diu que això és el començament de la decadència?

-El primer que vull dir és que, a mi, quan em parlen dels resultats de Balears em mor de rialles perquè sabem que el fet diferencial a nivell de Balears no existeix. Balears existeix administrativament i la qüestió autonòmica ha jugat amb aquest conte. Pot ser una distorsió meva com a historiador però ja Felip Bauçà, un constitucionalista pur i un bon geògraf del segle passat, quan les Corts li encarregaren que fes un disseny del mapa territorial d'Espanya, el va fer en tres províncies. Així que a mi quan em diuen Balears han votat tal..., idò és igual que si em parlen del vot del Benelux, em toca el nas, això és una xifra, no existeix. L'únic que existeix és una realitat que es diu Menorca, una que es diu Eivissa i una altra que es diu Mallorca. I la de Mallorca, que és la que té més substància, diu que el PP fa aigua per tot.

-Aigua per tot?

-Home....! Si hi ha un senyor que havia pres totes les mesures possibles, fins i tot les de tipus críptic, que ell va de número u, amb una llista feta així com l'ha volguda fer ell, amb tota la seva colla, perquè no era el partit, era tota una colla..., i no treu

la majoria, és un fracàs, és un fracàs que jo consider estrepitos, totalment estrepitos.

-Estrepitos o no, la fotografia del dia després mostrava cares conservadores amb símptomes de preocupació.

-És que, com aquell que ho diu en foraster, eren cares de no sé què hem fet però "nos hemos engronsado mucho, eh!, nos hemos engronsado".

-Més que un fracàs del partit no es tracta de les darreries d'una determinada manera de fer política que ha estat consentida per molta de gent?

-La democràcia ens demostra que això no s'acaba mai. Hi ha corruptors i hi ha corruptes. Perquè ara parlen dels corruptes i esper que, quan hagi acabat aquesta fase, parlin dels corruptors. M'agradaria que d'ofici, que el fiscal, d'ofici, cridàs els corruptors, perquè de moment només ens donen indicis dels corruptes i a mi m'agradaria saber qui són els corruptors. Encara que hi ha gent pessimista, perquè, aquí, de sempre, el caciquisme ha fet estralls. El tenim a tota la Restauració encara que allò no fos un sistema sa. Però si pensam en el "marchisme", March, atenció!, March va començar a fer desbarats polítics a partir de la Dictadura de Primo de Rivera, quan es va trobar estret, ell i els seus; però quan va aterrar a la política, va venir per posar un poc de progrés i va deixar els conservadors molt mal parats, basta veure que els socialistes li cantaven cada dia cançonetes ; i és que ell se'n va anar amb el liberalisme d'esquerres d'aquell moment que era el de Santiago Alba, un liberalisme que demanava que sortís de la presó Besteiro, que li tornassin la càtedra, que li pagassin els salaris no abonats..., no és estrany que els socialistes estiguessin encantats amb el senyor March. De manera que quan fa la fàbrica de Portopí, què diuen els socialistes? Idó, diuen: "acabara amb els fills de casa bona de Portopí", que eren els Ferrà i les famílies aquestes de la nostra terra, regionalistes de centre-dreta. Tot això s'ha de tenir en compte perquè forma part d'una memòria acumulada. També s'ha de dir que, quan arribà el Front Popular, aquí guanyà la dreta. I per què és que es va ser tan radical llavors si havia guanyat...? Perquè els republicans feren la pardalada, si em permet parlar en plata, de fer juntes gestores per castigar els que havien guanyat. Això va tenir un preu i els funcionaris forasters que hi havia aquí, que no entien res, varen començar a actuar d'una manera molt punyetera. I bé, tot això plegat forma part d'una memòria acumulada. Jo he de confesar que vaig tenir la primera sorpresa l'any 77 -jo anava a una llista d'UCD- i, francament, mai no m'hagués esperat que el número tres d'aquella llista sortís. El vespre abans vaig deixar que dos senyors em donassin un whisky de reconfortació perquè estava convençut que no sortiria. Un, era Antoni Cirerol i, l'altre, era Rafael de la Rosa. Jo me'n vaig anar a ca nostra convençut que era en Pep Merda. Quan, devers les dues de la matinada, em cridaren i em digueren que hi anava, li vaig dir a la meua dona: no pot ser maaai..!, el poble havia de votar l'esquerra, tocava votar l'esquerra...! I me'n vaig tornar al llit espantat, pensant, què passa aquí! I jo crec que tal volta la gent va entendre que allò no seria exactament ni la dreta ni l'esquerra, sinó que seria un camí d'enmig. I mira per on, el poble mallorquí va oferir una votació que no esperava ningú, jo el primer de tots. I no només vaig sortir jo sinó també el que venia darrera, Francesc Garí.

Ah punyeta! Jo conec més de dues persones del CESID i, en aquells temps importants, i em refereix als dies després de l'intent del 23 de febrer, vaig anar a qualche picador camuflat on em varen donar una lliçó molt clara, em digueren que l'única manera de salvar l'Estat era deixar que l'esquerra governàs, i que UCD havia de desaparèixer. Ara bé, del que després m'he assabentat és que no a tothom li explicaren la lliçó i, aposta aquí hi va haver desbarats. Aquí, a Mallorca, una vegada desapareguda UCD, n'hi va haver que es cregueren l'amo de la finca i, aquells que no varen ser capaços ni d'entrar a Cort ni d'entrar enlloc, varen començar a agafar bastonets i bastonets i bastonets..., i semblava que ja ho tenien tot. Però aquestes eleccions han tornat a dir: alerta!, això no és així. Perquè aquests vint mil vots, que de moment sembla que administra Maria Antònia Munar, són vint mil vots que vénen de l'arqueologia d'aquell projecte centrista.

-Parla d'aquests vint mil vots com si fossin els dels elegits i no els d'un partit que ha governat amb el PP.

-Jo no vull ser profeta. Jo avui comet un error, perquè ara parla més el polític, -realment no l'arribas a estrangular mai del tot-, que l'historiador. A mi em va millor fer una anàlisi històrica que no parlar d'ahir mateix, que és més qüestió de la sociologia. I parlar del futur, tenint en compte que no som gens marxista ni crec massa en aquestes religions que parlen dels salvadors..., però, bé, el que sí puc dir és que aquesta pena que jo tenia, fins i tot una pena física davant la perspectiva prèvia a les eleccions, em va desaparèixer el dia de les eleccions quan, devers les tres de la matinada, vaig començar a sentir els resultats. Aquí hi ha esperança, vaig pensar. A mi aquests vint mil vots d'UM m'han tret de la negror més grossa, m'han donat la vida. No hi ha hagut un lliurament total. Els vint primers dies no aixecà cap, no feia afirmacions contundents, més amb tot el que passa. Encara que tots els escàndols nacionals li ajuden molt. I és evident que si els assumptes d'aquí haguessin sortit abans també l'haguessin perjudicat més de cara a les eleccions.

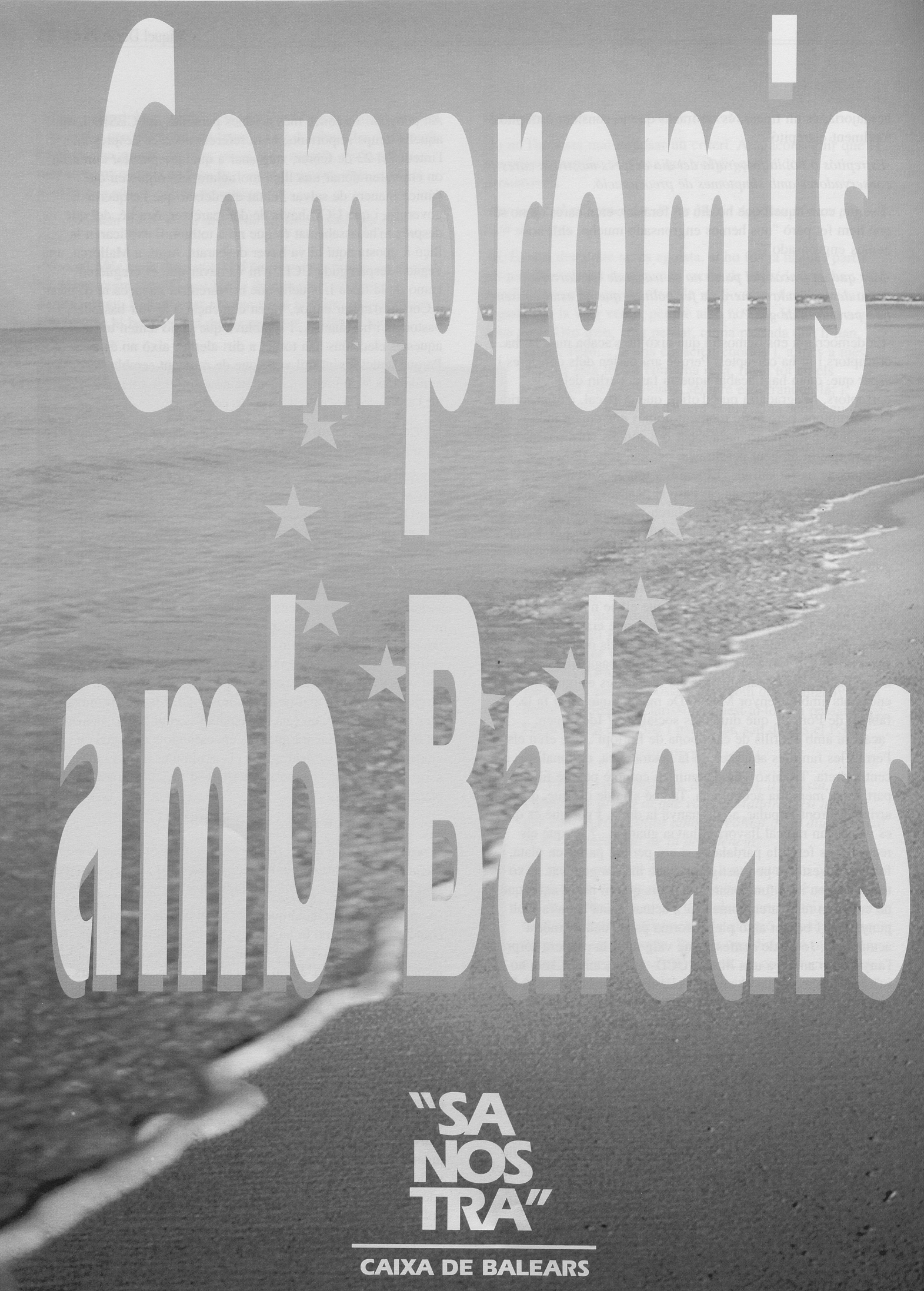
QUÈ PASSA AMB ELS FISCALS?

-Considera que en el cas Brokerval, túnel de Sóller, etc., no hi hagut una actuació d'ofici necessària i que el secret de sumari s'ha estès més enllà del que hagués estat normal?

-A mi em crida l'atenció que, tant en el cas de la Universitat com en el del PP, no hi hagi hagut un procediment d'ofici contra les persones. Com a ciutadà això em preocupa molt. La justícia és per a això. Jo no invocaré els tribunals populars perquè no és el meu tarannà però.... home, la justícia ha de ser conseqüent i, aquí, en aquest cas, han callat com morts.

-Els elogis, més o menys dissimulats, s'han dirigit a la investigació policial.

-Sap que m'acaba de dir vostè? M'acaba de dir que encara s'ha de tenir esperança en els ministres de Governació. És fotut, això. Però és que el fiscal d'ofici no ha actuat mai, ni a la Universitat ni a l'altre costat. Jo em deman si tots els que jugaren en aquell moment sabien on volien anar. Idó, sabien on volien anar i anaren contra l'Estatut; sabien on volien anar i adoptaren una postura intransigent al Parlament; sabien on volien anar i encara continuen parlant . Una cosa és el canyellisme, amb tot el seu amiguisme, amb tot el seu

Compromís amb Balears

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

nepotisme, amb el no creure en res més que en el poder d'allò que tothom sap, en el talonari, i, supòs, una altra el seu partit. I què fa l'oposició? Ha sentit mai que l'oposició digui alguna cosa dels instituts autònoms de la Comunitat Autònoma? Del que fan, de com liquiden el pressupost, del fet que no gastin tot el que toca, i d'on va a parar tot això. Devora això, la història del túnel de Sóller no és més que una minúcia.

-Tenen raó els que diuen que una cosa és Gabriel Cañellas i una altra el PP?

-Jo puc tenir un cert respecte constitucional, democràtic, pel PP, pel PP de Joan Verger, d'Antoni Cirerol, etc., etc., però no tenc cap respecte democràtic per un senyor com Biel Cañellas, crec que és un greuge per al PP, crec que el PP hi perd amb un home com ell.

-Si reparteix qualificatius n'haurà de deixar alguns per als ex-UM i, en especial per a algú més malparat darrerament.

-Miri, aquí, per pudor, jo callaré. N'hi ha que tenen per costum parlar de Maquiavelo i, per a mi, Maquiavelo, és un senyor que mereix un cert respecte. Idò, n'hi ha que no són Maquiavelo, que són Mefistòfeles, que es dediquen a comprar l'ànima del que sigui. I quan un d'aquests està ficat dins la trama, és per posar-se a tremolar.

SUBVENCIONS I SILENCI

-Com pot acabar tot això?

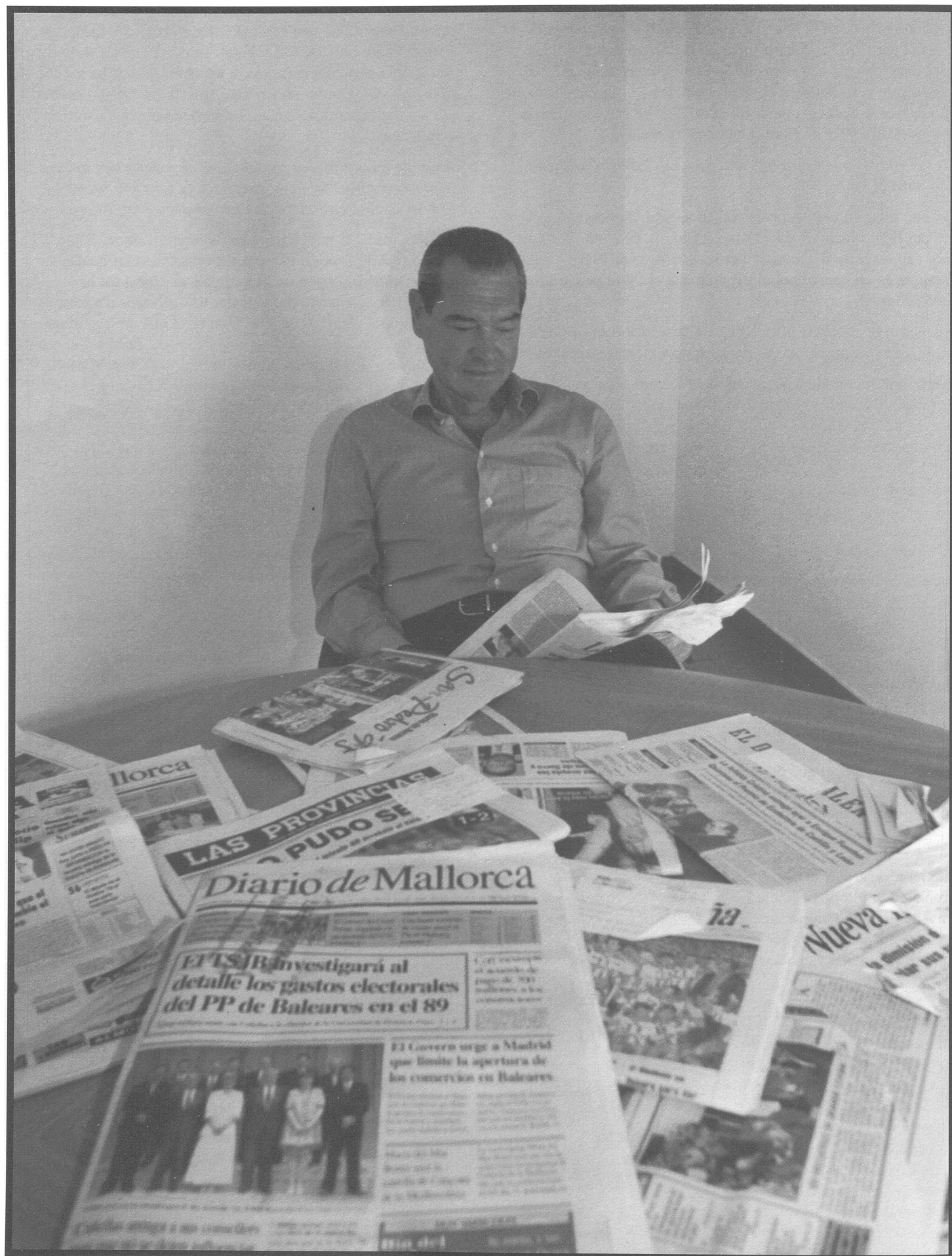
-Miri, la qüestió està en el tema de perllongar l'estada en el poder. El que ha passat amb Nadal Batle és paradigmàtic, no és el mateix Batle que jo vaig conèixer a Son Malferit l'any 82. També vaig conèixer Ramon Aguiló, jovenet, quan va pujar de batle. Ramon venia a Madrid i em venia a veure i jo li deia, no està bé que em venguis a veure, que després em demanaran què feim plegats nosaltres dos..., però és que ens estimàvem. Idò, Ramon, ja devers el final, va venir un dia amb molt mala cara i li vaig dir: em preocupes, et veig amb mala cara. I em va contestar: és que el que et fa mala sang no és que et facin les putades des de fora sinó que venguin de dedins. Vaig comprendre el seu drama. I Ramon Aguiló ha estat el millor batle que ha tengut Palma, a pesar que el seu problema era la prepotència. I a Albertí, què li va passar, a pesar que per a ell va ser molt més curt? Li va passar el mateix. Miri a Felipe... era "El Deseado" i, ara, què? Tots li peguen. L'únic que aconseguirà el grup dels ex-banquers; dels servidors dels ex-banquers i dels servidors dels ex-banquers dins la premsa serà demostrar que, a tota la història d'Espanya no hi ha hagut cap ministre capaç d'aguantar durant dos anys tot el que aguanta Felipe. Ni Cánovas, ni el general Prim, ni Suárez, no

hi ha ningú que aguantar tant com ell. I diu: ho he sabut per la premsa..., un home que és capaç de dir això...; la democràcia es basa en un principi fonamental, en el fet que tot és precari. Ara són les onze del matí, idò, a les onze del vespre tot pot haver canviat. Qui no tenguí clar aquesta precarietat essencial idò no té clara la democràcia. I s'aferren perquè no són demòcrates.

-Però aquí les crítiques demolidores al poder s'han aixecat fa relativament poc. No fa massa temps la gent feia bromes benèvols a un estil que deien paternalista i ara és caciquista.

-És que la classe intel·lectual no ha estat a l'altura. S'han venut per un plat de lleties. Per una subvenció han fet qualsevol cosa i també per veure un llibre publicat. Fins i tot la Universitat, que havia d'assenyalar tots els mals d'aquesta societat, s'ha plegat al poder. I això és el que no li perdonaré mai a Batle. La seva visió de la Universitat, fins i tot el seu cesarisme allà dedins, jo li podia arribar a perdonar, perquè hi ha una llei que dona unes atribucions als rectors que no les tenen ni un primer ministre ni el Papa. Ara, el que jo no li perdono és que ha jugat malament amb els poders constituïts. I podríem parlar de més sectors. Vostè ha vist que els ministres de la religió hagin predicat d'una manera clara contra la corrupció? He vist que la Conferència Episcopal Espanyola està preocupada pel fet que els puguin espiar, però res pus. I no és que l'Església reaccionar tard, de fet, en el 36 va reaccionar molt aviat cap on tots sabem. Jo vaig anar a una taula rodona i tots els meus companys em digueren que no era cert, que no estava provat que en el 36 l'Església adoptàs aquest paper. Sap qui eren aquests senyors? L'honorable Gori Mir, l'honorable Llorenç Capellà i l'honorable Sebastià Serra. I jo vaig dir: idò no, jo tenc constància que hi havia alguna cosa. Però, bé, quan acabarem els vaig demanar: i tot això per què, perquè heu de fer la revista Lluç i heu de pagar la factura? Perquè sinó no s'entén. Jo mateix no puc escriure a un diari així com m'agradaria perquè, si ho faig, l'amo en Pirris d'allà d'alt em posarà a la fitxa i l'amo en Pirris d'aquí baix també. És cert o no és cert? No hi ha llibertat, eh? Això és molt greu.

El "Mestre" davant la negra pissarra

Entrevista a Andreu Ferret

per Joana M. Roque

Fa més de mig segle que Andreu Ferret "pensa " o té el que a alguns col·legis religiosos se'n deia "uso de razón". Ho deien els jesuïtes i ell, el "maestro" per a totes les generacions periodístiques dels darrers trenta anys, va anar a escola amb l'actual president de la nostra comunitat. Crec que ningú no va retratar les seves mirades individuals cap a la mateixa pissarra. Però què feia Cañellas quan Ferret era un jove periodista que parlava de soberania popular i drets individuals? Hi ha moltes maneres de badar, de fer badalls i de prendre's la vida o d'anar pel món.

Ferret té fama de "guapo" i d'anar sempre torrat pel sol. Sap nedar i guardar la roba, encara que si la hi prenguessin sempre en trobaria una altra per mudar-se. És eloqüent i quan somriu també sap fer espiretjar els ulls. Els seus gests no són de mitges rialles ni mitges mirades. Quan parla sap i creu el que diu. Però no és exactament "bon al·lot i fener". És, més aviat, un personatge bo i convenient per a aquesta societat nostra que ell sap observar i analitzar sense fer molt de mal i a la vegada sense complaure els que comanden. Quan saluda -i sempre ho fa- aixeca les celles i segons l'alçada es pot interpretar l'opinió que té del personatge saludat.

Potser quan altres miraven la pissarra buida i negra ell pensava, "on és el guix?" Estima la terra -i sobretot la mar- però rebutja "lo nostro".

"Lo nostro"... Què vol dir?

-Això és una expressió que empenen una sèrie de senyors quan volen definir "lo seu". És a dir, "lo nostro" és "lo seu". Els mallorquins normals i corrents no utilitzam aquesta expressió d'una manera abstracta o genèrica. Quan sent parlar a segons qui de "lo nostro" em fa l'efecte que parlen dels seus interessos, que volen fer veure que són generals per després poder-los manejar privadament, però a mi, això de "lo nostro" en abstracte no em diu res. Crec que hi ha una teoria de Baltasar Porcel sobre "etnocentrisme" i Maura va dir allò de "nosotros somos nosotros", però parlava d'una altra cosa, d'una ambició, d'un projecte de tipus conservador. No es referia a Mallorca. Evidentment una comunitat petita i hermètica com la nostra té una forma de ser, encara que emfatitzar "lo nostro" és o una manera de potenciar "lo seu", d'algú o és una forma de demagogia. Els mallorquins som un poble amb moltes virtuts, però també defectes i aquesta darrera onada de turisme ens ha anat bé des del punt de vista econòmic, però no ha servit especialment per potenciar els aspectes culturals. I crec que és un error mirar-se el melic, com ho és una actitud d'autocomplaença pel sol fet de ser mallorquí.

-S'han escrit llibres sobre aquesta manera de ser: "Els mallorquins" de Josep Melià i darrerament aquest de "Queridos mallorquines".

-Crec que el llibre de Josep Melià era molt notable i l'altre ha estat un "best-seller". No record cap altre llibre mallorquí que en tan poc temps es vengués tant. Però crec que és un llibre

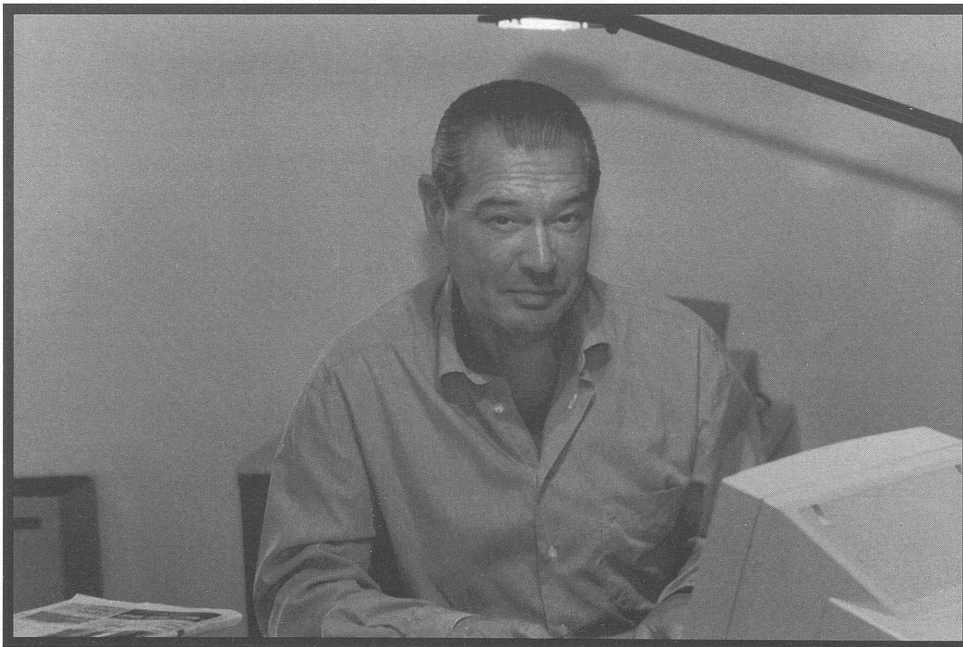
Andreu Ferret Sobral. Aquest home és mallorquí des de 1940 i els seus llinagtes són d'arrel catalana i galaica. Va estudiar a Mont-i-sion i perquè ja era molt llest li donaren una de les preuades beques March per estudiar a Madrid les licenciatures en Dret i Polítiques. Maquiavèlic convicte va fer d'editorialista a Nuevo Diario a Madrid i d'ençà fa 26 anys cada dia fa editorials i/o articles al Diario de Mallorca. Predicador, conferenciant, analista sense bata ni fermadures, va esser també de professor de Dret Polític a la Universitat balear.

més aviat dirigit als residents que no són mallorquins. I com que és una crítica suau i en certa manera elogiosa, també el podem llegir els mallorquins, ja que l'autor o autors se'n riuen una mica de nosaltres sense que la crítica sigui massa cruel o dura. Podria definir el públic que compra el llibre. El vuitanta o el setanta per cent són persones no-mallorquines que gaudeixen amb les nostres petites beneïtures sense haver de fer sang, ni una crítica a fons.

TEMPS ENRERE

-Unes altres interpretacions més "sociològiques" sobre la nostra manera de ser són les dels que diuen que aquí a Mallorca no vàrem fer cap revolució industrial, la qual cosa suposa un determinat present i una organització social i territorial.

-Això és una anàlisi sociològica més aviat de caire periodístic en el sentit no molt elogiós de la paraula periodisme. Qualque cosa hi ha de realitat, però el tema és molt més ample, Espanya és un país que va arribar tard a la revolució burgesa en el sentit de burgesia il·lustrada i industrial. En aquest sentit, Andalusia fins fa relativament poc temps era el tercer món. Antonio

Burgos, quan era més seriós, i un parell més varen publicar un llibre que es deia "Andalucía y el tercer mundo". Vull dir que no som una realitat aïllada. És cert que com va dir Francesc Riera i Monserrat aquí no hi va haver un segle il·lustrat o "de las luces", però tampoc no hi va ser a molts d'altres llocs d'Espanya. Sols hi va haver un poc d'il·lustració a alguns indrets, especialment al nord i també hi va haver gent o individus molt il·lustrats.

Com a altres llocs, a Mallorca hi va haver temptatives d'industrialització, de les quals en són exemple les sabates d'Inca, però és cert que més que una revolució burgesa o industrial el que hi va haver va ser una espècie d'invasió pròspera des del punt de vista econòmic, però que no va suposar un canvi dels hàbits. A Mallorca no hi ha hagut cap revolució. Si anam cap enrere podem dir que a 1229, amb l'arribada de Jaume I va canviar la religió, la societat, els

costums, etcètera, però no va ser una revolució, sinó una conquesta.

-Ja hem repassat la seva interpretació de la nostra manera de ser i de part de la nostra història. Anem ara al concepte bàsic de democràcia que vostè sempre ha defensat: separació de poders, sobirania popular...

-Separació de poders està escrit fa molts d'anys.

-I vostè manté que ara per ara, aquest és el millor esquema per a la societat mallorquina?

-És clar. Tècnicament la democràcia tal com l'entenem és fruit d'una civilització concreta i no de totes. És el sistema menys dolent dels que coneixem, però també hem de tenir en compte que les paraules "drets humans" no tenen el mateix sentit a la civilització xinesa o índia que a Europa i estic posant exemples molt llunyans.

LA DEMOCRÀCIA

-I a Mallorca vivim en democràcia. Aquí no cal cap interrogant?

-Els interrogants calen sempre, però ja ens entenem, Mallorca, per la seva pròpia evolució aïllada, no hagués arribat a una democràcia si no hagués estat lligada a un context històric i polític d'un Estat més ample, però també hem de reconèixer que l'actual democràcia ha arribat a Espanya per mor de moltes coses entre les qual no hem de descartar la situació internacional i el context europeu. En el segle XIX hi va haver experiments democràtics a Espanya, però no hem d'oblidar que era un país endarrerit; fa devers 95 anys, el setanta per cent de la població d'aquest país era analfabeta. Encara ara es llegeix poc a aquest país, així que no ens han d'estranyar certes immadureses.

-Però, Montesquieu ha mort, com va dir fa uns anys Alfonso Guerra?

Montesquieu no ha mort i no morirà mai en el sentit ideològic o intel·lectual de la paraula. Mentre subsisteixi la democràcia -i esper que no s'acabi- Montesquieu serà viu. I això vol dir, ni més ni menys un control del poder i una defensa dels drets de l'individu. La democràcia liberal diu bàsicament el següent: "venim d'una lluita contra l'absolutisme" i ara mateix o fa relativament poc temps venim d'una lluita contra el totalitarisme, sigui Hitler, Mussolini o Stalin i els comunismes, o altres dictadures com la de Franco, però la idea bàsica és la mateixa, venim d'una lluita contra el poder absolut: un tirà, un monarca o un dictador i això ens ensenya que el poder absolut és el pitjor. Tal vegada tot liberal sincer duu un àcrata en el seu interior, un home al qual li agradaria poder prescindir de l'Estat o del poder, però un liberal és també un home de seny i veu que ara per ara no podem prescindir d'un aparat estatal i els països que no el tenen, encara viuen pitjor que els altres. O sigui que ja que hi ha d'haver poder -separat- i ja que hi ha d'haver Estat al

servei de l'individu i no a la inversa, això seria de faraons. S'han de rebutjar els totalitarismes i els absolutismes .

-I el marxisme ha mort com a ideologia aplicable, una vegada hem vist el que ha passat als països de l'Est?

Els sistemes marxistes han mort. Per dir-ho més clar, quan es va signar l'acta de defunció ja eren morts i sinó no s'explica com el mur de Berlín va caure el 89 d'aquesta manera. I ara ningú no recorda Gorbachov i la seva "perestroika", però no era una qüestió de figures, sinó de sistema.

-Dit d'altra manera el socialisme sense marxisme, és possible?, què significa ara per ara?

-Sols seria possible si fos un socialisme diferent al que hem vist o entès fins ara. Però el socialisme en el sentit clàssic de la paraula és un sistema bàsicament econòmic més que polític. Està basat en la propietat pública dels mitjans de producció i en la igualtat entre les persones. I això, avui en dia està molt matisat. Ningú no creu en la propietat pública de tots els mitjans de producció i el concepte igualtat també s'ha de saber interpretar. Avui en dia no hi ha cap teòric que pugui defensar que el fet de pertànyer a una classe social o altra hagi de suposar desavantatges de partida, però tampoc no se sap molt bé què vol dir igualtat en abstracte. I potenciar la llibertat i l'individualisme, segons es miri, pot anar en contra de la igualtat, no ens enganem.

-Ara hem fet un bot una mica enrera: revolució francesa, llibertat , igualtat, fraternitat.

-És que segurament llavors, quan es va fer aquesta revolució, no hi havia cap de les tres coses i la lluita podia ser comuna, però quan ja s'han aconseguit uns mínims, és evident que la llibertat va per un lloc i la igualtat per un altre , encara que no hagin de ser termes sempre totalment oposats. I la fraternitat és un altre concepte més espiritual, de religió o simbòlic.

-Idò...

-Montesquieu no hauria cregut mai en els conceptes de llibertat o igualtat així en abstracte. Potser ho hauria desitjat, però una altra cosa és fer una formulació teòrica. Ell era un noble francès que segurament no creia molt en el poble, però que detestava, sobretot detestava, la monarquia absoluta. Va anar a Anglaterra, va veure que allà hi havia un equilibri de poders i va arribar a la teoria que el millor era separar-los, que, ja que hi ha d'haver poders , el més convenient és que se separin , que la llei feta per a tots sigui la norma i que els drets individuals siguin el més important ja que, al cap i a la fi, són l'objectiu fonamental de la democràcia.

ELS DARRERS RESULTATS ELECTORALS

-Bé, senyor Ferret, l'objectiu d'aquesta entrevista era parlar dels darrers resultats electorals. No hi són de més les seves anàlisis teòriques, però ens hauríem d'apropar al present. Fa devers vint anys que vivim en democràcia. Com interpreta tota aquesta etapa?

-On?, a Mallorca o a Espanya en general?

-De moment podríem parlar en general de tot l'Estat i després ja ens centrarem a Mallorca. Com ha anat canviant el vot: UCD, PSOE, PP...?

-Hi ha gent que diu que l'electorat és molt madur perquè no fa cas d'extremismes ni d'aquests "telecomunicadors" que parlen des dels seus púlpits o ràdios. No crec que es pugui parlar d'un electorat dolent, però potser sí d'un electorat volàtil. Per a vostè i per a mi vint anys són una part important de la nostra vida, però per a la història d'un poble no és el mateix. Jo sempre dic que no tenim tradició democràtica, però això s'hauria de matisar i potser a un article periodístic és mal de fer. És cert que ens manca tradició democràtica, però encara més, liberal. Com que no hi varem ser a temps de fer les revolucions de les quals hem parlat abans, no tenim una tradició de comportament liberal i democràtic. I això es nota especialment en els moments més difícils. M'explicaré: quan la gent vota, no vota malament. I vostè em dirà, quins criteris té per dir si la gent vota bé o malament?, però vull dir que el vot no ha estat tan estúpid com ha dit certa gent. Respecte a UCD hi va haver un desensís. I això sols passa a societats que creuen en certs mites i no tenen una llarga tradició liberal o democràtica. Potser encara manquen costums de reflexió a l'hora de votar.

-Els pobles no s'equivoquen mai?

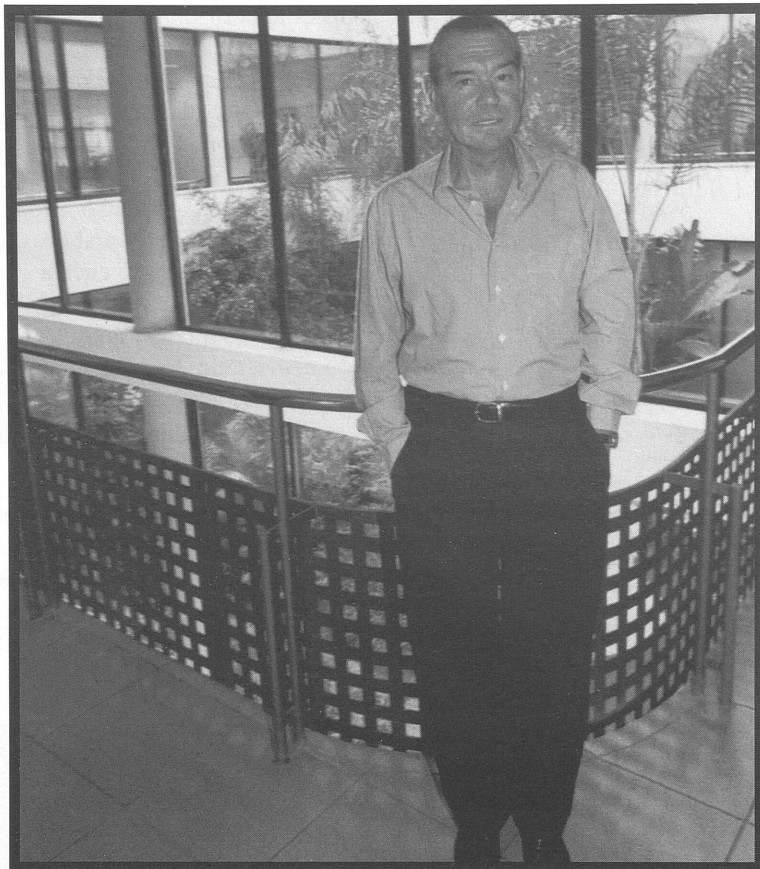
-Sí. Els pobles s'equivoquen, però m'estim més que el poble es pugui equivocar a tenir un dictador que no s'equivoqui mai. Fins i tot a la primera experiència democràtica, la de Grècia, el poble per votació popular va matar el més savi, Sòcrates, que per votació popular se'n va anar i va prendre cicuta. Així que aquí el poble també es pot equivocar, però té l'oportunitat de rectificar.

-Ara mateix, a Mallorca. Es pot parlar d'un govern autonòmic una mica irregular? Els periodistes que han denunciat operacions immobiliàries, territorials o econòmiques en favor d'uns pocs o presumptes corrupcions parlaven per parlar? Com ho veu?

-Emboirat. Aquí han passat coses que a cap part del món es podrien donar per bones. El que passa és que quan em demanen per quins motius el senyor Cañellas es manté com a president del Govern encara que hagi tengut una petita baixada, normalment responc que s'ha de veure tot el conjunt i a Mallorca la paraula corrupció és menys forta que a altres bandes.

-I per què?

-Jo li explicaré, perquè la gent no ho acaba d'entendre molt bé, sobretot si no hi ha unes proves molt clares. I en segon lloc perquè la corrupció no s'entén igual si es defrauda l'Estat o uns interessos privats amb amiguisme. A més a més en aquest país i a Espanya en general, la gent té dues vares o pesos per mesurar la corrupció: la d'esquerres sembla horrible i la dels partits de dretes més tolerable. Però, vaja, a cap país del món un batle no s'atreveria a ser creditor i deudor d'una empresa que ha fet un cementiri privat com és Bon Sosec i que a la vegada per ajudar al seu manteniment una empresa com és la funerària municipal hi posàs doblers. Però, això, s'entén com a corrupció? No hi ha una consciència clara. El govern de Gabriel Cañellas fa poques coses, però per ventura molta gent pensa que ja va bé així i sembla que la gent té una major tolerància amb aquesta "corrupció" d'afavorir els amics que no toca directament la butxaca.

Hi ha una altra cosa que està directament lligada amb això. Fa uns anys a "El País" va sortir un article que parlava de "Un gobierno a media jornada". Això em va fer pensar, ja que, en realitat la majoria no ho critica. Pensen "i què, tenen les seves professions, cobren pocs impostos i ja està bé". Per ventura faig una mica de caricatura, però en el fons el que desitja el mallorquí és que el deixin fer. I és que crec que no tenen ni eines per intervenir. La delegació de Turisme de fa trenta anys feia molta més por que tots els inspectors d'Hisenda d'avui en dia. Vull dir que un govern de mitja jornada no molesta la majoria. Potser els agradaria que el senyor Cañellas governàs un poc més, però no ho veuen com un gran defecte. Aquesta imprevisió en contra de la qual cridam uns quants periodistes respon a la mateixa imprevisió de la societat. No és que els agradi, tal volta, però tenen una enorme tolerància. Som una societat de sobreentesos, on s'han donat casos com la Llei d'espais naturals, certes expressions sobre el "barco de rejilla" que varen venir del president, sa Faixina, una política lingüística que darrerament ha anat enrera, etcètera. En general som una societat petita que ha viscut tantes invasions, tan poca cultura i tan poca democràcia que li costa distingir entre les coses públiques i aquells privades d'una manera clara. És el que va passar quan Gabriel Cañellas va voler modificar la Llei d'espais naturals. Pens que molta gent va pensar que feia bé ja que defensava "les seves coses". A més a més -no ens enganem- personalment m'agradaria que hi hagués un diputat verd o cinc o sis, però encara que hi hagi consciència ecològica, la majoria no els vota i encara que no hi hagi ni proves ni estudis sociològics, crec que molta gent associa construcció amb riquesa. Hi ha una gran tolerància amb la construcció més aviat anàrquica, la manca de planificació,

etcètera. Per exemple, el batle de Montuïri, un poble senyer de Mallorca, ple de petites construccions fetes de qualsevol manera va reconèixer a un debat públic que a vegades tolera les construccions il·legals i llavors jo vaig pensar "aquest home tornarà a guanyar les eleccions", tal com ha estat. No crec que la gent de Mallorca sigui canalla -encanallada és una altra cosa, sí- però quan senten a dir aquestes coses al batle de Montuïri saben el que vol dir "jo vos deixaré fer i, a més a més crearem llocs de treball". Mira l'eslògan. Diu que Montuïri abans era un poble de pas i ara és una passada de poble. I tenen raó.

-Anem a un cas límit, el de Calvià, que abans de la proclamació de la batlessa va fer suar molta gent i va generar tota una sèrie de manifestacions més o menys sorprenents, com les d'un banquer que va arribar a dir que mai no s'hauria pensat que un treballador d'hosteleria pogués decidir sobre les seves urbanitzacions.

-Efectivament, aquest és un cas límit: hi ha deu regidors de dreia clara, altres deu d'una esquerra "ligth" i un regidor comunista o d'Esquerra Unida que es podia posar d'una banda o a l'altra, però vaja no s'hauria de confondre un ajuntament amb un parlament i tampoc no s'ha d'oblidar que un regidor representa una part de l'electorat més o menys apropiada a una tendència o altra.

MORATÒRIA URBANÍSTICA?

-Segons sembla, una de les condicions del programa d'Esquerra Unida era una moratòria urbanística de deu anys posterior a un referèndum i també pujar l'IBI o Impost sobre Béns Immobles per tal que els que tenen més paguin més.

-Possiblement una moratòria a Mallorca o fins i tot un creixement zero és una cosa que s'hauria de començar a estudiar a Calvià i a altres bandes de Mallorca, però això no es pot fer per un vot polític a unes eleccions. Una moratòria és massa seriosa per decidir-la de manera precipitada i sense veure tots els pros i els contres.

-També es planteja el cas del Consell Insular de Mallorca.

-Sí. I hem de pensar que aquesta institució pot vetar tot l'urbanisme de Mallorca i també que s'ha de debatre.

-Sí, però, a vegades, quan es parla de debat públic no s'entén molt bé qui ha de debatre i treure les conclusions.

-En el cas de Calvià el regidor que proposa la moratòria és a una institució i pot propiciar el debat de la mateixa manera que es pot provocar en el Consell Insular de Mallorca. En el Parlament es va fer aquest debat amb la Llei d'espais naturals, però a Mallorca encara manca la gran Llei d'ordenació del territori que no es va fer perquè no es volia fer. Els dos temes que han provocat manifestacions més importants a Mallorca han estat l'ecologia i la llengua. Darrerament hi va haver una manifestació de més de vint-i-cinc mil persones en defensa de la llengua i això és molta gent. Per damunt podríem calcular que cada un que surt al carrer representa dos o tres vots, però, a on són aquests vots?... Segurament hi ha gent que està en contra d'una part de la política del govern Cañellas, però com que no veuen l'alternativa, en conjunt el tornen a votar. El socialistes de les Illes o certs dels seus dirigents s'haurien de fer plantejaments molt seriosos i durs per a ells.

SOCIETAT CIVIL

-Per anar a la part positiva de les coses. Creu que com s'ha dit a vegades ara a Mallorca o a les Illes en general es comença a constituir una societat civil?

-La societat civil és el que ens falta. Altra cosa és el que déiem abans, de manca de tradició liberal i democràtica. Aquí a Mallorca i a Espanya en general tenim una societat un tant invertebrada. És a dir, una societat no és sols una història, una llengua, una cultura i un conjunt de costums i hàbits. És també una manera d'estar a un moment històric determinat. Són associacions de veïns, sindicats, entitats culturals... que es van integrant i tenen un pes a la política, però també al costat de la política. I aquí es nota molt la manca de societat civil. A una societat civil i democràtica, una cosa com la que planeja el batle de Palma amb Bon Sosec no es podria fer. El mateix batle no gosaria posar el pla damunt la taula, ja que hi hauria un rebuig immediat. La societat inundaria de cartes els diaris, els directors es veurien obligats a moure's i, vaja, tot seria d'una altra manera. No vull dir que a altres bandes no es facin mangarrufes, per dir ho d'alguna manera, però s'ha de reconèixer que aquí s'ha fet transparent. El monument de sa Faixina n'és un altre exemple. No vull dir que jo sigui partidari de tomar-lo, però a una societat més normalitzada que hagués superat la Guerra Civil completament no es plantejaria mai que es pogués mantenir l'escut feixista i una llegenda de Guerra Civil. Si no es vol retirar, en tot cas s'hauria de posar una altra llegenda explicativa. Vull dir que manca reacció social perquè no hi ha una societat civil.

-Però, com es vertebra? Creu que a Catalunya realment hi és?, per quins motius?

-Jo no som partidari d'esquemes marxistes, ni pre-marxistes ni postmarxistes ni res d'això, però Catalunya va ser dels pocs llocs d'Espanya que per la frontera amb França, per la seva riquesa, per la seva mateixa concentració, perquè és diferent, varen estar més pendents de la primera revolució il·lustrada, varen tenir el primer ferrocarril, els primers sindicats obrers i quan el senyor Pujol diu "som sis milions" ho diu per alguna cosa, però realment hi ha un sentiment de nació, de classe burgesa, de classe treballadora, de cases de camp, etcètera. I aquí ho hem d'anar muntant. La nostra història també ha estat diferent. Quan es va "perdre" el regne de Mallorca, no hi havia un sentiment de nació ni de res. S'han fer discursos sobre "el rei de Mallorca, pobret", sobre les darreres batalles i aquesta idealització mateixa de la història i després de la decadència comercial en els segles XIV i XV varen fer molt de mal a Mallorca.

MITJANS DE COMUNICACIÓ

-Abans parlava dels "telepredicadors" i de les seves influències, però hi ha més premsa i vostè en forma part. Com entén això que s'anomena quart poder?, existeix?

-Com a poder i com a quart no existeix. Hi ha una influència dels mitjans de comunicació a la vida quotidiana, però no té cap sentit parlar de poder. Aquest concepte o paraula -el poder- té un marc al qual actua o s'exerceix. I ni un diari ni una ràdio tenen un poder concret, ni fins i tot un periodista extraordinari té un quart poder en comparació amb els altres poders. Podríem dir que és un "poder" entre cometes, plural, diluït, en

moltes mans i que va més a criticar que a construir. Així que, si volem concretar, jo no utilitzaria aquesta expressió de "quart poder", més aviat parlaria d'una enorme influència i en general la tenen els mitjans de comunicació. Oblidem la paraula poder, parlem d'influència. Els mitjans són mitjans. I poden ser meravellosos per construir un país nou o també perillosíssims i manipuladors. Fins fa poc a Espanya la premsa estava emmordassada i una part important de les empreses i dels periodistes tenien ganes d'una llibertat d'informació, però era un moment únic, irrepetible, amb altres interessos econòmics. Desitjàvem la llibertat d'expressió com l'aire i teníem un enemic comú que era el totalitarisme. Va venir la democràcia i després del cop d'Estat, quan els socialistes varen arribar al poder es va començar a criticar la seva manera d'actuar, la qual cosa era perfectament lògica. Els cinc anys d'UCD varen ser un parèntesi entre les formes totalitàries i la democràcia i, com es diu en castellà "entre todos la mataron y ella sola se murió". Després es va votar el canvi, però, quin canvi? UCD ja no existia, el cop d'Estat ens havia recordat que les temptacions totalitàries encara existien i l'únic partit que tenia cara i ulls era el PSOE. Hi havia, tal volta, sis milions de votants de cor del PSOE. Els altres cercaven estabilitat dins el que suposava aquell hipotètic canvi.

-He sentit a dir que en concret a Mallorca algú va exercir el seu dret al vot d'una manera provocativa, per dir-ho d'alguna manera, ja que hi varen haver vots -que segur que es varen donar per nuls- que eren les fotografies d'un conegut editor de premsa. Com ho interpreta?

-Ho he d'interpretar?

-Li deman una opinió...

-Segurament volia dir que aquest editor de diaris que vostè no m'ha dit qui era i jo tampoc no ho he demanat, podia representar "el poder", o un poder fàctic més que el quart poder. Jo no negaré mai que la premsa ben o mal dirigida pot fer molt de mal o molt de bé. Ara per ara a Madrid hi ha un diari que fa una campanya en contra del govern socialista i la fa amb molts de doblers, molts d'arguments i moltes facilitats per part de certes institucions o persones que treballen a certes institucions que "passen" la primera pàgina o els titulars corresponents.

-Però, hi ha o no hi ha periodisme d'investigació?

-No ens hem d'enganyar, a aquest cas concret del qual parlava abans, no hi ha pròpiament periodisme d'investigació. És un serial que el director té per capítols cada matí a la seva taula i amb fonts més o menys interessades d'una o altra manera, però que també connecta amb un cert estat d'opinió de gent cansada d'algunes coses o que no creuen que cap partit polític ho faci tot bé.

-Bé, malgrat tot, si tornàs a néixer, tornaria a ser periodista? Està content d'aquesta professió?

-Crec que sí. Som crític respecte a com està ara la professió i a la meua feina, però en general em sembla una bona professió, sobretot per a gent com jo: no molt ordenada, una mica apàtica. Jo no som beneit, però som una mica apàtic i el fet d'haver d'entregar la feina cada dia fins i tot m'estimula. Potser aquesta professió hauria d'estar més prestigiada socialment, econòmicament, intel·lectualment fins i tot, però crec que és molt divertida i molt estimulante.

Una anàlisi radical

Entrevista a Bel Moll

per Gina Garcías

Bel Moll fa feina a un petit despatx individual a l'edifici Ramon Llull de la Universitat de les Balears. Treballa sota un enorme finestral que dona a la clastra de la facultat. Els llibres, tots d'història i de sociologia, s'acaramullen als prestatges metàl·lics, que tenen l'aparença de bastiments, i que donen a la cambra un aire de gàbia i alhora d'obra viva, inacabada. Devora la sobrietat dels llibres destaquen els dibuixos que li han regalat els seus nebots, escarabats multicolors aferrats amb cel·lo als prestatges. I en aquest ambient dur, la dolcesa de la veu de Bell Moll, la placidesa del seu gest, sonen estranyes, i més encara quan un comprova que la suavitat sonora del discurs no amaga, ni ho pretén, la radicalitat de l'anàlisi sobre què som els mallorquins, què tenim, què hem de suportar i el

-Ja han passat les eleccions. Tenim el Govern que ens mereixem?

-Clar. És lògic, donada la naturalesa de la nostra societat. En menys de vint anys hem viscut un dels canvis socials més forts que s'hagin pogut donar a la història de Mallorca. Un canvi que ben segur haurà de ser estudiat amb molta profunditat. Ha estat un canvi de model econòmic, d'utilització dels recursos, de terciarització de l'economia. Aquest canvi social ha generat una nova classe dominant en tan sols una generació, que ha provocat el sorgiment d'un grup dirigent que encara depèn massa dels seus orígens i que no ha estat capaç, encara, de generar unes directrius socials noves. Utilitzen directrius de la societat antiga. La generació que ara ocupa els llocs de més responsabilitat del Partit Popular no ha complit el paper que haurien de complir tots els joves, que és el de dubtar, de posar en qüestió el model existent i crear-ne de nous. Em subleva veure la gent jove votar el Partit Popular. Comprenc que no votin el Partit Socialista, perquè quan varen néixer ja governava i necessiten vitalment voler baratar la situació existent. Però més arcaïtzant és votar el Partit Popular. Els que des d'aquesta perspectiva critiquen el Partit Socialista no

recorden o no han sabut comparar mai com estava el país l'any 82 i com està ara. Jo comprenc que els abusos de poder provoquin desencís, i en aquest sentit el Partit Socialista ha comès molts d'errors. Però l'alternativa no ha de ser tornar a cercar les dretes, que, d'altra banda i tornant a la seva pregunta, no em sembla estrany que aquí hagin guanyat, el que passa és que no m'agrada.

-No li estranya perquè creu que un govern conservador és el que millor respon a les necessitats i als objectius de la societat mallorquina?

-Ah no, això no. Alerta. Una cosa és el que ens mereixem i una altra és el que és lògic, d'acord amb les forces socials que tenim. Jo crec que és lògic que tenguem aquest govern en funció de la configuració i del ritme del canvi social que hem viscut. Però això no vol dir que sigui el que ens convengui. Hi ha dues qüestions força importants. En primer lloc, no és un govern solidari. Tampoc no és un govern que afronti amb valentia i justícia el problema de la distribució i de la utilització de recursos escassos. Aquest govern no farà més que agreujar els problemes que tenim. La confrontació dels grups dominants a les Balears em recorda les pel·lícules de cow-boys, on els vaquers s'enfrontaven als agricultors. Uns volien

l'espai lliure per pasturar els seus animals, els altres volien protegir les seves parcel·les per sembrar els horts i els cereals. És una concepció diferent de l'espai. Aquí tenim els constructors que no volen limitacions legals a la utilització de l'espai, i els hotelers que s'han fet ecologistes per vendre el seu producte. El Govern conservador no ha resolt el problema ni les tensions amb una projecció de futur i continua dilapidant els recursos.

L'ANALFABETISME POLÍTIC

-Creu que la clarificació d'aquesta tensió no resolta acabarà fent del Partit Popular el defensor dels interessos especuladors i deixarà a altres partits la defensa dels interessos de la indústria turística?

-Jo no vull ser tan mecanicista, tot i que a vegades els exemples corroborarien aquesta orientació. Miri qui proposa en el Senat que Ses Salines d'Eivissa no siguin protegides... I a partir d'aquesta dada vull dir, encara que només sigui de passada, que a mi el que em sorprèn és que es practiqui la doble moral. Que un partit denunciï els fets de corrupció que s'han practicat al Govern de l'Estat, que utilitzi la

Isabel Moll és mallorquina. Estudià Ciències Polítiques a la Universitat Complutense de Madrid entre els anys 65 i el 70. Justaments els anys que es va poder viure amb més intensitat el moviment de contestació estudiantil al règim de Franco. Bel Moll va participar a aquell moviment i es va incorporar a la "Universidad Paralela" que muntaren a Madrid eminents professors expulsats de la Universitat oficial. Sota la tutela de Tierno Galván, José Luis Aranguren, el jesuïta Jesús Aguirre, Vidal Beneito, i d'altres professors, Bel Moll conegué el marxisme, la sociologia i l'altra cara de la història oficial. Ella recorda aquells anys com els millors de la seva vida i tal vegada per això, quan l'any 1971 preparà a Palma de Mallorca la seva tesi doctoral sota la direcció del professor Bartomeu Barceló no va resistir la temptació d'incorporar-se a la naixent facultat de Filosofia i Lletres de Palma, que aquells anys depenia de la Universitat de Barcelona. Des de llavors és professora de Història Contemporània a la Universitat de les Illes Balears. És fadrina degut possiblement a un desig impremeditat d'independència, que l'ha duta també a no militar mai a cap partit polític, tot i que contribuï a la fundació del Partit Socialista de Mallorca i participà dels intents de creació d'un altre partit nacionalista a l'any 75, l'ANAM, de la mà de Climent Garau i de Josep Maria Llompart de la Penya. Va participar també, l'any 85, a la direcció del "Centre d'Estudis Gabriel Alomar" amb un equip d'intel·lectuals, independent però a la vegada homogeni en els seus plantejaments d'esquerra. Però tot i la seva activitat política, no es considera prou disciplinada per integrar-se a una estructura de partit. "Som fidel, però no obedient", assegura.

que ens caldria esperar, si no fos...

transparència democràtica, de la llibertat de premsa, de tots els drets civils aconseguits després de 150 anys de lluita a Europa per a aquests objectius i que a la vegada s'aprofitei de les possibilitats de corrupció quan és en el poder. Tots hauríem d'assumir que tenim els mateixos deures. I aquí hem vist, tres dies abans de les eleccions, que l'empresa adjudicatària de la carretera Deià-Sòller havia d'aturar les obres perquè és insolvent, i sabem que aquesta empresa té la seu a Castella-Lleó, on governa el Partit Popular. I sabem de qui és la naviliera que se n'ha fet càrrec del transport de l'aigua de Tarragona a Palma... tot això són exemples de corrupció. La gent hauria de reflexionar abans de votar, i saber a quines mans confia els doblers públics. Per exemple, quina necessitat té el batle de Palma de nomenar assessors quan ja té els seus regidors? Això són diners públics! Tots els fets que duen a la sospita que els doblers públics no s'empren d'una manera correcta, haurien de fer pensar la gent, i cercar alternatives. Em sorprèn l'escassa capacitat d'anàlisi dels nostres conciutadans. Tal vegada és una conseqüència de la immaduresa de la qual presumeix el nostre poble. Mira el grau d'ostentació, de frivolitat, dels que han fet doblers aviat. Aquí hi ha molt pocs grans empresaris de debò.

-Està dient que ens manca cultura política?

-Nosaltres hem deixat de costat la importància de l'educació. La gent no està educada políticament. Teníem un enemic comú, el franquisme, tots volíem democràcia. Ara que la tenim, els exemples d'incivisme són a la vida quotidiana. Als carrers hi ha papereres, i tots els papers estan devora les papereres, no dedins. L'Estat ho fa malament, però la gent també. Quan qualcú em diu, no, no, jo no som polític, ja està! És de dretes... Els arguments polítics de la gent del carrer, la frivolitat amb la qual analitza les qüestions, mostra una manca d'educació política flagrant. No sabem que és participar. A Mallorca la gent té por de perdre el benestar que ha aconseguit, i Déu sap com l'ha aconseguit.

LES ALTERNATIVES

-I per què pensa que el Partit Socialista, que a altres comunitats s'ha consolidat molt de temps com a força hegemònica, aquí no ha pogut guanyar-se la confiança de la majoria dels ciutadans? Creu que encara hi ha por?

-No. Això no és un continu. No hem d'oblidar que el Partit Socialista va governar l'Ajuntament de Palma durant dotze anys. No hem d'oblidar el que li va passar. Les campanyes de premsa que va patir, la manipulació de l'opinió pública. De llavors no ha tornat tenir l'hegemonia. Hauríem de pensar si serà per les persones que ara el representen. Tal vegada la gent no s'identifica amb aquestes persones. Quan la gent mira els dirigents del Partit Popular hi troba persones, com Joan Verger, intel·ligents, respectables. En el cas del Partit Socialista li falta "feeling", no et puc dir per què... Tal vegada s'ha de destacar també el fet que a Mallorca no hi ha hagut una classe obrera consolidada. Els treballadors de final del segle XIX estaven afiliats al Partit Socialista, i plantejaven reivindicacions, però eren una minoria de la població. Hem de recordar que Mallorca ha estat una societat agrària fins fa poc temps. Aleshores, el gran error que nosaltres tenim és el de contemplar l'acció social des de la perspectiva de la Segona Internacional. La

Segona Internacional, que donà pas a la socialdemocràcia, ha llevat la veu, el protagonisme històric, al món rural, quan a Europa les estructures socials agràries són majoritàries, en termes generals, almenys fins a la Primera Guerra Mundial. El que es fa ara és contemplar la societat agrària a partir de la seva pròpia naturalesa. I, és clar, dins el món de la pagesia hi ha unes formes peculiars de protesta, que no poden ser les de la classe obrera urbana, perquè la forma d'explotació és diferent. Per tant, assumir els programes del Partit Socialista Obrer, no sé fins a quin punt és assimilable en el cas mallorquí. Aquest pot ser el problema, que s'afegeix, possiblement, a una manca de lideratge al partit. Aquest "feeling" que té, per exemple, Sebastià Serra, no el tenen els actuals líders del Partit Socialista.

-És realment important el nom del cap de llista a les paperetes electorals?

-La imatge és fonamental a una societat que es mira a través dels mitjans de comunicació. Els mitjans de comunicació construeixen, a vegades artificialment, els personatges, i també els saben destruir. Però en aquest procés, la capacitat de les persones que encapçalen una opció política també és molt important, sobretot quan es tracta d'elegir els representants més pròxims al poble, els que han de governar el municipi o l'Illa. La importància del lideratge no lleva validesa a l'anàlisi marxista, que parla de la força dels moviments socials. Perquè és evident que una persona com Gabriel Cañellas, que no és gaire atractiu, que parla malament, té qualque altra cosa amb la qual sap arribar i convèncer molta gent. La gent s'identifica i pren estimació a persones, a vegades de forma irracional, sense objectivar aquesta preferència, la necessitat d'un lideratge excessiu també és una conseqüència de la manca d'educació política.

LES MISÈRIES POLÍTIQUES

-Les opcions polítiques han d'esser controlades pels aparats dirigents dels partits, o és l'hora d'una major flexibilitat, d'eleccions primàries, per exemple, de llistes obertes?

-Donar als ciutadans la possibilitat d'elegir directament els seus representants posa en perill la pròpia estructura dels partits. I això els aparats de direcció dels partits polítics no ho consentiran mai. La democràcia de base, la participació directa dels ciutadans, les facilitats que dona en aquest sentit el sistema anglosaxó, és més atractiva per als ciutadans. Els representants polítics tenen allà l'obligació de visitar periòdicament la seva demarcació electoral i escoltar les peticions i les crítiques de la gent. El problema que tenim aquí és que els polítics no se'n temen, o els dissimulen, que han estat elegits per nosaltres, és -per posar un exemple- com si el vi que els hem donat a beure se'ls pujàs al cap, i una vegada que són en el poder es pensen que tenen el dret a perpetuar-s'hi, i no sols això, sinó que també creuen que nosaltres els devem un respecte, quan en realitat és tot el contrari. Són ells, els que ens deuen respecte a nosaltres. El problema és que els polítics tenen tendència a professionalitzar-se, fins al punt que quan acaben el mandat diuen "Bé, però ara m'has de col·locar!", mentre que a altres països, quan acaben, tornen sense més traumes a la seva activitat anterior. El cas de veure a Gerardo Iglesias tornar a la mina no és habitual...

-Ara ha posat un restaurant.

-Sí, i he sentit dir que molt bo. I m'ho va dir un elector del Partit Popular...

-Vostè creu, llavors, que tant els ciutadans com els representants polítics som ara presoners d'un sistema imperfecte que genera per si mateix uns vicis i unes càrregues que ens costa molt de treure'ns de damunt?

-La burocràcia, l'aferrament al poder, actua contra l'essència del sistema democràtic. Pensem,

per exemple, que quan es va constituir a les Balears el primer Parlament autònom, els que el formaren ben bé no sabien què havien de fer. Prest varen adonar-se'n que el que tenien era poder, un poder quasi il·limitat, al nostre àmbit.

Podien actuar i emprar recursos aparentment il·limitats. I aquesta classe política, ella mateixa, tampoc no havia estat educada per utilitzar aquests recursos. No han tengut en compte que els recursos eren del poble, i que ells només els havien d'utilitzar en favor de la col·lectivitat. I aparegueren caravanes de cotxes oficials i despeses sumptuàries. Són referències molt burdes, tal vegada, però miri, fa bastants d'anys, crec que era el 86, en ple apogeu de la senyora Thatcher, Gran Bretanya tenia un ministre d'afers exteriors, que era Sir Francis Pym. Un dia Pym va estar en desacord amb Thatcher i va dimitir. Record que era el mes d'agost i el diari The Guardian va publicar a les pàgines d'opinió un article de Sir Francis Pym, un article exquisit quant al contingut i a la construcció, on explicava el seu concepte de la política i les causes de la seva dimissió. Al costat, un altre article, dels editorialistes del diari, explicava, a partir de la dimissió de Pym, les dues formes que hi ha d'estar en política. La dels que la conceben com un servei a la col·lectivitat, i la dels que l'empren com una escala. Thatcher, seria l'encarnació de la segona forma. Pym seria la persona que dedica una part

important de la seva vida a la política, és clar, perquè li agrada, però que sap retirar-se sense problemes quan no pot fer un servei honest i coherent. Aquí encara la classe política no s'ha fet la idea que la seva feina és gestionar els recursos públics amb la consciència clara que està exclusivament per complir una funció que li han delegat els ciutadans. Però el cas és que aquí hi ha encara molts de diputats com aquell parlamentari valencià que va dir, jo estic en política "para forrarme".

AI, LA LLENGUA

-Canviant de qüestió, i mirant les coses des del punt de vista cultural i lingüístic, vostè creu que després d'aquestes darreres eleccions, i vist que les relacions entre el Partit Popular i l'Obra Cultural Balear no són ara tan bones, qualcú estaria interessat en impulsar un procés de "valencianització" cultural i lingüística, que tornassin les discussions català-mallorquí, etc.? Hi ha passes irreversibles a la història o fins i tot en qüestions que ens poden semblar elementals es pot tornar enrera?

-Clar que és possible tornar enrera. Aquí no existeix una radicalització lingüística a l'estil valencià, però hem de reconèixer que hi ha una llavor viva, i dins determinats àmbits hi ha una agressivitat contra el català que fa més que por, perquè és la reivindicació del dret a la ignorància. Hi ha gent que es pensa que entre el reconeixement dels drets individuals i col·lectius també hi ha el dret d'imposar la ignorància. Jo em vaig educar a un col·legi de monges on parlar català era motiu de càstig. Els sectors més conservadors impulsaven la llengua castellana. La ignorància no pot ser una bandera. Record ara el discurs d'Aznar a la balconada del carrer Génova el vespre que

saberen que havien guanyat a molts de llocs les eleccions municipals i autonòmiques. No va parlar en un llenguatge democràtic. Va dir "Es un éxito de España" i em va recordar Paquita Rico i Carmen Sevilla el dia del funeral de Lola Flores. Un llenguatge patrioter, folklòric... No s'ha de tractar d'imposar un discurs nacionalista radical, sinó d'exigir el compliment de la Constitució, que consagra l'Estat de les Autonomies i el respecte a les característiques pròpies de cada comunitat, el reconeixement dels drets lingüístics com un fet progressista. No es tracta, aquí, de parlar només català, sinó de parlar català, castellà, anglès, alemany... Carlos Primero y Quinto de Alemania deia "un hombre vale tanto como idiomas sabe", i jo pens, ara hi ha gent que vol reduir la nostra capacitat lingüística amb arguments irracionals. I quan a aquesta gent els donam arguments, agafen una enrabada de nin petit i no volen escoltar. Vaig esser a un Congrés a Baeza la setmana passada i hi havia gent de València i d'Alacant i estaven espantats de veure com els del Partit Popular i els d'Unió Valenciana especialment, volien esmenar la plana als lingüistes.

EL LLOC DE LES DONES

-Hi ha dos grups de població que continuen al marge de la construcció institucional i democràtica de les Balears, bàsicament les dones i els joves. Les dones que participen directament a la vida política són una minoria en un món masculí. Es pot consolidar un sistema democràtic marginant el protagonisme de la meitat de la població?

-La societat mallorquina de fa uns anys, la societat agrària, permetia un protagonisme molt gran a les dones. Les dones comandaven a ca seva. El meu padrí tenia set germanes i record una reunió a ca seva a la qual un va dir, "la pobra Antònia, és l'única que no comanda a ca seva". Dins l'àmbit familiar, i en la gestió dels recursos de la terra, les dones tenien molt a dir. El règim de separació de béns era un reconeixement a la seva autonomia. Ara la situació ha canviat, i hem d'analitzar si és que la dona no vol participar o si és que no la deixen participar. Hem hagut de sentir moltes vegades aquest argument "La dona no està preparada per participar". Evidentment, a la meua generació i a algunes de darrera, han educat les dones per acceptar passivament una situació marginal, per no polemitzar. A les escoles educaven els al·lots en la polèmica, en la discussió, en l'estímul, per tenir iniciatives. La dona en canvi rebia una educació destinada a ésser dòcil, conformista, callada. No se'ns ha donat la possibilitat de participar. La pròpia formació intel·lectual que ens donaven duia, fins i tot les més actives, a estudiar i a exercir professions secundàries. Poques dones de la meua edat han fet estudis científics o tècnics. Per tot això jo crec que fins que no hi hagi una vertadera política d'igualtat d'oportunitats, fermament basada en una educació igualitària a la casa i a l'escola, les coses no acabaran de canviar. No es tracta d'imposar quotes a les llistes electorals, sinó de tenir sempre les mateixes oportunitats.

-Però hi ha tan poques dones encara als centres de decisió, i ocupen quasi sempre els llocs secundaris, i aparentment ningú no se'n ressent, que sembla que realment es pot consolidar un sistema prescindint d'un sector important dels afectats.

-El problema és que es menysprea inútilment un capital humà important. Tal vegada més que prevenció, els homes tenen certa por de perdre els seus llocs. Els homes han tengut fins ara un model molt còmode però és un model decimonònic, que s'ha d'acabar. Jo record ara els versos d'aquella poetessa anomenada Sor Juana Inés de la Cruz:

"Hombres necios que juzgais
a la mujer sin razón,
sin ver que sois la ocasión
de lo mismo que atacais."

O quan deia:

"Hacedlas qual las quereis,
o quererlas qual las haceis".

Això ho escrivia al segle XVI una monja tancada. Algunes coses van canviant. Chirac ha obert la porta del govern a moltes dones. Aquí a Espanya el Partit Popular també, però mires les dones del Partit Popular i escarrufen. Són antifemenines, són justament el contrari del model que prediquen: són agressives, Loyola de Palacios, Rudí, Teòfila... em fan més por que els homes del Partit Popular. Són persones que contradiuen la feminitat.

ELS JOVES

-I parlant dels joves, com se'ls pot engrèscar en un projecte cívica, democràtic?

-Quan analitzam la joventut hem de pensar com erem nosaltres quan teníem la seva edat. Però no hem de perdre de vista, alhora, que nosaltres teníem unes esperances dobles: tirar a terra un model polític i fer-ne un de nou. I a la vegada hi havia un mercat laboral molt més dinàmic i molt més obert. Ara el mercat professional està col·lapsat. Ara la gent jove no ho té fàcil, amb l'agreujant que, en altres aspectes, ho té tot massa fàcil. A Mallorca el problema és més dramàtic, perquè la indústria turística, l'oferta complementària, fa que els joves rebin permanentment la suggerència d'un món lúdic, fàcil, ociós. Un altre problema afegit és que a la vegada els joves reben ara una educació permissiva, que a vegades no els dona unes referències suficientment sòlides, un sistema de valors que els permeti de confiar en la fermesa dels seus majors. I hem de pensar també en els nins que neixen ara com a resultat d'una pauta de consum dels seus pares, que els consideren i els utilitzen com un objecte més de projecció social. Tot això en detriment d'una educació formativa i alliberadora. Llavors, em demana, com veus la joventut, i jo li diré que estic perplexa. I no pels joves que vénen a la Universitat, que denoten ànsies de coneixement i són esplèndids, sinó per la imatge general que donen a Mallorca. Però no som ara nosaltres els que els hem de cercar les solucions. Són ells mateixos que l'han de trobar. Nosaltres, els de la meua generació, només podem ja tenir en compte l'advertència de la cançó dels vells amants de Jacques Brel: "Ens ha fet falta molt de talent per arribar a vells sense ser adults."

Taula rodona entre **Carles Manera** (professor d'Història econòmica de la UIB), **Antoni Marimon** (historiador), **Antoni Tarabini** (sociòleg) i **Valentí Puig** (escriptor i periodista), que no pogué assistir a la convocatòria, per la qual cosa contestà per escrit i les seves respostes no tengueren dret a rèplica.

Aritmètica^(*) política

per Magdalena F. Mulet

Quan es presenten tots els candidats riuen, quan han analitzat els resultats, tots hi saben veure uns aspectes positius, i és que tots ells són essers humans i demostren una gran capacitat d'adaptació a les circumstàncies. Emperò malgrat les diferents lectures de les mateixes dades, ara per ara tenim aquests dos i dos que no fan quatre i quatre anys per endavant, per sumar i restar vots a algunes institucions i a molts d'ajuntaments, aquesta taula tracta de l'aritmètica d'aquests vots i del seu rerafons.

ONA: A partir dels resultats electorals del passat 28 de maig, tot i la majoria del Partit Popular, creuen que qualche cosa ha de canviar en les actituds i forma de governar dels populars a les nostres illes?

Puig: Segons els resultats del 28 de maig, jo veig que cavalca John Wayne com sempre i que han canviat una mica els indis. El voluntarisme de pensar que alguna cosa hagi de canviar en la forma de governar del canyellisme m'agafa una mica d'enfora: vull dir que Cañellas canviarà si creu que li convé. D'altra banda, si Felipe González no canvia de formes després d'una derrota tan substancial, no veig per quina raó una victòria hauria de fer canviar Cañellas. Ara bé: personalment, crec que al PP balear potser li convendria ajustar els seus càlculs de previsions per al país, amb més rigor a l'hora de dissenyar idees, certa visió i perspectiva dels gran temes que afecten la comunitat.

Tarabini: Jo crec que aquí han passat diverses coses, els quatre anys que vendran no poden ésser com els anterior per més

d'una raó, en primer lloc és molt curiosa la reacció del Partit Popular, que en definitiva ha guanyat, ho hem de dir clarament. Però hi ha veus al mateix partit que consideren els resultats d'aquestes eleccions un fracàs. És una victòria però no amb la majoria que ells pensaven i això ha provocat al partit una sèrie de problemes interns, i aquesta és una dada important.

En segon lloc jo crec que aquests pròxims anys hi haurà un tema constant: la successió de Cañellas, i això és molt important, saber qui el pot substituir, perquè ja ha esgotat el seu mandat. Tot això immers en un tipus de política que és molt simple perquè no té cap plantejament de futur, una política que s'ha basat en un punt de vista pragmàtic, econòmic i a curt termini, perquè això fa doblers, i que de qualche manera ha intentat, perquè Cañellas no dic que sigui intel·ligent, però no és beneït i ha interpretat molt bé que una part de la societat vol precisament el que fa ell: no governar. Un govern sense capacitat per dissenyar cap programa de futur, sense previsió, amb la filosofia del "laissez fer, laissez passer".

^(*)Aritmètica: Ciència que ensenya a realitzar operacions amb els números (addició o suma, substracció o resta; multiplicació, divisió, elevació a potències i extracció d'arrels) i tracta de les seves propietats.

Però jo em tem que aquest sistema no pugui funcionar ni tan sols a dos anys vista i que durant aquest mandat, tot i la majoria absoluta, hauran de passar coses.

Manera: La meua resposta és en la mateixa línia, en el sentit que efectivament el triomf del PP s'ha vist des del propi partit com un fracàs, la qual cosa és al·lucinant. Però el que passa és que el Partit Socialista ha davallat també moltíssim i aquest és un element que cal tenir ben present, perquè la pèrdua del PP no s'ha traduït en un augment del PSOE que ha arrossegat tots els escàndols estatals. Unió Mallorquina ha recuperat un espai que semblava condemnat a l'extinció i això són tot elements que han de considerar-se conjuntament..., i el PP hauria d'aprendre la lliçó... com a mínim. Jo crec que és difícil que canviï el tarannà especulatiu, però haurà de tenir en compte els resultats i suprimir determinades actituds arrogants cap a UM que és el seu aliat natural. Si les relacions entre els dos partits són problemàtiques és per raons essencialment personals, perquè en els eixos bàsics dels seus programes no hi ha diferències tan notòries... I l'altra clau, cal dir-ho, és l'important avanç del PSM, partit que a nivell de Mallorca i de Palma en particular també ha tret vots al Partit Popular, i aquest és un factor que s'ha de posar sobre la taula.

"HI HA VICTÒRIES QUE SÓN DERROTES"

Marimon: Vull afegir que en la meua opinió d'alguna manera es pot explicar la derrota del PP, perquè sincerament crec que ha estat una derrota, dient que és perquè molt per damunt li interessen els problemes de la nostra societat balear. Si a nivell estatal el Partit Popular avança una mitjana d'un 12,2 per cent i a Balears, que era el seu feu des de l'any 83 en plena onada del PSOE ascendent, quan va esser capaç de guanyar les eleccions aquí, ara l'any 95 en plena eufòria d'Aznar, perquè el vèiem a les tanques publicitàries sense que fos candidat, que jo sàpiga, a res, el retrocés real que ha sofert el Partit Popular, a Mallorca, és del 2,5%, però li hauríem d'afegir el 12,2 %, que és el que ha deixat de créixer en comparació a altres llocs, i el retrocés se situa així prop del 15% i realment és per pensar-s'ho. Al moment que Aznar guanyi a Madrid i tothom comenci a estar-ne cansat, voldria saber què pot passar aquí.

Puig: He vist i sentit moltes caricatures de Gabriel Cañellas però cap interpretació crítica que s'atengui al realisme de les coses. Ara diuen: "Aznar ha de guanyar a Madrid perquè Cañellas perdi a Balears..Ni Aznar era candidat de res a Madrid, ni Cañellas ha perdut a Balears. Totes aquestes teories

agafades pels pèls són fruit d'una concepció "amateur" i adolescent de la política i justifiquen amb una certa claredat les derrotes de l'esquerra a les Illes Balears.

Marimon: I quant al tema de si ha de canviar la forma del PP durant aquests quatre anys jo crec que haurà de canviar, perquè les sospites de corrupció els darrers mesos han estat aclaparadores.

El sumari del túnel de Sóller, per què no s'ha destapat abans del 28 de maig?, això són coses que interessen l'electorat, hi deu haver alguna norma especial?, alguna mena de normativa...

Hi ha un cert esgotament d'un model que podem anomenar de dues maneres: model caciquil, si ens remuntam a la trajectòria històrica del que ha estat Mallorca, i podem recordar el llibre de Bel Peñarubia sobre el caciquisme a Mallorca, del qual sembla que n'escrivim noves pàgines, o si anam més lluny un model gairebé sicilià, amb múltiples escàndols, coercions a llistes municipals, gent col·locada, etc... fins i tot senadors condemnats... crec que per ventura hem arribat al sostre de tot això.

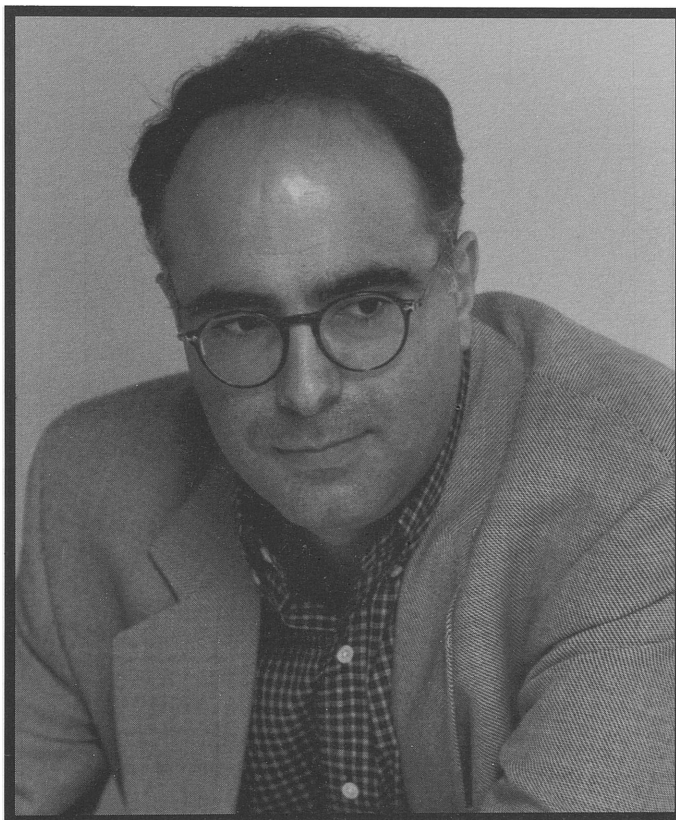
Un altre esgotament és aquest que comentàvem: metre hi ha doblers tot va bé, però resulta que quan hi ha una incineradora devora ca teva per molts de doblers que hi hagi te l'has de menjar, i quan duen l'aigua en vaixell, com a mínim, encara que la puguem pagar, això ens fa dubtar del PP. Totes aquestes coses produeixen malestar,

encara que no sigui generalitzat, i provoquen la deterioració. Per no afegir el menyspreu de la llengua i de la cultura, que també és significatiu. Quinze mil persones a favor de la llengua, no és una xifra que es pugui deixar de tenir en compte. Tot són elements que fan pensar que el model ha arribat al seu límit.

ONA: *El model de societat i d'economia que ha vigit des de la instauració de la democràcia a les Balears, ha tocat al seu paper, doncs, sostre?, però en tot cas el Partit Popular, ha guanyat a les urnes per majoria absoluta, per tant el canvi s'haurà de produir, si n'hi ha, des del conservadurisme, vostès creuen que això és possible? i quin haurà d'esser el paper de l'oposició?*

Marimon: La victòria popular és pírrica.

Tarabini: Estic d'acord, però vull dir que si analitzam, com fa Manera, que el component social d'UM és el mateix que el del PP, si sumam els vots, han tengut més volts que a les eleccions passades.

Carles Manera

ANÀLISI D'UN TRIOMF

Puig: Hi ha una majoria significativa i clara de vot moderat, una ampla aliança de vot centrista i conservador, amb afegitons de populisme canyellista i d'una autonomisme de dretes, emparat pel nivell de vida, però també per tradicions electorals com pugui esser el maurisme.

Pel que fa a UM, ho veig un fenomen residual, a pesar d'una presumpta revifalla. El Partit Popular manté l'Ajuntament de Palma, els consells insulars de Menorca i d'Eivissa, el Parlament i la presidència de l'executiu. Veig guanyador el PP i si això no és guanyar no sé com pugui esser la victòria.

Marimon: Jo vull discrepar, els resultats de Mallorca ens diuen que el Partit Popular ha tret el 44,4%, que sumat al 6,5% ens dona el 51%, però és que l'altra vegada al 47,5 % del PP-UM li havies de sumar el quasi 3% del CDS, el 3% d'UIM i el 2% de Convergència Balear, amb la qual cosa ens situam en el 55%, hi ha hagut per tant un lleuger descens, retrocés del centre-dreta.

Tarabini: Si ometem els percentatges, també hem de fer una altra anàlisi, perquè en primer lloc, tenim una societat i d'això hi ha estadístiques, que és insensible a la corrupció.

"PER ALS MALLORQUINS
LA CORRUPCIÓ TÉ
MATISOS"

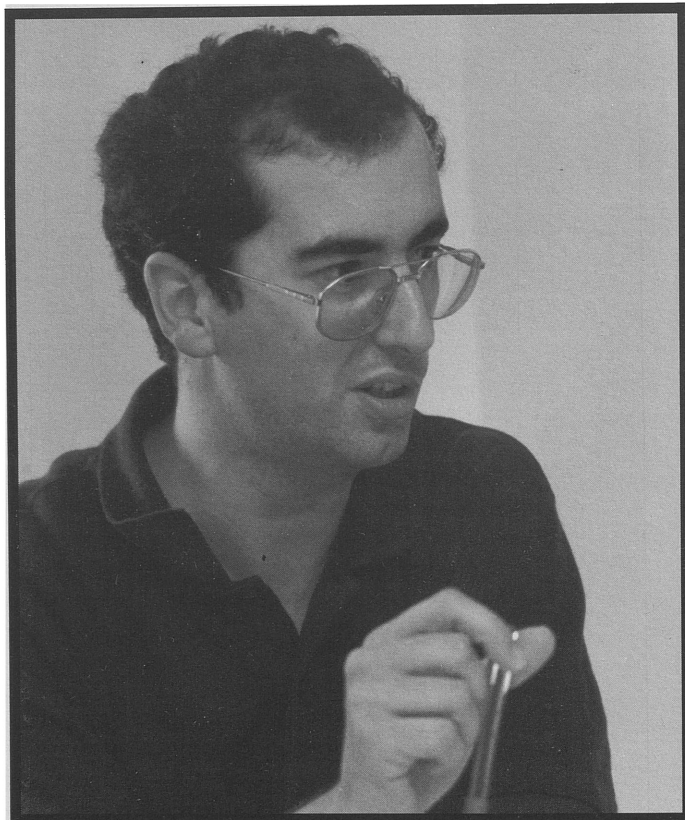
ONA: Es refereix a la societat balear o a l'espanyola?

Tarabini: A Balears, a Espanya també, però ara em refereixo a dades de les Balears. En segon lloc, i ho puc entendre en part, es qualifica de manera totalment distinta la corrupció de dretes o la d'esquerres, la de dretes es considera normal, part del sistema. D'altra banda, ja ho ha apuntat Manera, hi ha un col·lectiu "progressista", encara que la paraula no vol dir gaire cosa, que no té actualment ni pare ni mare, i això és fotut, i parl del PSOE.

Quant al PSM jo crec que ha tengut resultats més bons que a les eleccions anteriors però menys bons del que es pensava, i crec que s'ha de clarificar, perquè té una certa contradicció interna important que encara no s'ha manifestat perquè encara no ha tocat poder institucional, però quan ho faci es veurà, i és perquè en el si del partit hi ha el que jo anomeni substantiu i adjectiu. És a dir, hi ha gent al PSM per a la qual allò substancial és la paraula "nacionalisme" i l'adjectiu és "socialista o progressista", i n'hi ha d'altra per a la qual el component substancial és "progressista", gent propera fins i tot a formacions ecologistes, d'esquerra radical per a la qual el nacionalisme és un adjectiu. I això és un tema no resolt dins

del propi PSM, si analitzam els seus documents dels congressos, veurem que és un partit molt radical en segons quines ocasions i temes... però els seus personatges públics han utilitzat, la qual cosa em sembla correcta, un llenguatge molt moderat i amb un nivell de pacte accentuat. Aquesta falta de clarificació és preocupant si el partit a un moment determinat té vocació de poder.

Quant a UM crec que és un partit residual, amb un missatge negatiu, de gent pràcticament del PP que no està d'acord amb Cañellas.

Antoni Marimon

Jo admet que la victòria del PP és pírrica, però el problema és que fora del PP hi ha un buit important. Els progressistes no tenen ni pare ni mare per culpa del PSOE i d'Esquerra Unida i per l'ambigüitat del PSM. D'altra banda el model no dona més de si i fins i tot sectors propers al PP, per raons ideològiques, ho veuen, i demanen un canvi. Un model econòmic que no té en compte recursos naturals, aigua, energia, el tema dels residus sòlids... i el Partit Popular en aquests pròxims quatre anys no en podrà fugir com ha fet fins ara. Si afegim el tema de la situació de Cañellas... que no és secundari, vull insistir que el PP malgrat la majoria absoluta, pot tenir problemes. Sempre i quant també la manera de fer oposició canviï substancialment. Perquè fins ara no hi ha hagut oposició. Fer oposició no consisteix a dir que tal o qual personatge és un corrupte o que el POOT no és vàlid perquè no s'ha publicat,

sinó a dir què i com ho faries tu; és a dir, s'han de presentar alternatives, reals i factibles, de progrés.

ONA: Quan s'hagi publicat aquesta taula ja se sabran els resultats dels pactes per a la governabilitat del Consell Insular, però avui podem fer càbales... i suposar que hi ha finalment un pacte PP-UM?

Tarabini: No ho crec.

ONA: Però ho podem suposar i fer política ficció. Seria una solució?

Tarabini: Crec que no. Jo crec que UM s'abstindrà i el PP governarà en minoria, i si quan es publiqui aquesta taula això ha passat el que tendrem serà un pacte de despatx: un pacte del PP amb el despatx de Maria Antònia Munar, la qual cosa seria/serà fotuda.

Quant a un pacte de totes les forces: PSOE, UM, Esquerra Unida, PSM... jo crec que seria bo que els partits d'esquerres s'asseguessin d'una vegada per fer un projecte comú, perquè encara que sigui utopia, aquesta illa necessita i mereix una

alternativa progressista i no parl de "la casa comú", però cadascú a casa seva s'haurà de plantejar fer un projecte comú, en cas contrari no hi ha sortida.

"CALDRAN ACORDS PROGRESSISTES"

Manera: Jo vull reprendre la pregunta i afirmar que efectivament Cañellas ha arribat el seu sostre i no estic d'acord en les projeccions que presenta Marimon, quan afirma que per mesurar el retrocés del PP s'ha de sumar el 2,2% que ha retrocedit a l'avança d'altres llocs d'Espanya, perquè és una fal·làcia pensar en un creixement exponencial del Partit Popular, fins arribar a on? A aquestes eleccions la conjuntura estatal per al PP era molt favorable, però tots els factors de contaminació, manca de recursos etc... marquen molt l'elector local. En tot cas vull dir que la forma de governar d'aquests anys tindrà molt a veure amb l'actitud que tenguí l'oposició i particularment l'esquerra i en aquest sentit, de forma estrictament teòrica i com a exercici, no és agosarat pensar en una confluència tàctica entre diferents grups polítics que puguin tenir punts en comú; a les Illes hi ha tres o quatre eixos claus que tendran incidència: l'ecologia, la llengua i la cultura i el creixement econòmic, i en aquests tres punts no pot ésser tan difícil posar-se d'acord! Hi ha diferències entre PSOE i Esquerra Unida o PSM però davant la força que encara demostra el PP haurien de fer un front comú.

Puig: Crec que Esquerra Unida engreixarà o s'aprimarà segons els vots vagin i vinguin del PSOE, però el PSM és una altra cosa, ara més respectable, com havia de ser el nacionalisme moderat, segons predicaven alguns quan el PSM -aleshores PSI- era tercermundista i no anava a cercar el "nihil obstat" de Miquel Roca. Les relacions futures entre PSOE i PSM marcaran el camí de moltes coses, més encara en cas d'una hipòtesi extrema que fes passar els guerristes a IU.

MOBILITZACIÓ DE LA SOCIETAT CIVIL

Tarabini: Jo crec que les bases dels partits d'esquerra estan d'acord amb el que ha dit Manera, però altra cosa són les cúpules, els líders, que tenen una falta d'intel·ligència notable. L'única sortida és que la gent apuntada o no a un partit, es mobilitzi, taules rodones, fòrums d'opinió...

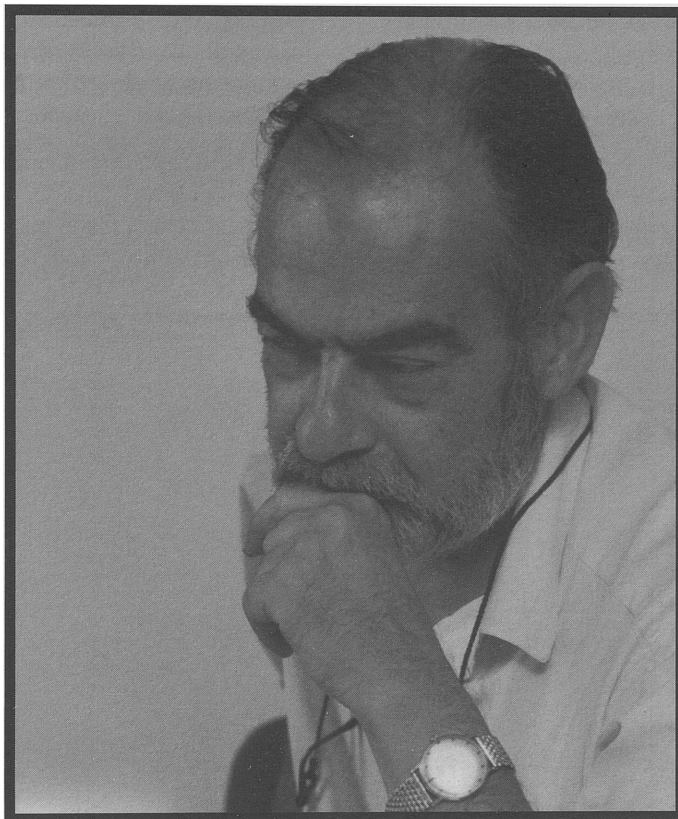
ONA: *La societat civil.*

Tarabini: Exacte, en aquests moments les persones que ens consideram progressistes, no som capaces d'asseure'ns i crear veus comunes, si esperam que únicament i exclusiva els partits constituïts amb els seus líders, facin una oposició al Parlament,

és tot perdut. Hi ha d'haver un moviment.

Manera: S'han de cercar punts de trobada.

Tarabini: Jo ho dic clarament: no crec en cap dels actuals parlamentaris d'esquerres, el seu llenguatge no es correspon amb la realitat de la societat i no es fan entendre. Tal volta aquesta legislatura hi hagi una oposició més agressiva provocada precisament per l'afebliment de Cañellas, però l'agressivitat no és suficient, el que s'han de presentar són alternatives i fer-les entenedores. L'oposició no es pot limitar a les pures formes.

Antoni Tarabini

Marimon: Un fet que distorsiona una possible entesa és que el Parlament de les Illes Balears, al marge que es planteja de tal manera que la gent no l'entén, té competències mínimes i un ressò encara més mínim, això fa que baldament al Parlament hi hagués una alternativa de centre-esquerra coherent i factible no tendria repercussió.

D'altra banda un pacte entre partits estatals, Partido Socialista Obrero Español, Izquierda Unida, i partits d'aquí: PSM, pot ésser molt mal entès per les bases d'aquests partits, la qual cosa el dificulten.

Anguita no en sap res de les corrupcions de Cañellas, això em deixa un pèl fred, encara que Grosske faci un discurs diferent, que el màxim dirigent d'aquests partit digui el que va dir Anguita és si més no preocupant. De totes maneres reconec que és necessari una entesa entre les forces d'esquerra per fer possible una

alternativa al conservadurisme i jo crec que una part d'Unió Mallorquina s'hi podria integrar, perquè d'una banda hi ha una gent que està vinculada a uns determinats interessos econòmics i aquests sempre i per qüestions no precisament ideològiques pactaran amb Cañellas, però hi ha gent que fa feina, militants honests que es podrien apuntar a una alternativa de progrés...sempre i quan hi hagués un programa de progrés coherent i alternatiu.

ONA: *I quant al Consell de Mallorca, s'hi podrà arribar a aquesta alternativa?*

"ESTATAL/NACIONAL, DIFÍCIL RECONCILIACIÓ"

Marimon: Jo ho veig molt difícil, en primer lloc per la decisió que pugui adoptar Unió Mallorquina, en segon lloc per les diferències entre PSOE, PSM i Esquerra Unida, que són moltes i grosses. Endemés, el Consell Insular és una institució desconeguda, cap ciutadà no sap exactament quines són les seves competències, i de fet ja hi havia un pacte entre les forces de l'oposició, i què?, idè res, som escèptic... a no ésser

que es posassin d'acord en temes que són fonamentals: incineradora, moratòria urbanística.. Però això no és possible perquè PSOE i UM estan a favor de l'incineradora i en contra d'una moratòria urbanística, a la vista del que fa Nájera a Calvià.

Manera: És així, i pensar en pactes és un exercici estrictament teòric. La situació de cada vegada es pot extreure més i si volem contestar a la qüestió de quin model econòmic es pot plantejar d'aquí a no res, és evident que si no hi ha un canvi d'estratègia per part de l'esquerra, de les forces progressistes o com vulgueu anomenar-les, es fa difícil plantejar una alternativa al Partit Popular.

També vull puntualitzar una cosa dels arguments de Marimon, perquè a mi em costa de creure que Grosske o Mascaró, la gent d'Esquerra Unida, rebin instruccions de Madrid, per fer pactes etc..., igual que els líders del PSOE, jo crec que tenen prou autonomia per pactar.

Marimon: Jo no he dit això. Jo dic que hi ha partits estatals i partits d'aquí i que els pactes poden ésser mal entesos per les bases d'uns i altres. Els militants no ho entendrien i es crearien conflictes.

Manera: En tot cas aquest podria ésser un missatge interessat, però ara parlem d'una altra qüestió.

Marimon: Les bases nacionalistes no voldrien pactes amb partits el tarannà dels quals és nacional d'Espanya.

Manera: Parlem d'eleccions locals. La gent es coneix, saben qui és qui, i en moltes ocasions es tracta de qüestions personals, hi ha manca de voluntats personals, però això que apuntes no crec que tengués gaire incidència.

Tarabini: A mi em preocupa, i parl del PSIB-PSOE, que la política s'ha convertit en fer oposició de formalitats, i no en presentar, com hauria d'ésser alternatives reals socio-econòmiques i de futur. Pel que fa als partits no crec que unes sigles impliquin més o manco autonomia, perquè l'autonomia o la seva manca no ve estipulada per actituds de Madrid, sinó per la capacitat o la incapacitat dels nostres dirigents locals. Jo crec que avui si hi hagués gent capaç de fer un projecte propi de les Illes Balears al PSOE, estic convençut que Madrid el respectaria. Però el partit són sols sigles.

Marimon: Que llavors no surten a les paperetes.

Tarabini: El PSOE és un partit d'àmbit estatal però això no significa, no hauria de significar, que no hi ha suficient autonomia per fer plantejaments propis i coherents d'acord amb la realitat de les Illes i si no és així, ho repetesc, crec que és

per falta d'intel·ligència, per incapacitat.

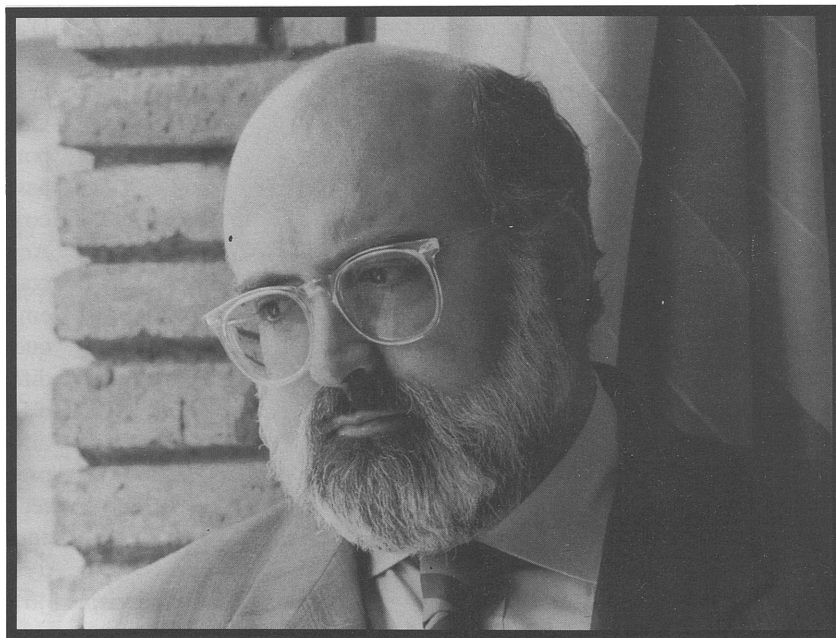
LA DRETA INTEL·LIGENT

ONA: Però tornant a la pregunta anterior i una vegada analitzada la postura de l'oposició, són possibles els canvis des del conservadurisme?

Puig: El model de societat que hem viscut a les Balears des de la instauració de la democràcia és, amb totes les imperfeccions que vostès vulguin, el model de lliure mercat i de democràcia representativa que triomfa a tot el món i que la Constitució espanyola ratifica. No veig aleshores per quina raó hauríem de posar en dubte si funciona, i bé. Pel que fa la possibilitat de canvis des del conservadurisme, sempre he pensat que el "progressisme" de veritat consistia en les reformes i no en les revolucions.

Manera: Jo estic totalment en contra del lliure mercat. No hi crec, no crec que funcioni bé. El lliure mercat no s'ha de glorificar com si fos la panacea universal, perquè crea desigualtats i distorsions. De totes maneres jo crec que el

conservadurisme fa passes per canviar el model econòmic, encara que sembli estrany, intenta fer una diversificació en el propi sector del turisme, i això és un element important no tant com a diversificació econòmica però sí com a diversificació sectorial, la qual cosa és significativa. Hi ha teòrics i gent que treballa en aquesta línia i el Partit Popular té en aquests moments un grup de "joves taurons", encara que la paraula no sé si dir-la, perquè pot resultar pejorativa i alguns companys meus de facultat ho són, que

Valentí Puig

plantegen un canvi en els paràmetres del sector quaternari, de les autopistes de la informació, el parc telemàtic, etc... que és una aposta seriosa de l'actual conseller Jaume Matas, per crear una xarxa d'informació poderosa, per tal d'intentar donar un canvi i aplicar un nou model que parteix de les pròpies files conservadores, de sectors tècnics molt capacitats... Matas sap el que fa, i també els seus directors generals.

Un altre element, quant a canvis conservaduristes, que es treballa, encara que sigui residual, però que és digne d'ésser mencionat perquè intenta exportar-se a nivell europeu, és el del Pla del Raiguer i dels objectius dels Fons Europeus per revitalitzar zones industrials. També és una aposta forta del Partit Popular, a partir del moment que ha rebut els ajuts, tenc els meus dubtes quan a la forma de demanar-los, però quan els han tengut s'han fet bons plantejaments.

Ara bé, aquests macro projectes desdibuixen els micro projectes que es podrien fer a nivell econòmic i social a la

nostra comunitat i que serien relativament senzills de modelar i no excessivament costosos en termes econòmics... a comarques o viles concretes. És el cas d'Alaró per exemple, que conec bé i que podria esser paradigmàtic. Així es podrien donar salts petits però importants.

Els grans projectes d'aquest Govern, no són obra del senyor Cañellas. Són obra d'altra gent, i aquesta gent emergent del grup popular, jove i ben situada familiarment, pot suposar l'alternativa al canyellisme.

Tarabini: Has parlat d'una nova generació dins el PP que fan projectes macro. Però això a Cañellas no el preocupa... mentre sigui macro. Perquè és en un pla purament teòric, com per exemple els plans de desenvolupament sostenible que es plantegen des de la Conselleria amb directrius a nivell teòric. Quan això es tradueixi en projectes concrets... què passarà? Aquest és el problema: metre es tracti de reflexió teòrica, vàlida, no passa res, però quan afecti el territori, les empreses, etc.. què passarà?

Per això la matisació macro-micro és molt important. L'entorn clàssic del PP ha promocionat aquesta gent, però no hi creuen massa, mentre elucubren els deixen fer.

APLICACIÓ DE MODELS, DE LA TEORIA A LA PRÀCTICA POLÍTICA

Manera: Sí, s'aposta per aquests temes, parc telemàtic, Raiguer, etc., però les autopistes de la informació no aterran en termes micro. El parc telemàtic pot quedar en una cosa tècnica, en una gran inversió de capitals, amb un consum de recursos importantíssim, i això no s'ha d'oblidar, que pot resultar més suggerent a Cañellas perquè no toca els seus feus tradicionals, el problema són les petites comunitats, ajuntaments, on s'ha d'intentar revitalitzar el teixit econòmic, on impacten els projectes concrets i on poden tenir resposta d'altres organismes, d'altres veus.

Tarabini: Es plantegen alternatives al model econòmic, globalment acceptables o si més no coherents, però el mateix govern té temes fonamentals que continuen sense resoldre's: aigua, residus sòlids, energia... i de què parlem mentre hi ha aquestes coses per resoldre? Una illa amb aquests problemes com pot parlar de sistema quaternari?

Marimon: I si anam al camp de la cultura tampoc no s'ha resolt res. Continuen sense saber quina llengua tenim aquí. I endemés jo som més escèptic quant a la generació jove del PP, perquè hi ha drete dura entre els joves, pura i dura. Tan sols no s'ha resolt el tema de les relacions entre les Illes!

Manera: Jo parl dels aspectes tècnics d'aquesta nova generació i no tant d'apreciació de la realitat. Jo m'he referit al canvi de model econòmic i social, i això òbviament haurà d'anar vinculat a altres consideracions. Però l'aposta pel sector quaternari i per l'Estatut fiscal no és una aposta de Cañellas, sinó de la Conselleria d'Economia.

ONA: El Pla estratègic es refereix al tema cultural...

Tarabini: Exacte, és tot tan contradictori!, perquè el llibre del Pla de competitivitat tothom el signaria, i altra cosa és que no tenguí res a veure amb la realitat. De tots maneres és positiu que hi hagi aquests documents, no vull esser negatiu. Quant a la nova generació de drete, no sé fins a quin punt serà

l'alternativa de Cañellas, tant de bo, i ho dic com a mallorquí, sigui així, tant de bo hi hagués una drete liderada per Jaume Matas i companyia!... encara que ideològicament no ho comparteixi.

Marimon: Un model sense túnel de Sóller.

Tarabini: És una drete més oberta, no sectària, culturalment en gran mesura procedeix de les universitats anglosaxones i això és un avantatge i un inconvenient, perquè no valoren els temes culturals però tampoc no tenen una postura tancada al seu respecte.

REPTES DE LA LEGISLATURA

ONA: Per recapitular, encara que ja n'hem parlat, quins seran les principals reptes i cavalls de batalla dels nostres governants els propers quatre anys?

Fins a quin punt aquests anys són decisius per determinar el camí que ha de seguir la nostra autonomia al segle XXI?

Puig: Per a mi els reptes per a la societat balear de cara al segle XXI són els reptes que té gairebé tot el món i que no són tan sols l'atur, sinó també el mercat laboral, per exemple. Tant pel que fa a la Unió Europea o a la nova àrea del Pacífic, no hi ha més secret que competir i competir. Això vol dir millorar el "know how", tecnificar-se, obrir els ulls i no badar. Des de la perspectiva d'una societat de coneixement, les Illes Balears han de fer molta feina.

Manera: Puig no pot matisar perquè no hi és i no sé fins a quin punt volia dir el que jo he entès. Però en tot cas no estic d'acord amb una major flexibilització del mercat laboral. El sector turístic no pot flexibilitzar-se més ja ho és molt, hi ha anàlisis fetes.

Tarabini: Això és una animalada, nosaltres no podem competir amb el Pacífic, amb mà d'obra barata. Això no crea "know how", i és un plantejament de tercer món. La nostra indústria és de serveis, el nostre repte ha d'esser qualitatiu.

Manera: Jo vull insistir en el tema de recursos, que hem de resoldre, no hi ha evolució possible si no solucionam aquests temes. Aquest és el repte dels propers anys, des d'un punt de vista econòmic el repte és mediambiental i culturalment s'han de recuperar les senyes d'identitat i la llengua. L'opacitat del senyor Rotger no és possible, no vol entendre el que passa.

Marimon: Anam de mal en pitjor. Hi ha una drete intel·ligent feta per tecnòcrates... però, no resolen els problemes fonamentals que tenim plantejats.

Tarabini: Correcte.

Manera. Tecnòcrates és la paraula justa.

Tarabini: Però endemés dels tecnòcrates que suposarien una drete intel·ligent, hi ha una postura ideològica: cultura, llengua, etc. que no avança. Aquesta és l'anàlisi i la contradicció de la drete que haurà d'esclatar i ben aviat. Perquè a l'esquerra estam tots d'acord, com aquí s'ha demostrat, però llavors no feim res en comú.

Marimon: I ara s'ha vist quan hi ha unes eleccions municipals com som incapaços d'establir una estratègia i fins i tots presentem candidats "repetits", no hi ha manera de fer fronts comuns.

L'eficàcia crea riquesa

Entrevista a Josep Llorenç Mulet

per Antoni Rosselló

Des de la vice-presidència executiva de la cadena Empreses Barceló, Josep Llorenç Mulet analitza els resultats electorals del 28-M en clau empresarial i arriba a la conclusió que més cal valorar de forma positiva les actituds i els comportaments que la simple adscripció política de les persones que accedeixen als més alts càrrecs de la gestió pública. Per això, Mulet defensa l'eficàcia com a fórmula idònia per crear riquesa, elevat aquest concepte per damunt de qualsevol altra consideració personal o professional.

L'alt executiu no s'emmiralla amb els grans dogmes polítics, però sosté l'afirmació popular que l'experiència és un grau, per la qual cosa atorga als equips humans que en gaudeixen una major capacitat per gestionar els afers públics. En el terreny purament econòmic, Mulet s'alinea al liberalisme clàssic que propugna la preponderància del sector privat i considera que els empresaris de l'hosteleria mallorquina han d'estendre les seves activitats a altres destinacions turístiques per tal d'enfortir les seves empreses a l'Illa i per obtenir-ne una rendabilitat adequada.

-Quina és la seva valoració dels resultats electorals del 28-M?

-Als empresaris ens correspon fer valoracions en funció dels resultats pràctics, i aquests depenen fonamentalment de les actituds de les persones que exerceixen càrrecs públics, de quina és la predisposició individual de cada persona, de la seva actitud per resoldre problemes, del seu ànim

constructiu, que la seva actitud contempli aspectes tan importants com estar a prop de la realitat, de quin és el seu comportament en relació als aspectes d'austeritat econòmica, és a dir, d'una utilització correcta de la despesa pública. Per tant, els resultats electorals depenen més de les actituds personals davant els problemes que d'altres qüestions.

-Darrerament el Govern es troba immers en una situació no gaire positiva com a conseqüència dels escàndols relacionats amb el suposat cobrament de comissions il·legals. Creu que un Govern debilitat per aquests afers pot afrontar amb garanties els principals reptes socio-econòmics de les Illes?

-Esper que sí, perquè crec que té l'experiència necessària, que per a mi és un grau. Per això, el més perillós de tot és la inexperiència, les etapes d'aprenentatge de les persones, tant dins el món públic com dins el privat, però sobretot en l'esfera pública, perquè des d'aquí s'administren recursos quantiosos que són de tots. Siguin d'un signe o d'un altre, els gestors dels recursos públics sempre han passat períodes delicats perquè de vegades hi ha hagut una administració inadequada per manca d'experiència i per falta de connexió amb la realitat.

-L'experiència, per tant, és la mare de la ciència...

-De la manca d'experiència en tenim molts d'exemples del passat, d'homes públics de tot signe polític i de tots els nivells d'administració (local, autonòmica i central). El fet que hi

hagi una pràctica, una experiència, un camí ja fet, i que hi hagi hagut una crítica assumida a diferents graus, crec que forneix aquest bagatge d'experiència que permet encertar més a qui la posseeix.

-El Govern és, per definició, d'ideologia liberal, però la pràctica política ens ha demostrat que en molts de casos és excessivament intervencionista. Per il·lustrar aquesta afirmació sols basta retreure els

Nascut a Palma l'any 46, Josep Llorenç Mulet Sans es llicencià en Ciències Econòmiques per la Universitat de Barcelona. La seva activitat professional començà a la mateixa universitat i més endavant fou professor-fundador de la facultat de Dret de Palma. També col·laborà en la fundació de l'Escola de Ciències Empresarial de Palma en qualitat d'encarregat de la càtedra de Teoria Econòmica. L'any 70 ingressà a Empreses Barceló com a director de l'àrea hotelera i anà ascendint fins a convertir-se, ara fa devers set anys, en vice-president executiu de la cadena. Josep Llorenç Mulet accedí a una empresa de dimensió balear -sols tenia establiments hotelers a Mallorca, Menorca i Eivissa- i amb treball i dedicació constants ha contribuït a la seva expansió.

exemples de la Cooperativa Agrícola Poblara, Agama... Li sembla coherent aquest tipus d'actuació governamental?

-No en tenc informació suficient, ni sé què hi ha darrere els exemples que em comenta, però, de forma general, la política del Govern em sembla bastant liberal i que si no ho és ho hauria d'esser. Pensi que un dels problemes que pateix l'economia del conjunt de l'Estat és l'excessiva concentració de recursos econòmics en mans de les administracions. Crec que després d'una determinada etapa en què s'han de resoldre problemes infraestructurals, per exemple, que hi hagi un control estricte de bona part dels recursos públics per part de les administracions, però un cop superats aquests problemes cal retornar a un altre estadi on la major part dels recursos siguin destinats a la iniciativa privada.

-És evident que els resultats electorals autonòmics demostren que hi ha una certa prevenció de la societat mallorquina cap a l'alternància política al Consolat de la Mar. Comparteix aquesta idea? Creu que existeix aquesta prevenció a què al·ludia abans?

-No som conscient que existeixi aquesta prevenció. Crec que en l'etapa inicial de la transició cap a la democràcia l'empresariat podria haver tengut una actitud de prejudici sobre el comportament futur de determinades forces polítiques, però crec també que la pròpia experiència dels empresaris i el contacte quotidià amb els òrgans de poder els ha portat a la conclusió que allò vertaderament fonamental són els resultats pràctics, les actituds i els comportaments de les persones, i l'eficàcia, i tot això és molt més important que la ideologia.

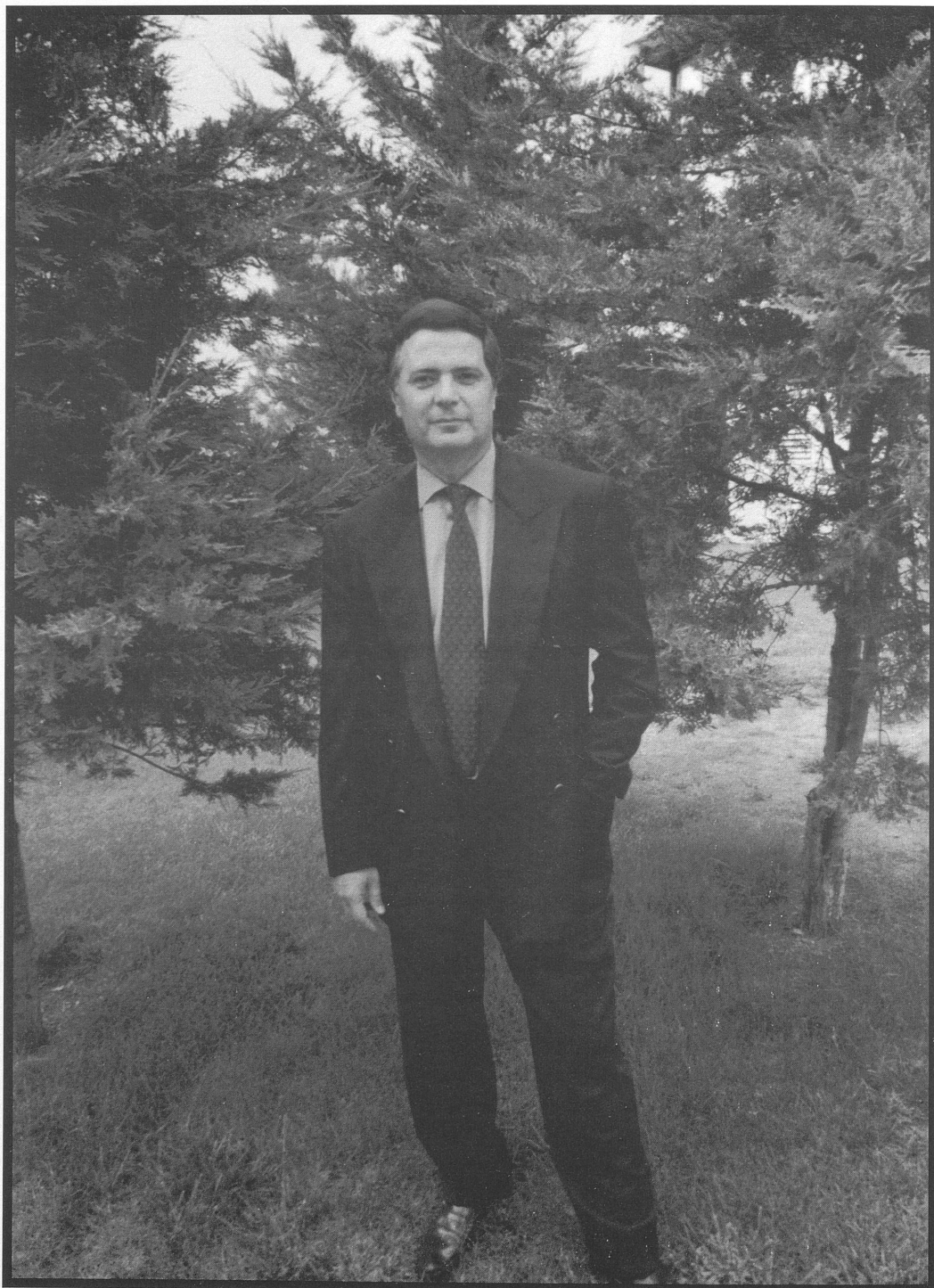
-L'empresariat, per tant, allò que cerca en primer terme és l'eficàcia i conèixer bé quines són les regles del joc en què ha de desenvolupar la seva feina.

-Així és, entre d'altres motius perquè ens trobam dins el context europeu i això condiciona molt, ja que se'ns marquen unes pautes determinades pel fet d'inserir-nos en un sistema econòmic mediatitzat, interrelacionat a escala europea i mundial. L'home d'empresa el que necessita és tenir uns interlocutors vàlids, que parlin un llenguatge pràctic i que s'enfrontin als problemes per

trobar-ne les solucions més adequades. Avui en dia l'empresari s'ha convençut que allò que és fonamental és trobar persones - d'una o altra ideologia- que tinguin actituds i comportaments personals adequats davant les dificultats, que siguin prou oberts i eficaços per resoldre totes les qüestions pendents.

-Aquest recel que existeix a segons quins llocs sobre l'ascens al poder d'una alternativa al govern actual es converteix en col·laboració als municipis on sempre ha governat l'esquerra. No creu que als empresaris d'aquestes zones no els ha anat malament?

-Els processos d'adaptació, con tots sabem, sempre són cosa de dos, perquè en un procés d'aquests que sols intervé una part no

és adaptació, sinó imposició. Això que em comenta, és un fet del qual no tenc prou informació per opinar amb coneixement de causa, el que fa és confirmar el que deia abans. En aquells municipis on hi ha hagut una gestió pública eficaç i en connexió amb les forces vives, els empresaris i els altres segments de la societat han demostrat la seva actitud positiva cap a l'òrgan de govern respectiu, independentment del seu signe polític.

-De tota manera, no creu que la tempesta política que afecta el govern Cañellas pot ser un obstacle més a l'hora de dissenyar un conjunt d'idees renovadores i solucions efectives?

Potser, però el que cal pensar és que allò realment fonamental és arribar a tenir unes administracions on els equips tècnics que resolen els problemes siguin gent especialitzada, persones neutrals, de forma que els canvis polítics que es vagin produint sols afectin les cúpules dels partits o organitzacions, però que la resolució de les qüestions del dia a dia estigui en mans d'homes experts. Per tant, les tempestes polítiques que puguin presentar-se en un moment determinat no han de tenir la més mínima incidència en la presa diària de decisions per al funcionament quotidià d'allò que s'anomena la maquinària administrativa. Quan una administració funciona de veritat és quan compleix aquests objectius, perquè aquesta és la resposta que el sector empresarial reclama de les administracions públiques.

POOT

-Després de prop de deu anys de parlar-ne pareix que el Pla d'ordenació de l'oferta turística (POOT) és en fase d'aprovació final. Durant la seva tramitació ha sofert nombroses modificacions que l'han descafeïnat. Quina n'és la seva opinió?

-Evidentment no el podem veure com un document idoni o ideal, ja que la seva redacció final potser sigui reflex d'un enfrontament d'interessos no plenament coincidents dels propis sectors empresarials. Però cal convèncer-nos que el nostre desenvolupament econòmic ha arribat a un moment tal com hem parlat abans -que des del punt de vista de la construcció de l'oferta hotelera hem arribat a un nivell en què construir més places no és una activitat empresarial rendible i ja no entro en altres consideracions de si la nostra infraestructura o el medi natural poden sostenir un creixement superior, que això són temes ja estudiats per especialistes. El que importa és que l'augment de l'oferta hotelera no ha estat rendible als darrers anys i possiblement no ho serà des d'ara.

-On és, per tant, la rendibilitat de les empreses turístiques?

-L'empresari turístic s'ha de convèncer que per tal d'enfortir les inversions d'aquí i les dels altres llocs de l'Estat cal fer-les a Amèrica, Àsia, etcètera, llocs on podem exportar la nostra tecnologia punta, on podem ser autèntics pioners i aconseguir rendibilitats importants per tal d'animar l'activitat de la resta dels sectors econòmics de l'Illa que giren al voltant del turisme.

-L'economia de les Illes cresqué un 7,2 per cent el passat any. No creu que convendria créixer a un ritme inferior?

-Això depèn de les conseqüències pràctiques que implica el creixement, perquè si aquest aporta una situació de millora del

benestar, una reducció de l'atur i no causa problemes ni traumes als sistemes d'infraestructures, és a dir, si no causa una erosió a la infraestructura paisatgística, el creixement és positiu. La taxa en si no vol dir res. El que convé vigilar són les conseqüències que pot tenir un determinat creixement.

-Però, tenint en compte que no fa molts d'anys teníem creixements negatius, no seria bo créixer a ritmes més sostinguts?

-Segurament és millor un creixement sostingut. Potser caldria renunciar a un creixement tan accentuat en benefici de taxes més moderades, però el que passa és que l'economia és cíclica i el sector turístic està també afectat per determinats factors externs com la competència i el grau de desenvolupament d'altres països, que en un moment determinat poden tenir un creixement que pot erosionar part de la demanda cap al nostre país; o bé per factors interns, com és el fet de tenir durant uns anys la moneda pròpia sobrevalorada, la qual cosa deteriora la nostra capacitat de competir, etcètera. Per tant, seria convenient i desitjable disposar d'unes taxes de creixement no tan accentuades, més sostingudes, però això normalment no està dins les capacitats de maniobra dels empresaris o d'altres persones que intervenen en l'activitat econòmica, perquè moltes vegades aquestes puntes són provocades per agents exteriors.

MODEL DE CREIXEMENT

-Creu que serà possible mantenir a les Illes el model de creixement turístic basat en la suma constant de noves places d'allotjament?

-El nostre model està bàsicament sustentat en el sector turístic i per a mi és un model vàlid i totalment competitiu i, a més, té futur. Ara bé, podem continuar creixent? Des d'un punt de vista de la rendibilitat econòmica -que és el patró amb què els empresaris han de mesurar les coses- he de dir que construir hotels en aquest moment no és rendible, i no sols ara, sinó tampoc per als edificats fa set o vuit anys, perquè les circumstàncies del mercat no deixen obtenir rendibilitats a les inversions. Si l'objectiu empresarial és treure rendiment a una inversió feta a llarg termini en el sector de l'allotjament, aquesta és una decisió equivocada.

-Aquest model, però, es podrà aguantar molt de temps?

-El model és perfectament viable perquè és el que tenim. Però si el creixement sols es basa en l'increment del nombre de places serà insostenible des del punt de vista de rendibilitat econòmica, ja que qui inverteix en nous hotels té poques expectatives d'obtenir un compte de resultats mitjanament bo.

-La diversificació econòmica sempre ha aparegut com a alternativa al monocultiu turístic, però és viable?

-Es poden fer altres coses, però minoritàries des del punt de vista econòmic. Aquest és un debat originat fa trenta anys -jo n'he sentit parlar sempre- i si s'ha mantengut tant de temps i hi ha hagut persones que han aportat arguments de pes per produir un procés de diversificació sense dur-se a la pràctica demostra que qualque cosa ha fallat. Les experiències que s'han fet han resultat negatives. Això vol dir que el mercat, que en definitiva és el que comanda, no remunera amb bons resultats les inversions fetes en sectors diferents del turisme.

-Convé dedicar-nos de ple, per tant, al turisme...

-Nosaltres ens hem de dedicar a allò en què som competitiu i que té èxit als mercats internacionals, que faci competència a altres destinacions i que doni fruits en termes de rendabilitat. Això, després d'aquests anys d'experiències diversificadores, ha

contaminació, una gran facilitat de desplaçament per les Illes, una qualitat paisatgística molt bona, si tot això és així després de vint-i-cinc anys d'intents de diversificació, cal concloure que la pràctica demostra que hem de continuar amb el turisme com a activitat bàsica i essencial.

-En aquestes condicions, pot tenir èxit la implantació a les Illes d'empreses de tecnologia avançada?

-Sempre he contemplat aquests projectes com un objectiu lloable, però el que passa és que crec que els resultats que puguin oferir en termes absoluts seran molt petits en relació al conjunt de la balança econòmica. D'altra banda, el fet de la insularitat desterra moltes possibles iniciatives d'aquest tipus perquè, com sabem, el cost del transport, el propi cost interior de mà d'obra i el d'altres factors de producció descarten les Illes com a possible zona productora de béns, dels quals hauríem d'importar les matèries primeres i després exportar el producte final.

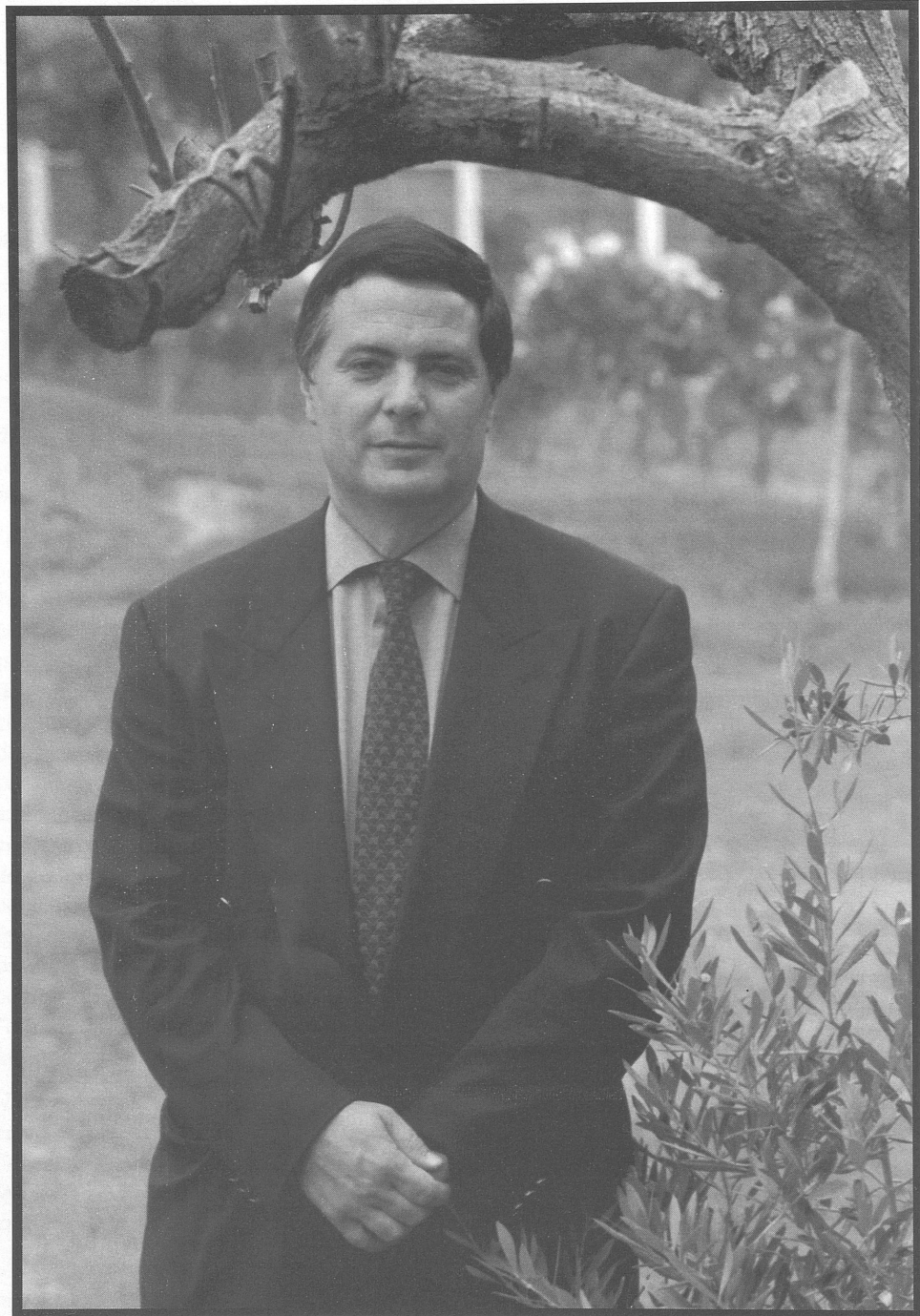
-És a dir, que vostè hi veu molt escasses possibilitats...

-Si tenim en compte que som unes illes molt ben situades respecte a Europa i la gran evolució que ha experimentat el sector de les comunicacions, potser seria factible que les centrals de decisió d'algunes gran empreses europees poguessin trobar-se a Mallorca per raons de comoditat, climàtiques, per facilitat de transports, etcètera. No obstant això, crec que l'activitat que aquestes empreses podrien generar seria molt minsa en comparació al conjunt de la balança econòmica.

-L'estacionalitat és un dels principals problemes estructurals de l'economia de les Illes?

-Aquest és un problema ocasionat pel clima, com tots sabem. Per moltes coses que fem -que és bo que les fem- serà molt difícil aconseguir que els turistes vinguin de forma massiva a l'hivern. El turista cerca climes benignes i per això se'n va a Canàries o al Carib quan per aquí fa un poc de fred. A més, tenim

l'economia basada en una activitat que es concentra fonamentalment en sis mesos de l'any, i en el cas de Menorca en menys temps, devers 4,5 mesos. L'estacionalitat, però, no és uniforme, sinó que ocasiona puntes durant aquests sis mesos, de forma que la màxima generació del flux econòmic s'origina en un màxim de tres mesos, la qual cosa ens obliga a disposar d'infraestructures per a aquests màxims que durant la resta de l'any no poden tenir un nivell d'activitat adequat.

resultat que sols ho aconsegueix el sector turístic amb el monocultiu. Els resultats són a la vista: som la regió espanyola amb més alta renda per habitant i estam entre les de major nivell de renda de la Unió Europea. Som la comunitat autònoma que més contribueix als ingressos de l'Estat, ja que el 1994 cada illenc hi contribuï amb 205.000 pessetes, quan hi ha regions que tenen una contribució negativa. Si a més a més el nostre nivell de benestar és alt, amb un baix nivell de

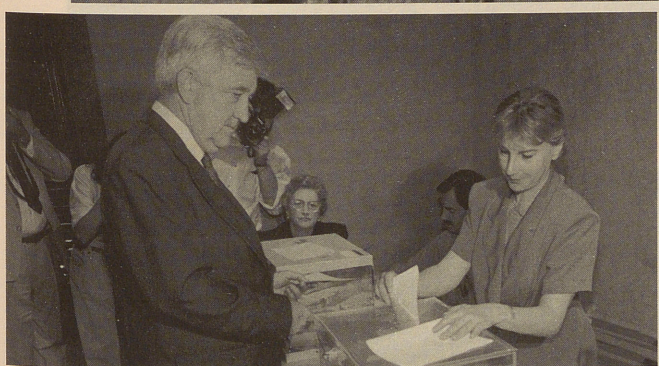
La Clau d'ONA

PER ENTENDRE EL PRESENT, PER OBRIR EL FUTUR

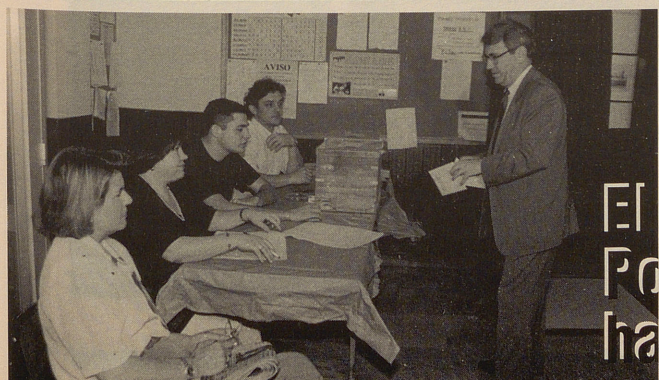
**El millor
hivern
turístic
de la
història**

(pàg. VII)

**La fosca del
túnel ha
envaït el
Parlament**

(pàg. V)

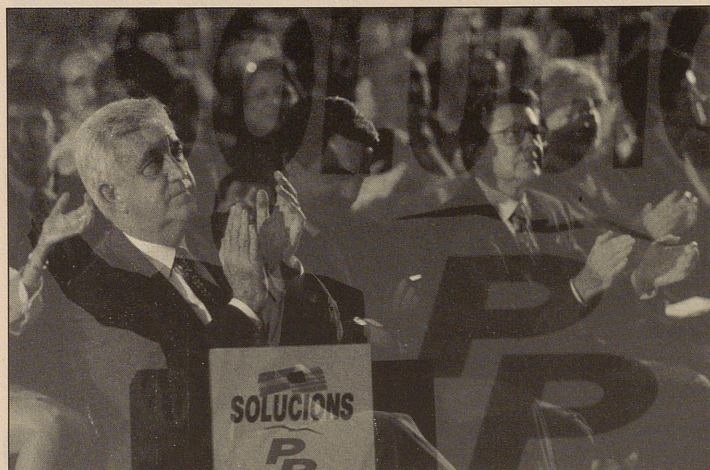

**El 28-M demostra que el Partit
Popular té sostre i que el PSOE
ha tocat fons** (pàgs. II i III)

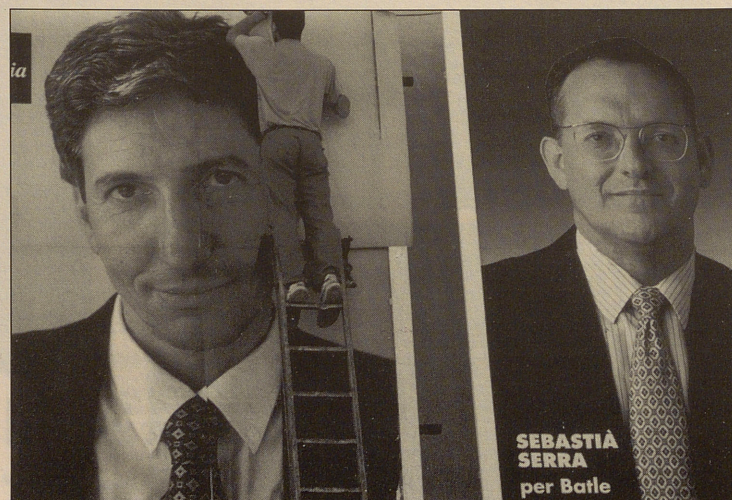
El 28-M demostra que el Partit Popular té sostre i que el PSOE ha tocat fons

El mapa electoral de les Illes Balears es manté pràcticament intacte pel que fa a la divisió entre la dreta i l'esquerra. El PP ha guanyat les eleccions, però és un triomf aigualit per la pèrdua de la majoria absoluta al Consell de Mallorca i per un retrocés, en plena onada conservadora, dels seus percentatges. El PSOE, mentrestant, registra els seus pitjors resultats, encara que conserva importants ajuntaments, com Calvià i Maó. El PSM dobla el nombre de votants, amb una quota de poder que mai no havia obtingut un partit nacionalista a Mallorca. Per la seva banda, UM i EU superen el cinc per cent i els Verds aconseguixen un escó per Eivissa.

Els partits polítics sempre acostumen fer lectures positives després d'unes eleccions, la qual cosa sorprèn molts de ciutadans que no entenen com es pot proclamar guanyador de les eleccions qui és molt enfora d'aconseguir una majoria per poder governar. Qualsevol petit avanç és un triomf i qualsevol retrocés té causes sociològiques que presumiblement el poden justificar. La dita de "qui no es consola és perquè no vol" cobra aquí la seva màxima vigència. I, això no obstant, contra aquest costum i allò que es desprèn dels resultats de les darreres autonòmiques i municipals les anàlisis dels dos partits majoritaris són de signe radicalment contrari a la tradició: cap no té motius per sentir-se satisfet. Des del Partit Popular, tot i haver aconseguit l'objectiu de tenir majoria absoluta en el Parlament, han trobat els resultats decepcionants i no només per la pèrdua d'aquesta majoria al Consell Insular de Mallorca sinó, sobretot, per no haver cobert les expectatives anunciades per les enquestes i a pesar que el PSOE toca fons i recull el pitjor resultat des de 1983.

Unes eleccions per a la història.

VERGER CRIDA A LA REFLEXIÓ DEL PP

El president del Consell Insular de Mallorca durant la passada legislatura, Joan Verger, va ser la primera veu crítica del PP que ha demanat públicament una reflexió als seus correligionaris i, de manera molt especial, a la direcció del partit conservador: "la pèrdua de la majoria absoluta del Consell ens obliga a una reflexió interna -va dir- per saber-ne les causes i obrar en conseqüència". El número dos del partit conservador no va ser més explícit però deixà entreveure que per primera vegada gent del partit pot qüestionar seriosament el lideratge de Gabriel Cañellas, que ha protagonitzat no només dotze anys d'autonomia sinó que, sobretot, ha estat el símbol d'un model de desenvolupament que ara és en entredit, no perquè no hagi estat efectiu des del punt de vista econòmic sinó perquè, fonamentat en l'anomenat "desenvolupisme", comença a presentar greus cruïres a la seva estructura. En aquest sentit, l'afer del "Móstoles", en plena campanya electoral, pot haver afectat la línia de flotació del vaixell conservador més enllà, fins i tot, de les presumptes implicacions de la cúpula popular en temes de corrupció.

UM SUPERA LA BARRERA

L'anàlisi feta pels crítics del PP és compartida per l'oposició, tant per Unió Mallorquina com pel conjunt de l'esquerra. Unió Mallorquina ha valorat molt positivament els seus resultats perquè a pesar de no haver superat les seves expectatives inicials, sí ha aconseguit una parcel·la de poder prou important i ha impedit que el Partit Popular sigui l'únic partit de centre-dreta. D'entrada UM aconseguí superar la barrera del cinc per cent que el PP havia establert en el Parlament balear amb el suport del trànsfuga Jaume Peralta i que, sembla evident, tenia l'únic objectiu de barrar el pas d'UM. Per contra ha sacrificat tot el prestigi polític de Jeroni Albertí per guanyar vots a Palma on, per quatre dècimes, no li varen bastar per poder ser regidor.

Les Illes Balears són un feu de centre-dreta, però a diferència del que ha passat a la resta d'Espanya on la dreta ha crescut aquí ha quedat estancada i, fins i tot, ha tingut pèrdues percentuals. Unió Mallorquina no ha desaparegut del mapa, com sí ha succeït en el cas dels "independents" pitiusos de Cosme Vidal, i és frontissa tant al CIM com a molts d'ajuntaments, la qual cosa li dóna prou poder institucional per dur a terme el seu particular trànsit del desert sense el risc de perdre-hi les forces. Unió Mallorquina es perfila així com un partit a tenir en compte per a la necessària recomposició del centre-dreta que ja des d'ara cerca un lideratge diferent al de Gabriel Cañellas, com ell mateix ja ha insinuat.

UNA ESQUERRA TRICÈFALA

És indiscutible que el PP ha guanyat i que seva és la responsabilitat de governar l'autonomia fins el 1999, però el fre que ha registrat el seu creixement, quan tots els vents li eren favorables, permet qualificar els resultats del 28-M com d'una ensopegada històrica, de la qual cosa se n'alegren, i molt!, al carrer Puresa de Palma, seu del PSIB-PSOE. No tenen motius per sentir-se contents, tot el contrari, però, paral·lelament a l'aturada del creixement conservador, els socialistes han registrat un descens

PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

PARTIT	1995			1991		
	VOTS	%	ESCONS	VOTS	%	ESCONS
PP	167.764	44,75	30	145.301	47,0(*)	31
PSOE	89.865	23,97	16	98.692	29,0	21
PSM	45.902	12,24	6	21.027	6,6(#)	5
IU	24.775	6,61	3	7.362	-,-	0
UM	19.928	5,32	2	-	-,-	-
VERDS	11.598	3,09	1	6.700	2,6	0
AIPF(*)	1.192	0,32	1	-	-,-	-
ERC	2.083	0,56	0	-	-,-	-
CB	1.593	0,42	0	-	-,-	-
ASI	1.424	0,38	0	-	-,-	0
FIEF	1.322	0,35	0	2.285	-,-	1
INME	983	0,27	0	-	-,-	-
FE JONS	436	0,12	0	-	-,-	-
PIE	371	0,10	0	-	-,-	-

(*)Pacte amb el PP

(*)PP-UM

(#)Amb Entesa de l'Esquerra de Menorca

menys traumàtic de l'esperat, tot i que ha estat el pitjor de tota la història autonòmica. Segons els seus dirigents, això no és cap consol, però sembla que han tocat fons, si comparam amb la caiguda registrada a altres comunitats, la qual cosa no lleva -segons les veus crítiques del partit- que s'hagi posat en evidència una greu manca de lideratge. En qualsevol cas el PSOE conserva un important poder municipal i la possibilitat, present o a més llarg termini, de poder encapçalar un govern de centre-esquerra al Consell Insular de Mallorca.

Tot i això, el fre que ha registrat el PP en el seu creixement no ha beneficiat quantitativament el PSOE. Si més no, aquest pic molts dels seus electors anteriors s'han decantat cap a Esquerra Unida o cap al Partit Socialista de Mallorca (o cap als Verds, que a Eivissa han aconseguit, per primera vegada, un diputat). De fet els únics partits que poden fer anàlisis positives, si no fos perquè el centre-dreta continua essent majoritari, són ells: Es-

querra Unida perquè ha triplicat els vots i, per tant, entra a les institucions amb força. I el PSM perquè ha materialment doblat els resultats i ha superat una barrera històrica per al nacionalisme mallorquí, la de superar amb escreix el deu per cent dels votants.

El nou mapa polític de les Illes Balears registrarà, per tant, una minva de poder percentual per part dels partits majoritaris mentre que els minoritaris -UM, PSM, EU i els Verds- incrementen de manera important la seva participació. Això no obstant, hi ha un fet que no pot passar desapercebut: mentre el Partit Popular acapara de manera molt majoritària el centre-dreta, a pesar de l'ombra que li pot fer UM a algunes institucions, el ventall de l'esquerra es troba més dividit. El PSOE ja no pot liderar en solitari les forces "de progrés" sinó que l'espai és ja tricèfal, la qual cosa exigirà estratègies conjuntes per poder articular una oposició d'esquerres eficaç durant la pròxima legislatura, sobretot si -com és previsible- s'avancen les eleccions generals i les guanya el Partit Popular.

ELECCIONS AUTONÒMIQUES PER POBLES

POBLACIÓ	PP	PSOE	PSM	UM	IU
Alaró	1.056	1.045	357	36	75
Alcúdia	1.837	1.286	480	488	215
Algaida	764	786	263	218	39
Andratx	1.629	1.068	328	347	192
Ariany	226	12	37	344	-
Artà	1.030	802	970	192	69
Banyalbufar	166	20	126	34	12
Binissaleu	1.333	1.152	419	196	35
Búger	210	90	95	252	5
Bunyola	1.325	356	548	72	112
Calvià	5.379	4.442	484	508	1.137
Campanet	661	200	556	38	19
Campos	2.573	377	672	450	24
Capdepera	1.275	1.204	372	231	205
Consell	784	282	266	28	18
Costitx	145	13	32	347	12
Deià	189	35	30	13	10
Escorca	179	9	49	8	3
Esporles	930	530	351	72	117
Estellencs	149	14	40	11	11
Felanitx	3.447	2.330	731	349	278
Fornalutx	172	38	94	9	10
Inca	4.995	3.288	1.161	825	443
Lloret	246	24	121	147	8
Lloseta	1.146	1.241	313	87	86
Llubí	551	43	477	185	10
Llucmajor	4.415	2.728	1.024	394	500
Manacor	5.527	2.234	2.852	423	463
Mancor	320	84	120	33	9
Maria de la Salut	519	421	161	100	9
Marratxí	2.991	1.927	905	423	533
Montuiri	803	220	498	12	10
Muro	2.208	411	298	1.053	32
Palma	63.014	33.398	14.470	6.442	14.071
Petra	822	94	680	290	16
Pollença	2.159	1.961	1.143	698	258
Porreres	1.327	339	458	602	33
Pobla(sa)	4.067	380	1.769	191	53
Puigpunyent	262	142	122	48	36
Sencelles	635	94	259	174	34
Sant Joan	775	44	231	149	8
Sant Llorenç	1.138	277	700	352	41
Santa Eugènia	318	25	141	157	18
Santa Margalida	1.904	801	221	678	62
Santa Maria	857	230	1.284	151	40
Santanyi	2.635	401	755	300	63
Selva	974	250	461	151	10
Ses Salines	590	223	93	318	12
Sineu	782	188	496	154	18
Sóller	1.869	1.139	1.263	753	192
Son Servera	1.680	831	460	103	199
Valldemossa	536	56	120	134	18
Vilafranca	575	31	821	21	3

Mallorca: un mapa polític dispers

Municipi	Batle	Municipi	Batle
Alaró: Francesc Rosselló (PSOE)		Llucmajor: Gaspar Oliver (PP)	
Alcúdia: Miquel Ramis (PP)		Manacor: Bartomeu Rosselló (PP)	
Algaida: Francesc Antich (PSOE)		Mancor de la Vall: Bernadi Coll (PP)	
Andratx: Margalida Moner (PP)		Maria de la Salut: Rafel Oliver (PSOE)	
Ariany: Antoni Pascual (UM)		Marratxí: Martí Serra (PSOE)	
Artà: Montserrat Santandreu (Ind.)		Montuiri: Joan Ramonell (PP)	
Banyalbufar: Antoni Mora (PSM)		Muro: Onofre Plomer (PP)	
Binissalem: Salvador Cànovas (PSOE)		Petra: Joan Font (PSM)	
Búger: Miquel Amengual (UM)		Pollença: Miquel Oliver (PSOE)	
Bunyola: Miquel Mateu (PP)		Porreres: Josep Roig (PP)	
Calvià: Margarita Nájera (PSOE)		Puigpunyent: Antoni Arbona (Ind.)	
Campanet: Francesc Aguiló (PSM)		Sa Pobla: Jaume Font (PP)	
Campos: Andreu Prohens (PP)		Sant Joan: Gabriel Mora (PP)	
Capdepera: Joan Pascual (UCAP)		Sant Llorenç: Miquel Puigros (Ind.)	
Consell: Joan Bibiloni (PP)		Santa Eugènia: Mateu Crespi (PSM)	
Costitx: Maria Antònia Munar (PSM)		Santa Margalida: Miquel Clífe (PSOE)	
Deià: Francesc Salas (PP)		Santa Maria: Mateu Morro (PSM)	
Escorca: Antoni Gómez (PP)		Santanyí: Cosme Adrover (PP)	
Esporles: Pere Trias (PSM)		Selva: Joan Rotger (PP)	
Estellencs: Bartomeu Pericàs (PP)		Sencelles: Guillem Ferrer (PP)	
Felanitx: Miquel Riera (PSOE)		Ses Salines: Antoni Caldentey (UM)	
Fornalutx: Jordi Arbona (PP)		Sineu: Andreu Matas (Ind.)	
Inca: Pere Rotger (PP)		Sóller: Isabel Alcover (UM)	
Lloret: Joan Jaume (PP)		Son Servera: Francesc Barrachina (PP)	
Lloseta: Miquel Pons (PSOE)		Valldemossa: Joan Muntaner (PP)	
Llubí: Margalida Miquel (UM)		Vilafranca: Joan Bauçà (PSM)	

UN MAPA MUNICIPAL DIVIDIT

Aquesta situació s'ha vist reflectida als ajuntaments on els resultats electorals fan necessaris, a la major part de municipis, pactes, com ho demostra el fet que deu ajuntaments de Mallorca, una cinquena part del total, no siguin governats per la llista més votada. Això no obstant, en el conjunt, la disposició de forces és molt representativa del balanç obtingut a nivell autonòmic: el Partit Popular té les batlies de 24 ajuntaments de Mallorca, el PSOE de 10, el PSM de 7, UM de 6 i les diferents candidatures independents d'altres 5 (Sant Llorenç, Puigpunyent, Capdepera, Artà i Sineu). A les altres Illes, el PP domina de manera pràcticament absoluta als municipis d'Eivissa (a Formentera el batle independent té el suport del PP), mentre que el mapa menorquí apareix dividit, el PSOE té les batlies de Maó, Alaior, Es Castell i Sant Lluís, els independents Ferreries i el PP les de Ciutadella, Es Migjorn i Es Mercadal.

UNIÓ MALLORQUINA

Unió Mallorca va tenir majoria absoluta a tres municipis del Pla, Búger, Costitx i Ariany, però els pactes li han donat altres tres governs municipals: Llubí, a pesar de tenir només una regidora, Ses Salines -on ha rebut els vots del PSOE per desbancar el PP- i, sobretot, Sóller, on un pacte amb el PSOE i el PSM dividirà la legislatura en tres parts amb un objectiu comú: ordenar territorialment la Vall per fer front a l'allau urbanístic que li vendrà amb l'obertura del túnel.

PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA

El Partit Socialista de Mallorca conserva les batlies de Santa Maria, Campanet i Vilafranca, a més de guanyar la de Banyalbufar i, mitjançant pactes, les d'Esporles, Petra i Santa Eugènia. Per contra ha perdut Llubí, on va ser la llista més votada, a pesar de la qual cosa el vots del Partit Popular donaren la batlia a l'única regidora d'UM.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

PARTIT	VOTS	%	ESCONS	1991%	ESCONS
PP	136.413	44,5	16	47,00(*)	19
PSOE	69.790	22,8	8	29,00	11
PSM	41.233	13,4	5	8,30	3
IU	19.807	6,4	2	-,-	-
UM	19.928	6,5	2	-,-	-
VERDS	9.360	3,0	0	-,-	-
ERC	1.577	0,5	0	-,-	-
CB	1.593	0,5	0	-,-	-
ASI	1.424	0,4	0	-,-	-
FE JONS	436	0,1	0	-,-	-

(*) PP-UM

CONSELL INSULAR DE EIVISSA-FORMENTERA

EIVISSA					
PARTIT	VOTS	%	ESCONS	1991%	ESCONS
PP	16.399	50,6	7	48,96	7
PSOE	9.071	28,0	4	32,00	4
VERS	2.238	6,9	1	-,-	-
IU	1.935	5,9	0	-,-	-
ENE	671	2,0	0	-,-	-
FIEF	1.322	4,0	0	-,-	-
ERC	278	0,8	0	-,-	-

FORMENTERA					
PARTIT	VOTS	%	ESCONS	1991%	ESCONS
AIPF(PP)	1.192	49,4	1	-,-	-
PSOE	1.065	44,1	0	43,0	1
UPF	-	-	0	-,-	-
IU	108	4,4	0	-,-	-

CONSELL INSULAR DE MENORCA

PARTIT	VOTS	%	ESCONS	1991%	ESCONS
PP	14.952	44,2	7	45,36	6
PSOE	9.939	29,3	4	33,50	5
PSM	4.008	11,8	1	13,44	2
IM	983	2,9	0	-,-	-
IU	2.925	8,6	1	-,-	-
ERC	228	0,6	0	-,-	-

PSIB-PSOE

Quan al PSOE, el seu màxim triomf ha estat conservar la batlia de Calvià, encara que per a això hagi necessitat el vot del regidor d'Esquerra Unida i, a Menorca, l'ajuntament de Maó. També ha conservat Pollença, Maria, Algaida, Marratxí -on compartirà govern amb els independents- Alaró, Lloseta, Binissalem, Felanitx (recupera així una batlia que li llevaren els trànsfuges a la meitat de la legislatura passada) i Santa Margalida, en aquest cas gràcies a un pacte amb UM i una candidatura independent de Can Picafort. En canvi, el vot d'UM li ha pres, contra tot pronòstic, la candidatura d'Alcúdia i també ha perdut Inca (els independents han canviat de bàndol per als pròxims quatre anys), i els importants municipis turístics de Son Servera i Capdepera.

PARTIT POPULAR

Quant al PP, que governarà a la resta d'ajuntaments de Mallorca, ha augmentat, a pesar de tot, el nombre de batlies. A Menorca comparteix el poder municipal amb els socialistes, però a Eivissa és absolutament majoritari. A Mallorca conserva, entre d'altres, Palma, Manacor -gràcies al suport de Convergència Balear- Llucmajor, Campos, Santanyí, Muro i recupera Inca i Alcúdia, però no ha aconseguit un dels seus objectius: Calvià, ni tampoc Sóller on, com ja hem dit, l'oposició ha fet un bloc per evitar-ho. A Palma, Joan Fageda ja ha iniciat el seu segon mandat de batle: té la majoria absoluta, però un percentatge inferior de vots i menys regidors. En canvi, al davant té una oposició més complexa. No hi ha entrat Unió Mallorca, però sí Esquerra Unida, mentre que el PSOE conserva vuit regidors i el PSM n'augmenta un. El Partit Popular, que havia apostat per afavorir la creació d'un moviment veïnal paral·lel a la Federació d'Associacions de Veïns es troba ara amb una oposició marcada, justament, per regidors formats des de les associacions ■

La fosca del túnel ha envaït el Parlament

La crònica política està farcida cada pic més per escàndols de corrupció. Les Illes Balears no se n'han mantengut al marge. El túnel del Sóller i les presumptes comissions il·legals han projectat una greu incògnita que cal aclarir com més aviat millor. El debat d'investidura del president Cañellas va ser protagonitzat per les acusacions unànimes de l'oposició que exigien que el PP, guanyador de les eleccions, presentàs un altre candidat. Gabriel Cañellas té la majoria absoluta del Parlament, però a pesar d'això haurà de fer front durant aquesta legislatura a una greu crisi de credibilitat.

Sala de plens durant la investidura

S.V.

Era inevitable: la fosca que hi ha darrera l'escàndol del túnel de Sóller es projectà sobre el Parlament balear al debat d'investidura i, d'entrada, apagà els llums de la legislatura quan sols no havia començat. Ja no hi ha debat possible sobre programes polítics sinó creuament d'acusacions i, sobretot, denúncies sobre finançament il·legal de partits que desemboquen a clientelismes i favoritismes. Era el debat d'investidura, per quarta vegada consecutiva, de Gabriel Cañellas a qui el principal grup de l'oposició, el PSOE, ja li negà el títol de Molt Honorable que protocolàriament li correspon. I el pitjor és que aquesta situació es pot perllongar fins que els tribunals de Justícia dictin sentència o, si més no, fins que algú -que inevitablement ha de ser el president balear del PP- no es responsabilitzi políticament de l'afer de les comissions que presumptament rebé el seu partit i alguns alts càrrecs del seu govern. No sembla que ho faci,

almenys per pròpia voluntat, com ho demostra la seva invocació als resultats de les urnes, que li han proporcionat la majoria absoluta del Parlament, com a prova de la seva honestedat ("el poble ha dit que som honests").

I aquesta fosca impedí un debat mínimament seriós o profund sobre el programa polític que presentava el candidat i que, teòricament, ha de ser l'espina dorsal del Govern balear fins a 1999. La persona del president Cañellas i no el programa sentenciaren el resultat de la investidura. El president només rebé el suport del seu propi grup (31 diputats) mentre que la resta, els altres 28, votaren unànimement en contra després de demanar que el PP presentàs un altre candidat "fora de tota sospita". Va ser un dels debats més agres i més durs dels que ha viscut el legislatiu balear al llarg del seu dotze anys d'història a pesar que Cañellas havia iniciat la seva primera intervenció traçant un imaginari i impossible pont cap a l'oposició, sobretot cap a una Unió Mallorquina que, superada la barrera del cinc per cent imposada pel PP, ha esdevingut la frontissa del Consell de Mallorca.

L'OPOSICIÓ EXIGEIX UN ALTRE CANDIDAT

Cap dels grups de l'oposició no estava disposat a escoltar raons. L'ambient polític ja era prou escalfat des de dies abans, quan el jutge Barceló aixecà el secret del sumari on hi ha l'informe policial que implica alts càrrecs del Govern i del PP en una trama de comissions il·legals, la qual cosa va fer que Esquerra Unida es querellàs contra el Govern per presumpta prevaricació en l'adjudicació de les obres del túnel. Els mateixos arguments que entren els conservadors a Madrid varen ser emprats, ara, a la sala de les Cariàtides de l'antic "Círculo Mallorquín" contra el Partit Popular. El president Cañellas, que dies abans havia dit que aquesta seria probablement la seva darrera legislatura i que, fins i tot, hi podia haver una altra investidura abans que no finalitzi, va haver de sentir de tot: l'acusaren de corrupte i, amb un nerviosisme que no li és habitual, va contestar que al capdavant els electors se l'estimaven més a ell que no a cap altre candidat, encara que "els enganàs". Les respostes foren immediates: Josep Ramon Balanzart (Els Verds) l'acusa de defensar els seus interessos familiars a Ses Salines d'Eivissa, Maria Antònia Munar (UM) qualificà el seu comportament polític de groller, Eberhard Grosske (EU) parlà de "cantabrianització", Pere Sampol (PSM) anà més enfora i afirmà que les Illes Balears s'estaven "sicilialitzant" i, finalment, Francesc Triay (PSOE) comparà el candidat popular a un Tartuf que estafa les persones de bona fe i que, endemés, "ha ingerit una sobredosi de decrepituds morals".

Això no obstant, al marge del titulars de premsa amb les quals les hemeroteques recordaran aquest debat, Gabriel Cañellas volgué presentar un programa de govern capaç de suscitar consensos que fossin prou amples des de la perspectiva d'un projecte "centrista" i, fins i tot, d'un "regionalisme" o d'un "nacionalisme moderat". Afirmà que les Balears eren la comunitat autònoma més europea d'Espanya i que així ho demostraven tots els indicadors econòmics i socials però que, a pesar d'això, era cert que en el passat s'havien comès molts d'errors, sobretot el medi ambient, que havien donat lloc a allò que pejorativament en deien "balearització" i que calia remeiar-los. Per això insistí en una demanda de més competències autonòmiques "no per tenir més poder, sinó per donar als ciutadans una major qualitat de vida".

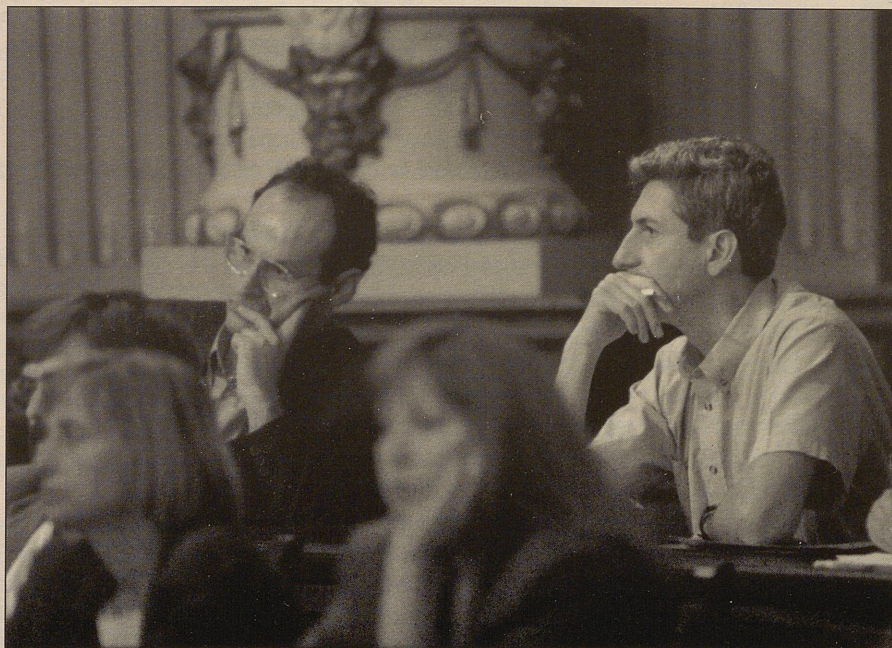

*Verger i Cañellas,
rostres de la
preocupació.*

LES DIRECTRIUS TERRITORIALS, AQUESTA LEGISLATURA

El programa del govern per a aquesta legislatura inclou la redacció de les directrius territorials que l'oposició reclama des de fa dotze anys i una política més activa de medi ambient que no només es limiti a les depuradores sinó que creï més parcs naturals i que gestioni l'entorn. Cañellas va parlar d'eco-desenvolupament o de desenvolupament sostenible, però també de més i millors infraestructures en carreteres, d'atenció social i, sobretot d'una política econòmica, que fonamentada en un turisme de major qualitat, promogui la diversificació tant pel que fa al manteniment dels sectors productius tradicionals com a la innovació tecnològica. Finalment, el president es mostra partidari d'una normalització lingüística decidida i efectiva "però que no

*Balanzart i
Grosske,
novinguts al
Parlament*

provoqui enfrontaments". Cañellas arrodoní el seu discurs demanant un suport impossible: "que mai les diferències polítiques, que són habituals i lògiques, no frenin el creixement continu de l'arbre de la vida d'aquesta comunitat i que no arrabassin les flors i les esperances".

Gabriel Cañellas ha admès -aquest pic sense embulls- que el model de desenvolupament de les Illes Balears precisa d'una reconversió, però afegí que durant quatre anys ja s'havien presentat els fonaments d'aquests canvis i que ara cal aplicar-los (des del Pla d'ordenament de l'oferta turística fins a l'ambició projecte de convertir les Illes en un megaparc telemàtic). És, sens dubte, una reconversió que requereix moltes matisacions. El diputat verd, Balanzart, s'oferí a dialogar amb el Govern sobre aquestes qüestions si bé creia que el PP només volia aplicar una "cosmètica ecològica". El portaveu nacionalista, Pere Sampol, demanà quin era el model de desenvolupament que cercaven els populars, perquè si bé els alts índexs del PIB manejats pel president són certs també ho és -va dir- que ben bé es poden correspondre amb el model de Hong Kong que és molt lluny d'oferir una qualitat de vida digna per a la major part de la població.

UN DIÀLEG IMPOSSIBLE ARA PER ARA

A pesar de les grans diferències, tots, des d'UM fins al PSOE, manifestaren que hi podia haver punts de coincidència o, si més no, propostes de diàleg, que eren molt importants per als difícils anys que esperen fins al final de segle, però que la qüestió era una manca de credibilitat en la persona. Segons el socialista Francesc Triay el "consens requereix un candidat amb una biografia neta". D'altra banda insistí a qualificar la proposta de règim fiscal especial d'enganyosa i digué que, endemés, ja s'havia desinflat ("el règim fiscal ha caigut a l'anorèxia") quan sembla que el PP s'acosta al govern central. "Vostè, senyor Cañellas parla d'eco-desenvolupament -digué- quan sap molt bé que vostè ha propiciat un creixement insostenible". L'oposició, en termes generals, sentencià que els resultats electorals que han donat la majoria absoluta del Parlament al Partit Popular són conseqüència d'una implacable màquina electoral, de la qual l'afer del túnel de Sóller no en seria aliè, però que en canvi ha tengut, fins ara, un escàs poder de convicció social, és a dir, de lideratge per fomentar el canvi de model que ara predica.

El president Cañellas, per contra, se sent legitimat per les urnes i ha reiterat, després de jurar el seu càrrec i nomenar el nou govern, que és un govern continuïsta del canvi generacional que ja inicià fa dos anys a la seva darrera remodelació de l'executiu. També assegurà que prendrà totes les decisions oportunes per garantir un futur de prosperitat per a tots els habitants d'aquestes illes. Volem -havia dit durant la investidura- una societat sense "balearització", però sense caure en la utopia, perquè una situació heretada de fa trenta anys, i no només del dotze darrers, no es pot corregir de cop sinó a poc a poc per evitar que les conseqüències econòmiques i socials, les fallides i les pèrdues de llocs de feina, siguin més greus que allò que es pretén corregir ■

El turisme ha registrat el millor hivern de la història

Els quatre primers mesos de 1995 aconseguiren superar la barrera del milió de turistes, amb un increment del 14 per cent en relació a l'any anterior. Enguany és possible parlar, per primera vegada, d'un "boom" de turisme d'hivern.

ONA

Ningú no creu que sigui possible evitar l'estacionalitat del turisme a les Illes Balears, però des d'enguany ja ningú no discutirà que un determinat tipus de turisme permet ocupar una part important de les places hoteleres. De fet aquest hivern ha estat el millor de la història amb un increment de visitants del catorze per cent, la qual cosa fa que es pugui parlar d'un autèntic "boom". Durant els quatre primers mesos, de gener a abril, han passat pels aeroports de la comunitat autònoma més d'un milió cent mil turistes, dels quals cinc-cents mil eren alemanys i dos-cent mil britànics. Només en el mes d'abril -la qual cosa significa haver iniciat la temporada alta un mes abans del que fins ara era habitual- s'han produït augments del trenta per cent en relació a l'any anterior, que en el cas dels alemanys arriba a l'impressionant percentatge del 47 per cent.

El sector turístic està satisfet i, també, els majoristes de viatges que, d'aquesta manera, veuen ampliar les seves possibilitats de negoci. Un increment de 245.000 alemanys a l'abril és, en opinió dels responsables de TUI i Neckerman un fenomen nou que es deu, en part, als preus de temporada baixa però, sobretot, a la millora de l'entorn de les zones turístiques. Això fa que les inversions en embelliment i en modernització guanyin credibilitat. Enguany, TUI ha dut a Mallorca més de vuitanta mil turismes en els mesos d'hivern i Neckerman altres 72.000, unes xifres que eren impensables fa un lustre.

L'EMBELLIMENT I LA MODERNITZACIÓ SÓN RENDIBLES

Tant la platja de Palma, com Peguera i Cala Millor, que tradicionalment són les zones amb major oferta d'hivern, han

registrat, fins i tot, qualche cas de sobre-ocupació. El millor equipament hotel·ler, les remodelacions urbanístiques i una oferta d'oci especialment dissenyada per al turisme de temporada baixa han generat el miracle, encara que, en opinió de la patronal d'hoteleria de la Conselleria de Turisme, no s'hagi de cantar victòria abans d'hora. Encara hi ha molt a fer, entre altres coses desenvolupar el POOT. Però segons Joan Flaquer els bons resultats d'aquests hivern i les perspectives del que ve "són importants perquè demostren que els majoristes de viatges confien en el producte turístic de les Balears i que ja és possible pensar a mantenir oberts els hotels durant set o vuit mesos"

AMPLIAR LA TEMPORADA PRODUEIX BENEFICIS SOCIALS

A poc a poc, per tant, se supera l'estacionalitat, encara que ja se sap que no és possible amb les fórmules tradicionals de turisme de masses. La promoció turística que es fa des d'IBATUR i des d'altres instàncies oficials i privades ha canviat el seu missatge i permet donar a conèixer unes "Illes Diferents" que van més enllà del producte de "sol i platja", un producte que pot mantenir actiu tot l'any altres mercats competidors com és el Carib i, fins i tot, les Illes Canàries, però no, evidentment, les Balears. Però per vèncer l'estacionalitat no n'hi ha

prou amb promoció sinó que és imprescindible que els hotelers apostin progressivament per allargar la temporada. Potser els guanys no seran tan importants com els registrats a un negoci que només obre

Hivern: tercera edat i qualche cosa més.

TURISME D'HIVERN (GENER-ABRIL 1995)												
Milers d'arribades	MALLORCA Dif.95/94			EIVISSA-FORMEN. Dif.95/94			MENORCA Dif.95/94			BALEARS Dif.95/94		
Nacionalitat	Acum.	Milers	%	Acum.	Milers	%	Acum.	Milers	%	Acum.	Milers	%
Britànics	185,1	20,4	12,4	19,9	6,5	48,5	14,3	0,6	4,4	219,3	27,5	14,3
Alemanys	478,2	80,7	20,3	11,7	3,8	48,1	0,9	0,7	350,0	490,8	85,2	21,0
Francesos	48,3	-4,0	-7,6	5,7	1,1	23,9	-	-	-	54,0	-2,9	-5,1
Italians	18,1	-0,6	-3,2	1,1	0,9	450,0	0,2	-	-	19,4	0,3	1,6
Suïssos	35,9	6,2	20,9	0,5	0,5	100,0	-	-	-	36,4	6,7	22,6
Holandesos	7,6	2,7	55,1	2,0	0,8	66,7	0,2	0,1	100,0	9,8	3,6	58,1
Belgues	13,7	2,1	18,1	1,0	0,9	900,0	-	-	-	14,7	3,0	25,6
Suecs	11,2	-0,8	-6,7	-	-	-	-	-	-	11,2	-0,8	-6,7
Austriacs	9,3	2,3	32,9	-	-	-	-	-	-	9,3	2,3	32,9
Irlandesos	3,8	2,3	153,3	-	-	-	-	-	-	3,8	2,3	153,3
Danesos	10,5	0,6	6,1	-	-	-	-	-	-	10,5	0,6	6,1
Noruecs	4,3	1,9	79,2	-	-	-	-	-	-	4,3	1,9	79,2
Luxemburguès	8,4	0,5	6,3	-	-	-	-	-	-	8,4	0,5	6,3
Finlandesos	1,4	0,2	14,3	-	-	-	-	-	-	1,4	0,2	16,7
Altres	9,7	3,8	64,4	0,1	0,1	100,0	0,2	0,2	100,0	10,0	4,1	69,5
Estrangers(ii)	845,5	118,3	16,3	42,0	14,6	53,3	15,8	1,6	11,3	903,3	134,5	17,5
Espanyols	176,2	-1,1	-0,6	33,0	3,0	10,0	16,7	0,8	5,0	225,9	2,7	1,2
TOTAL	1.021,7	117,2	13,0	75,0	17,6	30,7	32,5	2,4	8,0	1.129,2	137,2	13,8

IBATUR

durant tres o quatre mesos però és evident que els beneficis vendran per una major estabilitat dels llocs de feina i, en definitiva, per introduir nous incentius econòmics al mercat interior ■

El turisme d'hivern és una realitat cada vegada més important

A les Balears hi ha més feina que mai, però els contractes temporals creen inestabilitat

El primer trimestre de 1995 va registrar el major increment d'ocupació de tota la història de les Balears. En aquests moments vuit de cada deu persones en edat de fer feina tenen un lloc de treball, però a pesar d'això és perceptible un clima d'incertesa. La possibilitat de perdre la feina és la principal preocupació dels habitants de les Illes, segons una enquesta de la Direcció General del Medi Ambient que, això no obstant, mostra un alt grau de satisfacció de la població pel que fa a la qualitat de vida.

Molta feina, però poc estable.

ONA

La societat balear és contradictòria. Una prova més la tenim en el diagnòstic fet per GADESO mitjançant una enquesta encomanada per la Direcció General del Medi Ambient de la Conselleria d'Obres Públiques que, d'aquesta manera, inicia les tasques preliminars per al debat de les futures directrius territorials. Un 78 per cent de la població es mostra satisfeta per la qualitat de vida que ofereixen les Illes, però hi ha un fort temor de perdre els llocs de feina: la manca de confiança en el futur distorsiona els resultats que, de qualsevol manera, responen als paràmetres clàssics d'una societat desenvolupada on ja no preocupen tant les infraestructures bàsiques com la qualitat dels serveis, com és el cas de l'aigua potable.

21.000 NOUS LLOCS DE FEINA

Segons un informe de la Conselleria d'Economia, l'economia balear va generar 21.000 noves ocupacions només en el passat mes d'abril, la qual cosa significà un nou rècord històric ja que el nom-

bre de treballadors assalariats s'incrementà un 12'1 per cent, fins arribar a la xifra global de 195.000, i el d'autònoms un 2'5 per cent. En conjunt el número total de treballadors, tant per compte d'altri com propi, era a començament de la temporada alta de 274.142, sobre una població activa de 314.215 persones. Això fa que 87 de cada 100 persones en edat de fer feina tinguin un lloc de treball, el major percentatge de tota Espanya.

Aquestes xifres varen ser presentades pel conseller Matas com a demostratives d'una definitiva recuperació econòmica, perquè la creació de llocs de feina afecta no només els serveis sinó la construcció i, també, encara que en menor mesura, la indústria. A començament de l'estiu hi ha 40.000 persones aturades, un 13'9 menys que l'any passat. El sector de serveis ha superat, per primera vegada, les cent cinquanta mil ocupacions, amb 12.600 empleats a restauració, 30.000 a hotelaria i 20.000 al comerç minorista.

LA PRECARIETAT CREA INCERTESES

En general és una situació favorable, sobretot en relació a la mitjana estatal, però a pesar d'això els sindicats continuen lamentant-se de la precarietat dels llocs de feina. La situació és greu, segons el secretari general de CCOO, Manuel Cámara, perquè "si bé és cert que augmenta l'ocupació també creix el nombre de llocs de treball fixos que es destrueixen". De fet, a l'enquesta sobre la qualitat de vida abans esmentada un 28'69 per cent dels ciutadans de Mallorca que fan feina diuen tenir un contracte temporal, a Menorca el percentatge disminueix un cinc per cent, però a Eivissa s'incrementa fins arribar al 44'61 per cent. A més a més, la promoció professional sembla estancada: el cinquanta per cent dels treballadors mallorquins asseguren no tenir cap oportunitat per poder-se promocionar a les seves empreses.

EL CONSUM INTERN NO S'ANIMA

Aquesta situació preocupa no només els sindicats, sinó també algunes patronals i la Conselleria d'Economia. El president d'AFEDECO va manifestar el passat mes de juny que "la inestabilitat dels llocs de feina causada per la reforma social retarda la recuperació econòmica del comerç". Prudencio Vallejo, que recorda l'alta participació del comerç en el PIB balear, digué que

juntament amb la forta competència de les grans superfícies la manca de seguretat a la feina és, paradoxalment, la culpable de la ruïna de moltes petites empreses. Segons un informe de l'altra patronal del sector -PIMECO- en els darrers cinc anys han tancat més de dues mil botigues, la qual cosa ha significat la pèrdua del 17 per cent de les ocupacions que existien el 1991. El signant d'aquest estudi, l'assessor empresarial Antoni Montserrat, assegura que ara, per primera vegada durant aquesta dècada, el comerç dona símptomes de recuperació, però "no són suficients per evitar-ne la sangria".

El president d'AFEDECO va suggerir que la negociació dels convenis col·lectius inclogués una clàusula sobre estabilitat dels llocs de feina i evitès els contractes temporals a canvi d'un abaratiment de les indemnitzacions per acomiadament que considera són encara massa elevades. Vallejo creu que la situació és insostenible i que la recuperació econò-

INGRESSOS MITJANS PER TREBALLADOR

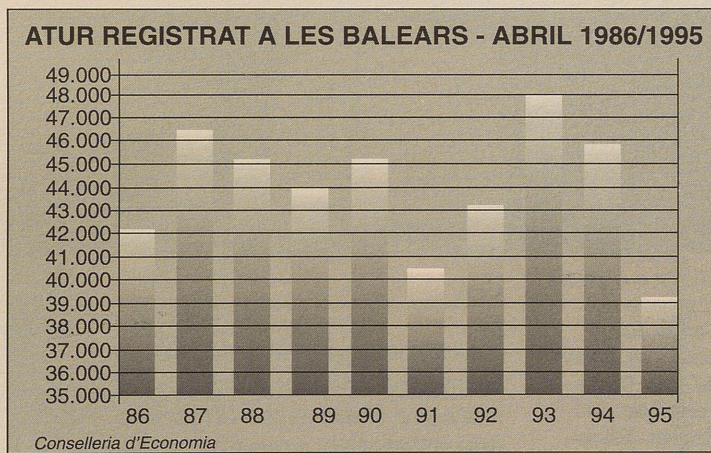
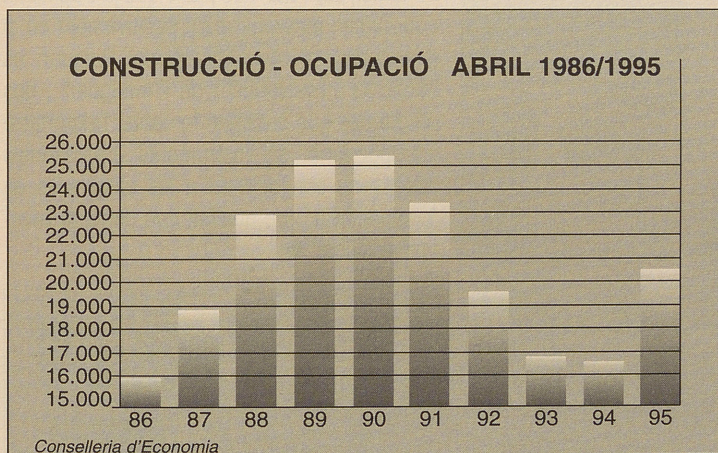
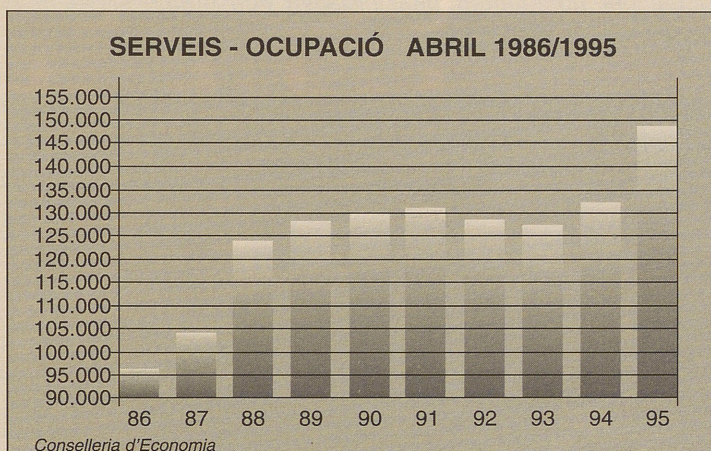
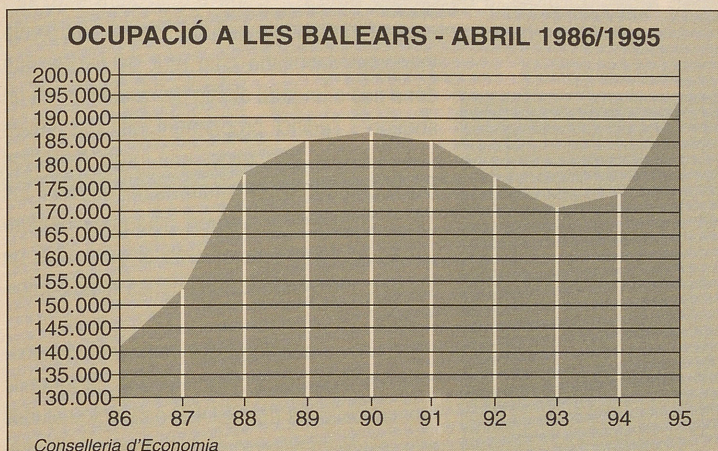
Incloues hores extres i atrossos		Primer trimestre de 1995
Andalusia	178.830	8,2
Aragó	187.640	4,2
Astúries	197.802	2,3
Balears	172.196	5,2
Canàries	159.300	4,2
Cantàbria	188.877	6,0
Castella	161.001	7,0
Castella-Lleó	176.724	5,9
Catalunya	189.605	5,3
Comunitat valenciana	162.707	2,1
Extremadura	154.239	1,2
Galícia	158.235	8,2
Madrid	216.485	3,9
Múrcia	141.885	2,8
Navarra	195.429	7,1
País Basc	224.755	5,7
La Rioja	165.258	7,1
Mitjana	185.547	4,5

Font: Institut Nacional d'Estadística

mica serà un miratge si no s'aconsegueix reactivar el consum intern, la qual cosa només és possible si es dóna confiança als ciutadans sobre el manteniment del seu poder adquisitiu. La proposta no ha tengut, fins ara, cap tipus de resposta, segurament perquè sindicats i patronals han iniciat una nova "guerra" en funció dels increments de salaris que reclamen els treballadors. Segons CCOO i UGT la reforma laboral no ha potenciat la creació de llocs de feina.

ELS SOUS DE LES BALEARS PER DAVALL DE LA MITJANA

Quant a les Balears la mitjana salarial ha crescut un 5'2 per cent el darrer any, set dècimes per damunt de l'estatal, però a pesar d'això la mitjana dels sous resta molt per davall del conjunt. El salari mitjà de les Illes és de 172.196 pessetes mensuals, mentre que per tot l'Estat és de 185.547, segons l'Institut Nacional d'Estadística■

Europa se cita a Mallorca

Formentor és l'escenari elegit per a la cimera de caps d'Estats de la Unió Europea que se celebrarà a Mallorca el pròxim mes de setembre tot coincidint amb la presidència espanyola que just acaba de començar. Tot és ja a punt, tant a l'històric hotel com a les zones turístiques de Pollença i Alcúdia, per no defraudar els milers de visitants que mou un esdeveniment d'aquestes característiques. Mai, a la història de Mallorca, l'illa havia estat lloc de trobada per a quinze presidents de govern o caps d'Estats, la qual cosa farà que durant uns dies sigui el principal centre d'informació del món.

És evident que Mallorca es juga molt a aquesta cimera, atesa la promoció que pot significar a tot el Continent. Així ho han entès els hotelers de la zona nord de l'illa que han ofert tots els llits necessaris per atendre les delegacions i els periodistes. Es tracta de demostrar que Mallorca és un excel·lent punt d'encontre internacional per les seves bones comunicacions aèries amb tota Europa i, sobretot, per la qualitat dels seus serveis.

Precisament, i com a pròleg a la cimera de Formentor, a mitjans de juliol s'hauran celebrat dues altres reunions històriques. En aquesta ocasió és Son Vida el lloc elegit tant per a la reunió prèvia del comitè polític de la Unió Europea com per l'encontre de ministres de Transport, reunió aquesta darrera de vital importància per al futur de les Illes perquè s'ha de tractar la reordenació del control aeri europeu. Els ministres de Transport estan compromesos a trobar una solució per evitar el col·lapse aeri que es va produir l'any passat.

Hotel Formentor

El centre tecnològic del Raiguer serà un "Jardí secret"

L'arquitecte Campo Baeza va ser el guanyador del projecte, les obres del qual s'iniciaran la pròxima tardor. De moment, el CEDER ha creat una "incubadora d'empreses" que iniciarà la seva activitat a un local provisional per no retardar una iniciativa que pretén situar el Raiguer a l'avantguarda tecnològica.

El jurat que premià el projecte de Campo Baeza mostra els plànols del futur Centre Tecnològic del Raiguer. Estava format pels consellers d'Economia i d'Indústria, pel president de la Mancomunitat, el director general de Planificació de la Conselleria d'Hisenda, les dues gerents del CEDER, Antònia Ordines i Maria Magdalena Martorell i els arquitectes Sáez de Oiza, De la Hoz, Josep Lluís Juan, Martínez-Lapeña i Pere Nicolau.

ONA

La idea de convertir les Illes Balears en un megaparc telemàtic és cada vegada més a prop. Mentre el parc BIT continua desenrotllant el seu programa i cerca futurs inversors, a Inca ja s'ha concretat el projecte de "Centre Tecnològic del Raiguer", promogut pel CEDER (Consorti de Desenvolupament Econòmic del Raiguer), en forma d'un "Jardí secret", les obres del qual començaran la pròxima tardor, suposaran una despesa de 400 milions de pessetes i està previst que finalitzin el 1997. El prestigiós arquitecte Alberto Campo Baeza va ser el guanyador del concurs en el qual hi participaren 51 projectes: un recinte triangular que empara dins dels seus murs un espai on es conjuga naturalesa amb innovació tecnològica i atreviment arquitectònic.

El conseller d'Economia, Jaume Matas i el president de la Mancomunitat del Raiguer, Salvador Cánovas, afirmaren durant la presentació del projecte "Jardí secret" que aquesta era una nova passa cap al compliment dels programes prevists dins l'Objectiu dos, que compten amb el vist-i

-plau de la Comissió Europea. El "jardí" serà un edifici emblemàtic que a més d'acollir la seu del CEDER disposarà d'un centre tecnològic avançat per donar serveis empresarials i, també, d'una "incubadora d'empreses" per posar a l'abast de noves iniciatives uns locals i serveis adients, així com facilitats de tipus logístic, per dur endavant els projectes. La idea és crear un esperit innovador que permeti avançar cap a l'objectiu de reindustrialitzar una zona que ara és en declivi.

El projecte de Campo Baeza, "d'una arquitectura senzilla i clara, amb un enteniment profund de la llum" tindrà una planta triangular envoltada d'un mur de pedra, que dona pas a un jardí al mig del qual hi haurà un auditori i l'edifici pròpiament dit. Les seves instal·lacions permetran una gran flexibilitat per acomodar-se a les futures necessitats. Els futurs llogaters es veuran d'aquesta manera aïllats del món exterior amb el qual, això no obstant, mantendran una intensa relació informàtica.

El Centre Tecnològic del Raiguer i la Incubadora d'Empreses formen un dels programes més ambiciosos del CEDER que inclou ajudes a la reindustrialització de la comarca i, de manera molt especial, dos plans que ja s'apliquen i que volen repercutir molt positivament en el desenvolupament econòmic del Raiguer: es tracta de l'"Exraiguer" i de l'"Inraiguer", dos programes que pretenen fomentar l'exportació i proporcionar els instruments empresarials necessaris per fer front a les exigències de "competitivitat i de qualitat que demana l'economia global" ■

Ara, el Raiguer té una oportunitat històrica a través de l'Objectiu 2. És la possibilitat de donar una gran passa endavant i assegurar el futur de la comarca, mitjançant un pla de dinamització que comprèn, entre altres, les actuacions relacionades a continuació.

Tot això es troba ara a disposició dels empresaris i professionals del Raiguer. L'èxit depèn de la vostra il·lusió.

Aprofitem aquesta oportunitat.

el raiguer
objectiu2

OFF ON
ara i aquí

Ajudes
a les empreses.

Són ajudes econòmiques per a projectes d'inversió, capital circulant i passiu, que pretenen promoure la generació i el manteniment de l'activitat econòmica.

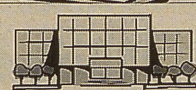
Centre
tecnològic.

Una plataforma informàtica per facilitar l'accés de les empreses a serveis avançats i a les noves tecnologies.

Incubadora
d'empreses.

Proporcionarà el suport i els mitjans necessaris per posar en marxa iniciatives empresarials innovadores.

Xarxa
telemàtica.

Una xarxa que farà possible l'accés als serveis telemàtics i a les autopistes de l'informació.

Assessorament
a empresaris.

L'assessorament que facilitarà els instruments necessaris per accedir als nivells de competitivitat i qualitat que demana l'economia global.

Foment de
l'exportació.

Es tracta de crear en els mercats exteriors plataformes de suport per facilitar la penetració de les empreses del Raiguer.

Beques
de treball.

Suposa l'oportunitat per als joves de la Comarca d'acudir a algunes de les més prestigioses universitats del món per realitzar projectes de recerca d'interès per al Raiguer.

Seminars de
formació.

Organitzats per donar formació d'alt nivell en gestió d'empreses.

Fullet del CEDER on s'informa dels programes.
Actualment l'adreça del Consorci és carrer Antoni Rubí, 1, 3a d'Inca.